

OKSİJENİN YURDU
ORDU

2013

ORDU

İŞGÜCÜ PİYASASI ANALİZİ

RAPORU

TÜRKİYE İŞ KURUMU GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
ORDU ÇALIŞMA VE İŞ KURUMU İL MÜDÜRLÜĞÜ

İŞGÜCÜ PİYASASI ANALİZİ RAPORU
(2013)

Raporu Hazırlayanlar:

Adnan ALTUNEL VHKİ

İlhan ŞAHİN İMD

SUNUŞ

İstikrarlı bir şekilde büyüyen ve gelişen Türkiye ekonomisinin temel sorunlarından birisini de işsizlik oluşturmaktadır. Çalışma yaşındaki nüfusun çoğunluğunun gençlerden oluştuğu ülkemizde işgücü piyasasında yaşanan arz ve talep arasındaki uyumsuzluk; işsizliğin bazı sektörlerde kronikleşmesine yol açmıştır. İşgücü piyasasında yeterli tecrübe ve beceriye sahip eleman bulunamaması ya da talep edilen meslekte elemanın olmaması, ilimizde de işsizlikte en önemli yapısal sorun olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu bakımdan yeterli mesleki bilgi beceriye sahip nitelikli eleman yetiştirilmesi veya elemanlara deneyim kazandırılması konusunda Türkiye İş Kurumunun sunduğu aktif işgücü uyum hizmetleri daha da önemli hale gelmiştir.

Kurum işgücü arzının, işgücü talebini karşılama oranlarını arttırmaya yönelik Mesleki Eğitim Kursları, İEP, UMEM, Girişimcilik gibi programlarla işgücü piyasasını düzenlemede daha aktif rol oynamaya çalışmaktadır.

İşgücü piyasasındaki etkinliği arttırmak, arz ve talep arasındaki uyumsuzluk problemlerini ortaya çıkarmak, bu problemlerin çözümüne yönelik programlar geliştirmek için 2013 yılında Ordu ilimizde İşgücü Piyasası Talep Araştırması yapılmıştır. Araştırma sonuçları farklı sektörlerde ihtiyaç duyulan işgücünün planlamasının yapılmasına katkı sağlayacak, doğru istihdam ve eğitim politikaları oluşturulmasına yardımcı olacaktır. Diğer taraftan işverenler ve işveren örgütleri de işgücü arzının boyutları ve içeriği hakkında bilgi sahibi olarak daha objektif kararlar alabilecekler, kurumun sunduğu hizmetleri tanıma fırsatı bulacaklardır.

Ordu işgücü piyasası analiz çalışmasında emeği geçen Ordu Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü personeline, işsizlikle mücadelede vermiş oldukları katkılardan dolayı teşekkür ediyorum.

Kenan ÇİFTÇİ
Ordu Valisi

ÖNSÖZ

Tüm dünya ülkelerinde olduğu gibi ülkemizde de işsizlik en önemli ekonomik ve sosyal sorunlardan biridir. İstihdam çalışan açısından gelir yaratan, işveren açısından üretim sağlayan bir olgu olmanın yanında sosyal bütünleşme ve barışı sağlama da önemli bir araçtır. İşsizliği azaltmaya, istihdam edilebilirliği kolaylaştırmaya yönelik çalışmaları yürüten kurumların önceliği işsizleri işe yerleştirmektir. Bu amaçla meslek edindirme kursları, işveren ziyaretleri, danışmanlık hizmetleri verilmektedir.

Ülkemizde işsizlik sorunu kadar nitelikli çalışan eksikliği de sektörler açısından önemli bir sorun olarak karşımızda durmaktadır. Gelişen ekonomimiz, yükselen nitelikli işler ortaya çıkarmaktadır. Türkiye’de olduğu gibi ilimizde de işsizlik yaşanırken, nitelikli işgücü ihtiyacı olduğu da bir olgudur. İşgücü piyasasının ihtiyaç duyduğu becerilere sahip bir işgücü arzının yaratılması öncelikli hedeflerimizdendir.

Bu bağlamda işgücü piyasasında ayrıntılı ve sağlıklı bilgiye sahip olmak için önceki yıllarda olduğu gibi 2013 yılında da “İşgücü Piyasası Talep Araştırması” yapılmıştır. 1.234 işyerinden derlenen bilgiler analiz edilerek bu kitapla Ordu işgücü piyasasına ilişkin veriler iş arayanlara, işverenlere, politika üreticilerinin istifadesine sunulmuştur.

Ordu Çalışma ve İş Kurumu da bu araştırma ve analiz sonuçlarını değerlendirerek işgücü piyasasına yönelik programlar hazırlayacaktır. Bu çalışma işgücü piyasasına yönelik hazırlanan programların sağlam temellere dayanması, kamu kaynağının etkin kullanımı ve amaçlanan hedeflere ulaşılması açısından da yararlı olacaktır.

İlimiz İşgücü Piyasası Analiz Raporunun kitap haline getirilerek basılmasında, işgücü piyasası aktörlerinin kullanımına sunulmasında emeği geçen; başta Sayın Valimize, Genel Müdürümüze, İİMEK’in değerli üyelerine, araştırmaya katkı sağlayan işverenlere ve özveri ile çalışan Ordu Çalışma ve İş Kurumu’nun değerli personellerine teşekkürlerimi sunarım.

İsa KAYMAK
Çalışma ve İş Kurumu
Ordu İl Müdürü

İÇİNDEKİLER

SUNUŞ	i
ÖNSÖZ	ii
İÇİNDEKİLER	iii
TABLolar LİSTESİ.....	iv
ŞEKİLLER LİSTESİ	v
KISALTMALAR	vi
YÖNETİCİ ÖZETİ	7
GİRİŞ.....	11
BİRİNCİ BÖLÜM	13
İŞGÜCÜ PİYASASININ GENEL GÖRÜNÜMÜ.....	13
İŞGÜCÜ PİYASASINI ETKİLEYEN UNSURLAR: ARKA PLAN	13
EKONOMİK VERİLER.....	13
NÜFUS GÖSTERGELERİ	16
EĞİTİM GÖSTERGELERİ.....	19
GENEL İŞGÜCÜ GÖSTERGELERİ	21
İŞGÜCÜNE KATILIM.....	22
İŞSİZLİK	24
İŞGÜCÜNE DÂHİL OLMAYAN NÜFUS.....	25
İSTİHDAM.....	26
KAYIT DIŞI İSTİHDAM	29
İŞKUR'A KAYITLI İŞGÜCÜ GÖSTERGELERİ	31
İKİNCİ BÖLÜM	45
İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI SONUÇLARI.....	45
AMAÇ VE YÖNTEM	45
İŞYERLERİ VE MEVCUT İSTİHDAM	47
AÇIK İŞLER	54
TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER	62
GELECEK DÖNEM İSTİHDAM EĞİLİMLERİ.....	66
İSTİHDAM ARTIŞI BEKLENEN MESLEKLER	69
İSTİHDAM AZALIŞI BEKLENEN MESLEKLER	70
SONUÇ	71
KAYNAKÇA	74
EKLER.....	75

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1. Kişi Başı Gayrisafi Katma Değer Oranları (2005-2008).....	13
Tablo 2. Yatırım Teşviklerinde İlin Yeri (2013).....	14
Tablo 3. Kamu Yatırımlarında İlin Yeri – Türkiye ve Ordu ili (2013).....	15
Tablo 4. Kurulan, Kapanan Şirket İstatistikleri	16
Tablo 5. Yerleşim Yerlerine Göre Nüfus, Ordu, 2012	18
Tablo 6. Net Göç ve Net Göç Hızının Yıllara Göre Dağılımı, Ordu,2008-2012.....	19
Tablo 7. Ordu'ya İlişkin Göç Verileri, 2012	19
Tablo 8. Bitirilen Eğitim Düzeyine Göre Nüfus, Ordu, 2012	20
Tablo 9. Eğitim Seviyesine göre Okullaşma Oranı, Türkiye ve Ordu İli(2012)	21
Tablo 10.Ortaöğretimde Okuyan Toplam Öğrenci Sayısı Liseler ve Cinsiyet Bazında Dağılım, Ordu, 2012-2013.....	21
Tablo 11.Geniş Yaş Grubuna ve Eğitim Durumuna Göre İşsizlik Oranı (%), TR90 Bölgesi, 2012.....	24
Tablo 12 .Bekleme Sürelerine Göre İşsizlerin Oranı, TR90 bölgesi, 2012.....	25
Tablo 13. Başvuruların Eğitim Durumuna Göre Dağılımı, Türkiye ve Ordu İli, 2012... 32	32
Tablo 14. Başvuru Sayısına Göre İlk 20 Meslek, Türkiye ve Ordu İli, 2012.....	33
Tablo 15. Kayıtlı İşsiz Sayısına Göre İlk 20 Meslek, Türkiye ve Ordu İli, 2012.....	34
Tablo 16. Kayıtlı İşsizlerin Eğitim durumlarına Göre Dağılımı, Ordu İli, 2012.....	35
Tablo 17. Kayıtlı İşsizlerin Yaş Gruplarına Göre Dağılımı, Ordu İli, 2012	36
Tablo 18. Mesleklere Göre Açık İşler, Türkiye ve Ordu ili, 2012.....	38
Tablo 19. Açık İşlerin İktisadi Faaliyet Kollarına Göre Dağılımı, Türkiye ve Ordu İli, 2012.....	39
Tablo 20. Eğitim Durumu ve Cinsiyete Göre İşe Yerleştirmeler, Türkiye ve Ordu İli, 2012.....	40
Tablo 21. Mesleklere Göre İşe Yerleştirmeler, Türkiye ve Ordu İli, 2012	41
Tablo 22. İşe Yerleştirmelerin İktisadi Faaliyet Kollarına Göre Dağılımı, Türkiye ve Ordu İli, 2012.....	42
Tablo 23. İşsizlik Sigortasını Hak Edenlerin Dağılımı, Türkiye ve Ordu İli, 2012	43
Tablo 24. Kurs ve Kursta Katılanların Kurs Türlerine Göre Dağılımı, Ordu İli, 2012 ... 44	44
Tablo 25. İŞKUR İşgücü Piyasası Araştırmaları (2007-2013)	46
Tablo 26. Sektörlere Göre İşyeri Sayısı, Ordu, 2013	48
Tablo 27. Sektörlere Göre Çalışan Sayıları, Ordu, 2013	49
Tablo 28. Sektörlere Göre Çalışanların Cinsiyet Ağırlığı, Türkiye ve Ordu İli, 2013.....	51
Tablo 29. Meslek Gruplarına Göre Çalışan Sayıları, Türkiye ve Ordu İli,2013.....	52
Tablo 30. Çalışanların Mesleklere Göre Dağılımı, Ordu, 2013	54
Tablo 31. Açık İş İlanı Veren İşyerleri, Türkiye ve Ordu İli, 2013	55
Tablo 32. Açık İşlerin Ekonomik Faaliyet Kollarına Göre Dağılımı, Ordu, 2013	56
Tablo 33. Meslek Gruplarına Göre Açık İşler, Ordu, 2013	57
Tablo 34. Mesleklere Göre Açık İş Dağılımı, Türkiye ve Ordu İli, 2013	59
Tablo 35. Sektörlere Göre temininde Güçlük Bildiren İşyeri Sayısı, 2013, Ordu.....	62
Tablo 36. Temininde Güçlük Çekilen Mesleklerin Sektörel Dağılımı, Türkiye ve Ordu İli, 2013	63
Tablo 37. Meslek Gruplarına Göre Temininde Güçlük Çekilen Meslekler, Ordu, 2013 63	63
Tablo 38. Mesleklere Göre Temininde Güçlük Dağılımı, Türkiye ve Ordu İli, 2013	65
Tablo 39. Sektörlere Göre net İstihdam Beklentisi, Ordu,2013.....	67
Tablo 40. Meslek Gruplarına Göre Net İstihdam Beklentisi, Ordu,2013	68
Tablo 41. En Fazla İstihdam Artışı Beklenen Meslekler, Ordu, 2013.....	69
Tablo 42. En Fazla İstihdam Azalışı Beklenen Meslekler, Ordu, 2013.....	70

ŞEKİLLER LİSTESİ

Grafik 1. TR 90 Bölgesi İçin Ana Sektörlere Göre Gayri Safi Katma Değer (2004-2008)....	13
Grafik 2. Ordu İli Nüfus Piramidi, 2012	17
Grafik 3. Yıllara Göre Bağımlılık Oranları, Ordu, 2012.....	17
Grafik 4. Çalışma Yaşı ve Cinsiyete Göre Nüfusun Yıllara Göre Dağılımı, Ordu, 2012.....	18
Grafik 5. Bitirilen Eğitim Düzeyine Göre Nüfusun Oransal Dağılımı, Türkiye ve Ordu İli, 2012.....	20
Grafik 6. Kurumsal Olmayan Nüfusun Cinsiyete Göre İşgücü Durumu (Düzye 2),2010-2012.	22
Grafik 7. Kurumsal Olmayan Nüfusun Cinsiyete Göre İşgücüne Katılma Oranları (TR90), 2004-2012.....	23
Grafik 8. Eğitim Durumuna Göre Kurumsal Olmayan Nüfusun Dağılımı (Düzye 2), 2012... ..	23
Grafik 9. Yıllar İtibariyle İşsizlik Oranları Türkiye ve TR 90 Bölgesi.....	24
Grafik 10. Geniş Yaş Durumuna Göre İşgücüne Katılma Oranı, TR90 bölgesi (%), 2012.....	25
Grafik 11. İşgücü Dışında Bulunma Nedenine Göre İşgücü Dışında Bulunma Oranı, TR90 bölgesi (%),2012	26
Grafik 12. Geniş Yaş Gruplarına Göre İstihdam Oranı (%), TR90 Bölgesi, 2012	26
Grafik 13.Eğitim Durumuna Göre İstihdam Edilenler,TR90,2012.....	27
Grafik 14. Yıllara İtibariyle Meslek Grubuna Göre İstihdam Edilenlerin Oranı, TR90 Bölgesi, 2004-2012.....	27
Grafik 15. Meslek Grubuna Göre İstihdam (%), TR90 bölgesi ve Türkiye.....	28
Grafik 16. İşyeri Büyüklüğüne Göre İstihdam (Tarım Dâhil), TR90 Bölgesi, 2012.	29
Grafik 17. İktisadi Faaliyet ve Kayıtlılık Durumuna Göre İstihdam Oranı, TR90, (2012)	30
Grafik 18. Eğitim Seviyesine Göre İstihdamda Kayıtlılık Durumu, TR90 Bölgesi, (2012)... ..	30
Grafik 19. Yaş ve Sosyal Güvenlik Kurumuna Kayıtlılık Durumuna Göre İstihdam, TR90 Bölgesi, (2012).....	31
Grafik 20. İŞKUR'a Başvuruların Cinsiyet ve Yıllara Göre Dağılımı, Ordu, 2008-2012.....	32
Grafik 21. Kayıtlı İşsizlerin Cinsiyete Bazında yıllara göre Değişimi, Ordu İli, 2008-2012. .	34
Grafik 22. Kayıtlı İşsizlerin Bekleme Sürelerine Göre Dağılımı (%), Ordu İli, 2012.	35
Grafik 23. Açık İşlerin Yıllara Göre Dağılımı, Ordu, 2012.	36
Grafik 24. Meslek Gruplarına Göre Açık İşler, Türkiye ve Ordu İli, 2012.	37
Grafik 25. İşe Yerleştirilenlerin Yıllara Göre Dağılımı, Ordu İli, 2012	40
Grafik 26. Meslek Gruplarına Göre İşe Yerleştirmeler (%), Türkiye ve Ordu İli, 2012.	42
Grafik 27. İşyerlerinin Sektörel Dağılımı, Türkiye ve Ordu İli, 2013	48
Grafik 28. Çalışanların Sektörlere Göre Yoğunluğu, Türkiye ve Ordu İli,2013	50
Grafik 29. Çalışanların Meslek Gruplarına Göre Dağılımı, Türkiye ve Ordu İli, 2013.....	52
Grafik 30. Meslek Gruplarına Göre Çalışanların Cinsiyet Ağırlığı,Ordu,2013.....	53
Grafik 31. Sektörlere Göre Açık İş Oranı, Türkiye ve Ordu İli, 2013	57
Grafik 32. Meslek Gruplarına Göre Açık İş Oranları, Türkiye ve Ordu İli, 2013	58
Grafik 33. Açık İşlerin Talep Edilen Eğitim Durumuna Göre Dağılımı, Ordu, 2013	60
Grafik 34. Açık İşlerde Talep Edilen Beceri Düzeyi, Ordu, 2013	60
Grafik 35. Açık İşlerin Aranma Kanalları, Türkiye ve Ordu İli, 2013	61
Grafik 36. Meslek Gruplarına Göre Temininde Güçlük Çekilen Meslekler, Türkiye ve Ordu İli, 2013	64
Grafik 37. Eleman Temininde Güçlük Çekilme Nedenleri, Türkiye ve Ordu İli, 2013.....	66

KISALTMALAR

GSKD Gayri Safi Katma Değer

İŞKUR Türkiye İş Kurumu

TÜİK Türkiye İstatistik Kurumu

NUTS İstatistikî Bölge Birimi

TR90 Trabzon, Ordu, Giresun, Rize, Artvin, Gümüşhane

ADNKS Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi

DOKA Doğu Karadeniz Kalkınma Ajansı

SGK Sosyal Güvenlik Kurumu

TMS Türk Meslekler Sözlüğü

ISCO International Standard Classification of Occupations (Uluslararası Standard Meslek Sınıflaması)

NACE European Classification of Economic Activities (Avrupa Birliği'nde Ekonomik Faaliyetlerin İstatistikî Sınıflaması)

İPA İşgücü Piyasası Analizi

EUROSTAT Avrupa Birliği İstatistik Ofisi

ILO International Labor Organization (Uluslararası Çalışma Örgütü)

İO İşsizlik Oranı

İKO İşgücüne Katılma Oranı

OECD Organization for Economic Co-operation and Development (Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü)

TİPA Türkiye İşgücü Piyasası Analizi

NİDO Net İstihdam Değişim Oranı

TİSK Türk İşveren Sendikaları Konfederasyonu

OTSO Ordu Ticaret ve Sanayi Odası

DPT Devlet Planlama Teşkilatı

TOBB Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği

YÖNETİCİ ÖZETİ

Türkiye İş Kurumu (İŞKUR) 4904 sayılı Türkiye İş Kurumu Kanunu (RG,5.7.2003. 25159) ile kurulmuştur. İŞKUR, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'nın ilgili kuruluşu olup, özel hukuk hükümlerine tabi, tüzel kişiliği haiz, idari ve mali bakımdan özerk bir kamu kurumudur. (İŞKUR K.m1/III; Yön.m5/I). Kurumun kuruluş amacı istihdamın korunmasına, geliştirilmesine, yaygınlaştırılmasına ve işsizliğin önlenmesi faaliyetine yardımcı olmak ve işsizlik sigortası hizmetlerinin yürütmektir. (İŞKUR Km.1/I)

İşgücü piyasası genel ifade ile iş arayan işsizler ile işçi arayan işverenlerin bir araya geldiği yerdir. İşgücü piyasası politikalarının hem ekonomik hem de sosyal anlamda çok yönlü işlevleri vardır. İşgücü piyasası politikalarının arz ve talep üzerindeki etkisi çok farklı biçimlerde olmaktadır. Söz konusu politik müdahaleler, iş piyasasında eşleştirmeye doğrudan ya da dolaylı olarak yardımcı olabilir.

Bu kapsamda ülkemizin 81 ilinde işgücü piyasası hakkında geniş çaplı bilgi almak ve istihdamın gelişimini takip etmek amacıyla 2013 yılını kapsayacak şekilde "İşgücü Piyasası Talep Araştırması" yapılmıştır. Araştırmada ilimizde 10+ istihdamı olan 1234 işyerlerinde anket yöntemi ile bilgi toplanmıştır. Anketin tamamı sadece İŞKUR personeli tarafından yüz yüze görüşme ile gerçekleştirilmiştir. Elde edilen veriler işgücü arz ve talebinin meslekler bazında değişimleri hakkında bilgi vermektedir.

Genel olarak DPT verileri çerçevesinde Ordu'nun işgücü piyasasının genel görünümüne bakıldığında; ilimiz kamu yatırımlarından aldığı paya göre 41. sırada yer almaktadır. En yüksek kamu yatırımı "Diğer Kamu Hizmetleri" alanında gerçekleşmiştir, bunu Eğitim alanı izlemektedir. 2012 yılında Ordu ili toplam yatırımı 165.005 bin TL olmuştur. Bu miktar aynı yıl için gerçekleşen toplam kamu yatırımlarının % 0,37'sine denk gelmektedir 2013 yılında ilimize tahsis edilen 299.817 bin TL ile bu oran % 0,6'ya çıkmıştır.

İşgücü piyasasına ait TÜİK verileri bölgesel bazda hazırlanmaktadır. Bu nedenle bölgesel olarak alınan veri setlerinin, kapsadığı illeri temsil ettiğini söylemek her bölge için geçerli olmamakta ve bölgeye ait istatistikler kullanılarak yapılan yorumlara da dikkat edilmelidir. İlimiz bölgesel sınıflandırmada (İBBS-2 bölgeleri) sisteminde Trabzon Ordu, Giresun, Rize, Artvin, Gümüşhane ile birlikte TR90 bölgesinde yer almaktadır.

Bir ilin veya bölgenin gelişmişlik düzeyi birçok parametre ile belirlenmekle birlikte en fazla dikkate alınan indeks ilin üretmiş olduğu gayri safi katma değerdir. Ordu ilinin de içerisinde yer aldığı TR90 bölgesinde ilk sırada Hizmetler ve sonra Sanayi sektörü lehinde artış göstermiştir. 2008 yılı itibarıyla bölgede en yüksek Gayri Safi Katma Değer (GSKD) % 65'lik oranla Hizmetler sektöründe gelmektedir. Tarım sektörü GSKD içinde en düşük ağırlığa sahip olmasına rağmen % 14 ile Türkiye oranının iki katına yakındır. 2004 yılına göre artış en yüksek oranla Hizmetler sektöründedir.

TR90 bölgesinde 2008 yılında GSKD 9.042 TL olarak gerçekleşmiştir. Ordu ilinin yatırım teşviklerinden aldığı paya yıllar bazında bakıldığında inişli çıkışlı bir tablo belirmektedir. Son 12 yılda sabit yatırımın 654 milyon TL ile en yüksek miktara çıktığı yıl 2011'dir.

Ordu ilinde kurulan ve kapanan firma istatistiklerine bakıldığında 2012 yılı ilk 12 ayında, 2011 yılına göre şu tür değişimler izlenmektedir:

- Kurulan şirket sayısı % 42,2 azalmıştır.
- Kapanan şirket sayısı % 15,9 artmıştır.

- Kurulan kooperatif sayısı % 18,2 azalırken kapanan kooperatif sayısı da % 31,2 azalmıştır.
- Kurulan gerçek kişi işletme sayısı % 12,9 artarken, kapanan gerçek kişi işletme sayısı % 59,3 artmıştır.
- Tasfiyeye giren şirket sayısı % 20 azalırken, tasfiyeye giren kooperatif sayısı % 13,3 artmıştır.

Bu durumda, değişimin en çok gerçek kişi işletmelerinde yaşandığını; şirket kurulma oranlarında azalma olduğu; değişimin en az yaşandığı firmaların ise, kapanma oranları ile kurulma oranlarının birbirine yakın olduğu, kooperatifler olduğunu söylemek mümkündür.

Ordu iline ilişkin 2011 yılı Adrese Dayalı Nüfus Sistemi Sonuçlarına bakıldığında, ilin toplam nüfusunun 714.390 kişi olduğu görülmektedir. 2012 yılında il nüfusu artarak 741.371 kişi olmuştur. İlin nüfusu içerisinde kadın-erkek oranı birbirine çok yakındır: Nüfusun % 49,99'u erkek, % 50,01'i kadınlardan oluşmaktadır. Ordu ilinin ilçeleri bazında şehir-köy nüfusuna bakıldığında, 2012 yılı itibarıyla ilçe merkezlerinde yaşayan nüfusun en yoğunluklu olduğu ilçeler Ünye (% 66,3), Fatsa(% 69,7), Merkez(% 79,5) ve Çamaş (% 82,7) olarak öne çıkmaktadır. Öte yandan kırsal nüfusun çok ağırlıklı olduğu ilçeler ise Mesudiye, Akkuş ve Perşembe'dir.

2012 yılı verilerine göre Ordu ilinde çalışma yaşı (15-64) nüfus 492.786 kişidir. Bu grubun toplam nüfus içindeki oranı % 66,5'dir; bu da % 67,6 olan Türkiye ortalamasına hayli yakındır. Bu grubun Ordu içinde cinsiyet dağılımı % 50,5 erkek, % 49,5 kadın nüfus oranlarıyla birbirine çok yakındır. Ordu ilinde 0-14 yaş aralığında yer alan çocukların oranı % 22'dir; bu oranla Türkiye ortalaması olan % 24,9'luk orandan 2,9 puan düşüktür. Ordu ilinde 65 yaş üstü nüfusun ilin toplam nüfusuna oranı ise % 11,5 ile % 7,5'lik Türkiye ortalamasından yüksektir.

Ordu ilinde çalışma yaşı nüfusa ilişkin eğitim istatistiklerine bakıldığında, en çarpıcı nokta bu grup nüfusun büyük bölümünün (% 70,07) lise altı eğitimlilerden oluşmasıdır. Ordu ilinde okuryazarlık oranı % 95,1 olan Türkiye oranının hayli altındadır.(% 91,3) Okuryazar olanlarda da ilk ve ortaöğretim mezunlarının ağırlığı göze çarpmaktadır. Lise ve daha üst düzey eğitim düzeylerinde kadınların ağırlığının nispeten azalması da dikkat çekmektedir. Lise ve daha üst eğitim düzeyi mezunlarında Türkiye ortalamasının gerisinde kalan ilimizde sadece Ortaokul mezunlarının oranı ortalamanın üstündedir.

Geniş yaş grubuna (15-55+ yaş) göre sivil nüfusa bakıldığında TR90 bölgesi için sivil nüfusun % 55,5'i işgücüne katılmaktadır. Bu oranla bölge 2012 yılı için % 50,0 olan Türkiye ortalamasından 5,5 puan yüksek bir görünüm vermektedir. TR90 bölgesinde işgücüne katılım oranları cinsiyete göre incelendiğinde, işgücüne katılım oranı erkeklerde % 68,9'la Türkiye Ortalamasının altında kalırken kadınlarda oran % 41,4 ile Türkiye Genel ortalamasının (% 29,5) bir hayli üstündedir. Aradaki farkın bir sebebinin bölgede tarım sektörünün ağırlığı ve bu sektörde ücretsiz aile işçisi olarak çalışan kadınlar olduğu düşünülebilir. Bu bölgede kadınların işgücüne katılımı 2012 yılında Türkiye'deki kadınların işgücüne katılım oranından yüksek seviyede bulunmasına rağmen, yine de erkeklerle kadınlar arasında işgücüne katılım anlamında ciddi bir eşitsizliğe (%27,5) işaret etmektedir.

Eğitim durumuna göre işgücünün niteliğine bakıldığında, Türkiye'deki genel duruma paralel işgücünün ağırlıklı bölümünü % 58,6'lık bir oranla lise altı derecede eğitimliler oluşturmakta, bunu % 16,6'luk bir oranla lise ve dengi meslek okulu derecesinde eğitimliler takip etmektedir. Yükseköğretim derecesinde eğitimlerinin bölgenin toplam işgücü içerisindeki oranı % 8,0' iken TR 90 bölgesine ait işgücü içerisinde sadece okuma yazma bilmeyenlerin oranı % 16,7' ile Türkiye Ortalamasının üstündedir. İşgücünün ortalama eğitim durumunun düşük olması, bu grup işgücünün ve genellikle de eğitim durumu düşük olan kadınların katma değeri yüksek olmayan işlerde düşük ücretlerle çalışması anlamına gelmektedir. (DPT, 2007: 33).

TR90 bölgesine nüfus, istihdam, işsizlik ve işgücü dışı nüfus olarak bakıldığında, geniş yaş grubu (15-55+ yaş) toplam nüfusun 1.982.000 kişi olduğu, 1.100.000 kişilik nüfusun işgücü piyasasında çalışan (1.031.000) veya işsiz (69.000) olarak yer aldığını (% 55,5), 883.000 kişinin ise işgücü içerisinde yer almadığını (% 44,5) görmek mümkündür.

2012 verilerine göre Türkiye genelinde kamu ve özel işyerleri açısından toplam 991804 açık iş olduğu belirtilmiştir. Ordu iline bakıldığında bu sayının 6276 olduğu görülmektedir. Yani 2012 yılı itibarıyla Ordu ilindeki açık iş oranı Türkiye genelinin % 0,6'sı civarındadır. Kamu sektörü-özel sektör açısından bakıldığında ise Ordu ilinde toplam açık işlerin %10,7'si kamu, %89,3'sü özel sektörde bulunmaktadır. Açık işlerin yıllara göre dağılımına bakıldığında ise 2008-2012 arasında alınan açık işlerde % 681 oranında bir artış yaşandığı görülmektedir.

2011 istatistiklerine göre TR90 bölgesinde işsizlik oranı % 6,4'tür. İşsizlik oranı bölgedeki kadınlar açısından % 6,1, erkekler açısından % 4,9'dur. Aslında 2010 rakamlarına göre TR90 bölgesi illeri işsizlik oranları bakımından hem Türkiye, hem de AB-27 ortalamasının altında kalmaktadır. 2011 yılı istatistiklerine göre % 5,4 olan Ordu bu işsizlik oranıyla Türkiye genelindeki 81 il arasında işsizliğin en az olduğu 14. ildir.

2012 yılının sonu itibarıyla Ordu Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü'nde kayıtlı işgücü istatistiklerine göre, Ordu'da kuruma kayıtlı 16.141 iş arayan mevcut olduğu görülmektedir. İş arayanlardan % 7,3'ü engellilerden, yarısına yakını ise 29 yaşından küçüklerden oluşmaktadır. Kuruma kayıtlı olarak iş arayanlardan sadece % 19,7'si yükseköğrenimlidir.

2012 yılına ait istatistikler incelendiğinde, Ordu'da 2012 yılında yapılan 2.013 kuruma başvurunun 588'i işgücü piyasasına giriş yapabilmıştır. Sosyal duruma göre inceleme yapıldığında ise özürsüz vatandaşlarımızın 47 başvurusuna karşılık 17 özürsüz birey 2012 yılında işgücü piyasasına dâhil olmuştur.

Saha çalışmasından elde edilen veriler doğrultusunda Ordu genelinde açık iş oranı % 3,7 olarak hesaplanmıştır. Sektörler itibarıyla bakıldığında en yüksek açık iş oranının % 6,4 oranla Mesleki Bilimsel ve Teknik Faaliyetler sektöründe olduğu görülmektedir. İkinci sırada % 5 oranla Bilgi ve İletişim sektörü ve üçüncü olarak ise % 4,8 oranla İmalat sektörü takip etmektedir. Ancak bu oranlar değerlendirilirken ilgili sektörlerdeki işyeri ve çalışan sayılarının göz ardı edilmemesi gerekmektedir¹.

Meslek grupları itibarıyla en yüksek açık iş oranı; % 5,7 ile Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek grubundadır. Açık iş oranının yüksek olduğu diğer ana meslek grupları ise % 4,9 ile Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar, % 4,6 ile Profesyonel Meslek Grupları takip etmektedir. İl genelinde açık işlerin en fazla olduğu ilk beş meslek şu şekilde sıralanmaktadır. Dikiş Makinesi Operatörü-Kumaş, Beden İşçisi(Genel),Garson(Servis Elemanı), Satış Danışmanı ve Ütücü 'dür.

Ordu İli İşgücü Piyasası Talep Araştırması sonuçlarına göre 2013 yılının Aralık ayı sonu itibarıyla net istihdam artışı beklentisi % 7,3 iken bu beklenti 2013 yılı Haziran ayı sonunda 3,5 puan azalma göstererek % 3,8'e gerilemiştir.

2013 Yılı sonu itibariyle sektörler içerisinde istihdam değişimine oransal olarak bakılacak olursa, sektör içerisinde oransal olarak en yüksek istihdam artışı beklenen üç sektörün; % 16,5 ile Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler, % 13,5 ile Bilgi ve İletişim sektörü ve % 10,3 ile İmalat sektörü olduğu görülecektir.

2013 Yılı Aralık ayı sonu itibariyle en fazla net istihdam artış beklentisi olan ilk beş meslek şu şekilde sıralanmaktadır. Dikiş Makinesi Operatörü-Kumaş, Beden İşçisi (Genel), Beden İşçisi (İnşaat), Şoför-Yük Taşıma, Deri Dikici (Saraciye)-Elle'dir. Aynı dönem itibariyle net istihdam azalışı beklenen meslekler ise Güvenlik Görevlisi, Eczacı Kalfası, Küvet Ve Duş Tekne İmal İşçisi, Duvarcı ve Alçı Sıva Uygulayıcısı şeklinde sıralanmaktadır.

2014 yılının ilk yarısı sonu itibariyle, sektörler içerisinde istihdam değişimine oransal olarak bakılacak olursa, sektör içerisinde oransal olarak en yüksek istihdam artışı beklenen üç sektörün; % 9,4'ünün Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler sektöründe, % 7,7'sinin İnşaat sektöründe ve % 6,1'inin de Ulaştırma ve Toplama sektöründe gerçekleşeceği tahmin edilmektedir.

Dikiş Makinesi Operatörü-Kumaş, Mücevher Ustası, Beden İşçisi (İnşaat), Kuruyemiş İmal İşçisi ve Ütücü meslekleri 2014 Yılı Haziran ayı sonu itibariyle en fazla net istihdam artış beklentisinin olduğu ilk beş meslektir. Buna karşılık; Diğer Balıkçılar, Duvarcı, Hamal, Usta Öğretici (Mermercilik Ve Süsleme Taşçılığı), ve Ahşap Doğramacı meslekleri ise 2014 Yılı Haziran ayı sonu itibariyle en fazla net istihdam azalış beklentisinin olduğu ilk beş meslektir.

Araştırma kapsamında işyeri ziyaretleri sırasında görüşülen işverenlere hangi mesleklerde ve hangi nedenlerden dolayı eleman temininde güçlük çektikleri sorulmuştur. Eleman temininde en fazla güçlük çekilen ilk beş meslek; Dikiş Makinesi Operatörü-Kumaş, Garson (Servis Elemanı), Makineci (Dikiş), Satış Danışmanı ve Pazarlamacı'dır. Diğer taraftan, bu kapsamda görüşülen işverenlerin eleman temininde güçlük çekme sebepleri arasında ağırlıklı olarak; % 63,1'i iş tecrübesine sahip eleman yok, % 62,9'u beceriye/niteliğe sahip eleman yok, % 41,2'si ilgili meslekte eleman yok, % 18,8'i çalışma ortam ve koşullarının beğenilmemesi ve % 17'si ise önerilen ücretin az bulunması, sebeplerinden eleman temininde güçlük çektiklerini belirtmişlerdir.

Sonuç olarak hem işverenler hem de iş görenler kendilerine uygun işgücü ya da işleri bulamadıklarını ifade temektedirler. Bir yandan nüfus ile orantılı olarak işgücü talebi ortaya çıkmaması, bir yanda da mevcut işgücünün gerekli niteliğe sahip olmaması Ordu işgücü piyasasının şekillenmesinde oldukça etkili olacaktır. Arz yanlı olarak aktif işgücü politikalarına ilimizin daha fazla ihtiyaç duyacağını göstermektedir. Aynı zamanda işverenlerin de doğru pozisyona doğru meslek veya nitelik seçimi ile profesyonel insan kaynakları yönetimine daha fazla önem vermeleri gerekmektedir.

GİRİŞ

Ordu İşgücü Piyasası Analizinin amacı illerde istihdam ve işsizlik sorununun çözümüne yönelik işgücü yapısı ile sektörler bazında personel, eğitim, nitelik gibi ihtiyaçların belirlenmesine yönelik güncel bilgi derlenmesini sağlamaktır. Bu raporda il düzeyinde işgücü arzı ve talebine ilişkin temel veriler sunulacaktır. Ordu İli İşgücü Piyasası Talep Araştırması'nın amacı tüm ilçe ve köylerini de kapsayacak biçimde Ordu ilinde işsizliğin indirgenmesi ve iller bazında sektörlere göre istihdam politikalarının oluşturulması için işverenlerin işgücü talebini değişik boyutlarıyla tespit etmek ve işgücü piyasasında mevcut, geçmiş ve gelecek dönemde meydana gelen veya gelmesi beklenen mesleki değişim ve gelişimleri izlemeye katkıda bulunmaktadır. Böyle bir talep araştırması ile desteklenen Ordu İşgücü Piyasası Analizinin özellikle işgücünün talep açısından ve gelecek kısa dönemde eğilimlerinin ölçülmesi, ihtiyaç duyulan işgücünün eğitim ve becerilerinin tespit edilmesi, işgücü arzı ve talebi arasındaki dengesizliğin hangi koşullarda ortadan kalkabileceğinin belirlenmesi ve bu dengesizliğin giderilmesine yardımcı olacak politika ve önerilerin geliştirilmesi gibi hedefleri vardır. Bir bütün olarak bu rapor, işgücü politikalarının tümüne veri sağlayabilecek bir çalışma olarak değerlendirilebilir.

Ordu İşgücü Piyasası Analizi raporu dört temel bölümden oluşmaktadır. İşgücü piyasasını etkileyen unsurlardan genel ekonomik yapı, demografik özellikler ve eğitim durumu raporun ilk kısmını oluşturmaktadır. Raporun ikinci bölümünde Ordu ili işgücü piyasasını arz açısından analiz etmeye yarayacak bileşenler incelenmektedir. Bu bileşenler işgücüne katılım, işgücü dışı nüfus istihdam, kayıt dışı istihdam ve işsizlik başlıkları altında toplanmaktadır. Bu bölümde ayrıca işgücü piyasasında çoğunlukla dezavantajlı gruplar olarak adlandırılan kadınlar ve gençlerin durumuna da ayrı başlıklar altında bakılmaktadır. Raporun üçüncü bölümü Ordu ili özelinde en son veriler ışığında İŞKUR kapsamında gerçekleşen arz ve talep eşleştirmelerine bakmakta, bu çerçevede Ordu ilinde açık işlere yapılan başvurular, bu işlere yapılan yerleştirmeler ve işgücü yetiştirme çabalarını özetlemektedir. Raporun son bölümü olan dördüncü bölüm ise Ordu ili işgücü piyasasına talep yönünden bakmakta ve Ordu İli İşgücü Piyasası Talep Araştırmasının sonuçlarını derlemektedir. Bu çerçevede işyerlerinin dağılımı, çalışanların dağılımı, 2013 yılında işe giriş-çıkışlar, açık iş, temininde güçlük çekilen meslekler, işverenlerin gelecek istihdam beklentisi gibi bileşenlere ait veriler özetlenmektedir. Raporun değerlendirme ve sonuç bölümünde ise işgücü piyasanın önemli unsurları arasındaki ilişkilerden yola çıkarak işgücü arzı ve talebi açısından karşılaştırmalı bir değerlendirme yapılmakta ve politika önerileri sunulmaktadır.

Ordu İşgücü Piyasası Analizi raporunda çeşitli kaynaklardan derlenen veriler kullanılmıştır. İlk iki bölüm çerçevesinde genel ekonomik durum, demografik yapı ve eğitim durumuna ait verilerle, Ordu ili işgücü piyasasında işgücü arzına ait veriler Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından hazırlanan Genel Nüfus Sayımları ve Hane halkı İşgücü Anketlerine dayanmaktadır. Bu verilerden bir kısmı Ordu iline özel olsa da, işgücü arzına ait birçok veri il bazında değil NUTS2 bölgelendirme sistemi çerçevesinde Ordu ilinin yer almış olduğu TR90 bölgesi (Trabzon, Ordu, Giresun, Rize, Artvin, Gümüşhane) geneline ait verilerdir. Bu verilerin büyük çoğunluğu 2012 yılına aittir. Ordu iline özel kayıtlı işgücü ve kayıtlı işsizlere ilişkin en yeni veriler Ordu Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü tarafından temin edilmiştir. Raporun işgücü talebi ile ilgili bölümünde ise İşgücü Piyasası Talep Araştırması'nın sonucunda elde edilen veriler kullanılmaktadır. Ordu için İşgücü Piyasası Talep Araştırması'nın alan uygulaması 15 Mayıs-30 Haziran 2013 tarihleri arasında gerçekleştirilmiş,

araştırmada yüz yüze görüşme yöntemi kullanılmıştır. Elde edilen sonuçlar içerisinde işyeri cevap durumlarına göre ağırlıklandırma yapılmıştır. Alan uygulaması sırasında alanda kapanan, faaliyeti kapsam dışına çıkan, mükerrer olan ve referans yılında faaliyette bulunmayan birimler kapsam dışında değerlendirilmiş, birimin cevap vermeyi reddetmesi, alanda bulunamaması, el değiştirmesi gibi cevapsızlık durumunun oluşması halinde cevapsızlık düzeltmesi² yapılmıştır. Bu yolla değerkenler bazında elde edilen sonuçların cevapsızlık nedeniyle ortaya çıkacak yanlılık etkileri giderilmiştir.

Tüm iller ve Türkiye geneli için ayrı ayrı hazırlanan İşgücü Piyasası Analiz Raporlarına www.iskur.gov.tr internet adresi üzerinde erişebilirsiniz.

² Cevapsızlık düzeltmesi aşağıdaki gibi hesaplanmıştır.

R[®]= cevapsızlık düzeltmesi

R[®]=seçilmiş uygun birim sayısı (kapsam dışı birimler hariç) / cevaplı birim sayısıdır.

BİRİNCİ BÖLÜM

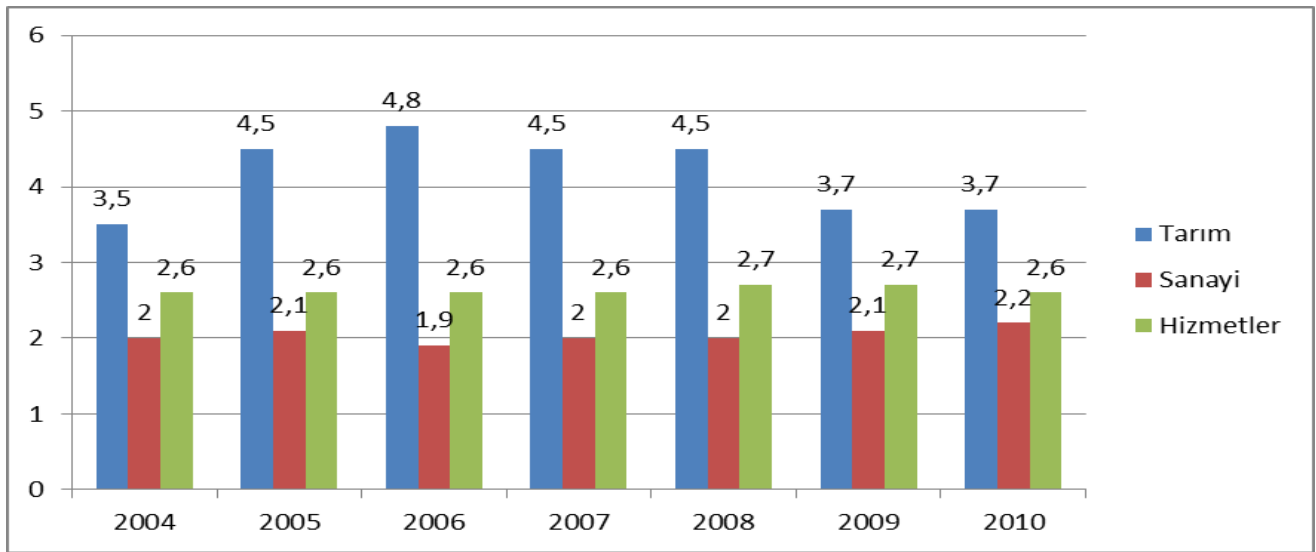
İŞGÜCÜ PİYASASININ GENEL GÖRÜNÜMÜ

İŞGÜCÜ PİYASASINI ETKİLEYEN UNSURLAR: ARKA PLAN

İşgücü piyasası, ekonomik ve demografik faktörlerden çok yakından etkilenir. Örneğin ekonomik gelişmeler, yatırımlar, nüfus ve nüfus artış hızı, göç ve eğitim istihdamı ve dolayısıyla işsizliği doğrudan etkilemektedir. Bu nedenle, birinci bölümde işgücü piyasasının arka planını oluşturması açısından, Ordu ilinin genel ekonomik durumu, demografik yapısı ve nüfusunun eğitim durumu ele alınacaktır.

EKONOMİK VERİLER

Grafik 1. TR 90 Bölgesi için Ana Sektörlere Göre Gayri Safi Katma Değer (2004-2010)

Kaynak: (TÜİK)

Türkiye’de tarım ve sanayi sektörlerinin ağırlığı hizmetler lehine gerilerken, Ordu ilinin de içerisinde yer aldığı TR90 bölgesinde tarım sektörü gerilerken hizmetler ve sonra sanayi sektörü de artış göstermiştir. 2010 yılı itibariyle bölgede en yüksek Gayri Safi Katma Değer (GSKD) % 64,6’lık oranla hizmetler sektöründe gelmektedir. Tarım sektörü GSKD içinde en düşük ağırlığa sahip olmasına rağmen % 13,2 ile %9,5 olan Türkiye oranının çok üstündedir. 2004 yılına göre artış en yüksek oranla hizmetler sektöründedir.

TR90 bölgesinde 2010 yılında GSKD 10.160 TL olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 1. Kişi Başı Gayrisafi Katma Değer Oranları (2005-2010)

Kişi Başı GSKD Bir Önceki Yıla Göre Artış Oranı (TL)%						
	2005 ⁽¹⁾	2006 ⁽¹⁾	2007	2008	2009	2010
Türkiye	14,11	15,52	11,54	11,88	-0,17	11,72
TR90	21,51	14,02	12,04	14,75	-0,65	13,10
Kişi Başı GSKD Bir Önceki Yıla Göre Artış Oranı (\$)%						
	2005 ⁽¹⁾	2006 ⁽¹⁾	2007	2008	2009	2010
Türkiye	21,24	8,07	23,65	13,51	-17,21	14,89
TR90	29,11	6,66	24,19	16,43	-17,61	16,32

Kaynak: TÜİK

Ordu ilinin yatırım teşviklerinden aldığı paya yıllar bazında bakıldığında inişli çıkışlı bir tablo belirmektedir. Son 12 yılda sabit yatırımın 654 milyon TL ile en yüksek miktara çıktığı yıl 2011'dir. İlimiz 2012 yılında yatırım teşviklerinde iller sıralamasında 62. Sırada yer almaktadır.

Tablo 2. Yatırım Teşviklerinde İlin Yeri (2013)

Sıra	İli	İstihdam	Sabit Yatırım	Belge Adedi	Sıra	İli	İstihdam	Sabit Yatırım (Milyon TL)	Belge Adedi
	Genel Toplam	147.258	57.691	4329	41	Kastamonu	821	313	29
1	İzmir	7.367	8.910	210	42	Van	1.377	301	68
2	İstanbul	18.245	4.993	573	43	Erzincan	255	292	17
3	Adana	2.017	2.837	89	44	Giresun	413	251	21
4	Kocaeli	5.835	2.783	164	45	Kars	557	235	14
5	Bursa	6.744	2.572	215	46	Karaman	717	233	18
6	Hatay	2.088	2.278	67	47	Çanakkale	433	217	16
7	Gaziantep	4.515	1.865	227	48	Niğde	795	213	22
8	Antalya	6.952	1.813	115	49	Batman	3.731	172	38
9	Ankara	8.323	1.714	178	50	Sivas	902	164	39
10	Manisa	2.979	1.479	102	51	Kırıkkale	338	163	16
11	Kahramanmaraş	2.092	1.428	74	52	Erzurum	301	156	18
12	Mardin	2.865	1.193	48	53	Yozgat	809	143	28
13	Tekirdağ	3.736	1.177	121	54	Elazığ	567	125	31
14	Eskişehir	3.058	1.117	52	55	Zonguldak	609	124	25
15	Mersin	2.282	1.110	95	56	Siirt	731	123	7
16	Muş	432	1.042	19	57	Tokat	1.036	119	28
17	Balıkesir	1.915	952	68	58	Burdur	542	115	30
18	Aydın	2.262	912	51	59	Bitlis	954	115	28
19	Konya	3.926	860	199	60	Rize	407	106	14
20	Yalova	1.651	718	24	61	Çorum	641	102	22
21	Aksaray	1.801	697	24	62	Ordu	1.268	100	24
22	Afyonkarahisar	1.449	670	59	63	Isparta	293	96	17
23	Bilecik	1.132	641	19	64	Sinop	416	84	13
24	Adıyaman	1.264	622	29	65	Nevşehir	552	78	30
25	Şanlıurfa	5.624	601	99	66	Ağrı	1.704	78	17
26	Muğla	2.024	597	57	67	Edirne	422	78	17
27	Sakarya	2.409	568	45	68	Bingöl	540	76	14
28	Bolu	658	537	14	69	Amasya	770	73	21
29	Kayseri	1.816	522	66	70	Bartın	224	53	7
30	Kırşehir	188	501	11	71	Kilis	244	48	8
31	Düzce	3.495	499	48	72	Karabük	155	46	3
32	Malatya	2.425	487	45	73	Artvin	205	45	12
33	Kırklareli	634	450	25	74	Şırnak	338	33	12
34	Denizli	1.364	408	71	75	Bayburt	99	33	5
35	Samsun	840	396	45	76	İğdir	406	28	10
36	Diyarbakır	2.614	352	68	77	Hakkâri	103	23	7
37	Uşak	489	350	31	78	Çankırı	99	23	9
38	Kütahya	1.151	342	36	79	Tunceli	86	17	4
39	Osmaniye	505	326	27	80	Gümüşhane	79	14	5
40	Trabzon	933	318	40	81	Ardahan	26	8	3

Kaynak: Ekonomi Bakanlığı, Yatırım Teşvik İstatistikleri

İlimizde 2012 yılı içerisinde en çok imalat sektöründe belge alınmasına rağmen en fazla sabit yatırım enerji alanında olmuştur. En fazla istihdam artışı sağlanan sektör imalat sektörü olurken İmalat Sektöründe 1 işçi çalıştırmanın maliyeti; Hizmetler sektörünün 10 katı, Enerji sektörünün ise 100 katı daha ucuzdur. İlimizde 2012 yılında alınan Yatırım Teşvik Belgelerinin tamamı yerli işadamları tarafından alınmış olup, madencilik ve tarım sektörlerinde belge talebi olmamıştır. Yatırım teşvikleri altyapı, işgücü ve coğrafi avantaj gibi pek çok faktöre bağlıdır.

Türkiye İstatistik Kurumunun verilerine göre Ordu İli, İllerin Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Sıralaması (Sege-2011)'nda 61. Sırada yer almaktadır. (Ek 4)

Kamu yatırımları açısından bakıldığında 2012 yılında Ordu ili Türkiye genelinde 41. sırada bulunmaktadır. Bu miktar aynı yıl için gerçekleşen toplam kamu yatırımlarının % 0,37'sine denk gelmektedir. En yüksek kamu yatırımı "diğer kamu hizmetleri" alanında gerçekleşmiştir, bunu eğitim alanı izlemektedir. 2012 yılında Ordu ili toplam yatırımı 165.005 bin TL olmuştur. Ancak İlimizde yapılmakta olan Ulaştırma-Haberleşme sektörlerindeki büyük kamu yatırımları ile 2013 yılında bu oran %0,6'ya çıkmıştır.

Tablo 3. Kamu Yatırımlarında İlin Yeri – Türkiye ve Ordu ili, 2013

SEKTÖRLER	ORDU	TÜRKİYE	ORDU %
Tarım	11000	6002624	0,2
Madencilik	55	1790700	0,0
İmalat		683350	0,0
Enerji	8044	4290765	0,2
Ulaştırma	173623	14967255	1,2
Turizm	1000	356545	0,3
Konut	1605	613250	0,3
Eğitim	30660	8419268	0,4
Sağlık	8687	3169890	0,3
Diğer hizmetler	65143	12587973	0,5
Toplam	299817	52881620	0,6

Kaynak: (TÜİK)(Bin TL)

Teşvikler, tüm illerde aynı etkiyi yaratmasa da; illerin ekonomik gelişimlerini değerlendirmek için yatırım teşviklerinden ve kamu yatırımlarından aldıkları paylar ile kendi kaynaklarını birlikte düşünmek gerekmektedir.

İlde kurulan ve kapanan firma istatistiklerine bakmak ilin genel ekonomik faaliyetleri anlamında bir fikir vermektedir.

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) verileri ışığında, Ordu ilinde kurulan ve kapanan firma istatistiklerine bakıldığında 2012 yılı ilk 12 ayında, 2011 yılına göre şu tür değişimler izlenmektedir:

Kurulan şirket sayısı %42,2 azalmıştır.

Kapanan şirket sayısı %15,9 artmıştır.

Kurulan kooperatif sayısı %18,2 azalırken kapanan kooperatif sayısı da %31,2 azalmıştır.

Kurulan gerçek kişi işletme sayısı %12,9 artarken, kapanan gerçek kişi işletme sayısı %59,3 artmıştır.

Tasfiyeye giren şirket sayısı %20 azalırken, tasfiyeye giren kooperatif sayısı %13,3 artmıştır.

Tablo 4. Kurulan, Kapanan Şirket İstatistikleri, Türkiye ve Ordu İli,2011-2012

	2012 OCAK-ARALIK (ONİKİ AYLIK)							
	KURULAN			TASFİYE		KAPANAN		
	ŞİRKET	KOOP.	GERÇEK KİŞİ	ŞİRKET	KOOP.	ŞİRKET	KOOP.	GERÇEK KİŞİ
Ordu	100	9	439	76	17	51	11	387
Türkiye	70.527	1.615	121.880	35.365	4.237	26.114	3.429	57.721
	2011 OCAK-ARALIK (ONİKİ AYLIK)							
	KURULAN			TASFİYE		KAPANAN		
	ŞİRKET	KOOP.	GERÇEK KİŞİ	ŞİRKET	KOOP.	ŞİRKET	KOOP.	GERÇEK KİŞİ
Ordu	173	11	389	95	15	44	16	243
Türkiye	140.544	3.193	241.605	70.476	8.315	52.014	6.705	113.770

Kaynak: TOBB, www.tobb.org.tr

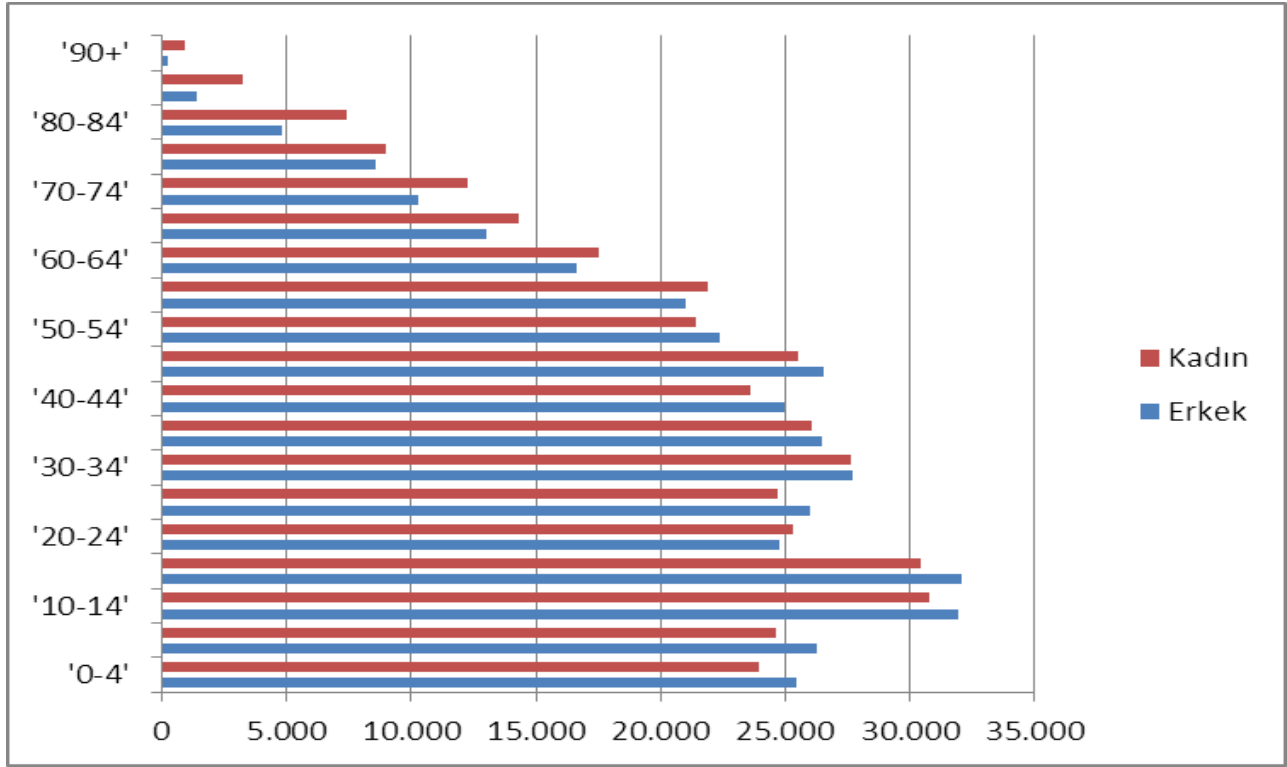
Bu durumda, değişimin en çok gerçek kişi işletmelerinde yaşandığını; şirket kurulma oranlarında azalma olduğu; değişimin en az yaşandığı firmaların ise, kapanma oranları ile kurulma oranlarının birbirine yakın olduğu, kooperatifler olduğunu söylemek mümkündür.

NÜFUS GÖSTERGELERİ

İşgücü piyasası ile demografik yapı arasında çok ciddi bir ilişki vardır. Çalışma çağı, nüfusun artması veya azalması istihdam ve işsizlik oranlarını doğrudan etkilemektedir. Örneğin Türkiye geneline bakıldığında işgücü piyasasının temel özelliklerinden birisi çalışma çağı nüfusunun istihdamdan daha hızlı artması ve artan nüfusa yeterli iş imkânlarının sağlanamamasıdır. (DPT, 2007: 30).

Ordu iline ilişkin 2012 yılı Adrese Dayalı Nüfus Sistemi Sonuçlarına bakıldığında, ilin toplam nüfusunun 741.371 kişi olduğu görülmektedir. İlin nüfusu içerisinde kadın-erkek oranı birbirine çok yakındır: Nüfusun %49,99'ü erkek, %50,01'si kadınlardan oluşmaktadır. 2012 yılında il nüfusu artarak 741.371 kişi olmuştur.

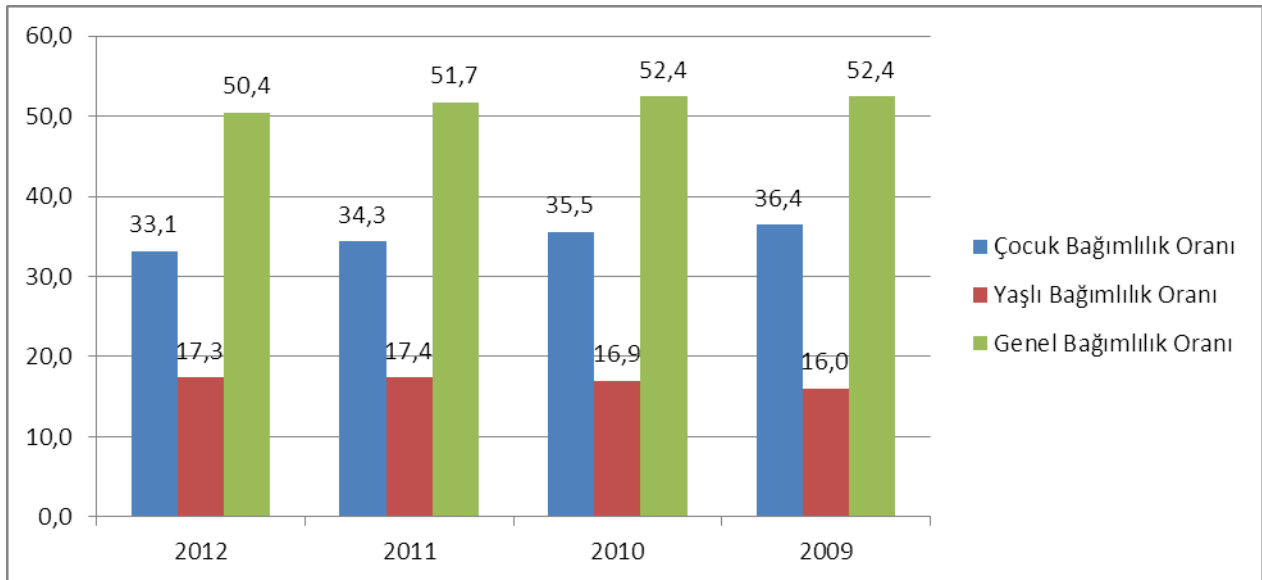
Grafik 2. Ordu İli Nüfus Piramidi, 2012

Kaynak: (TÜİK), Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi Verileri

Ordu ilinde çalışma yaşındaki her 100 kişi için 50,4 kişi bağımlı olarak yaşamaktadır. Bu Oran yıllara göre sürekli olarak düşme eğilimi göstermektedir.

Grafik 3. Yıllara Göre Bağımlılık Oranları, Ordu, 2012

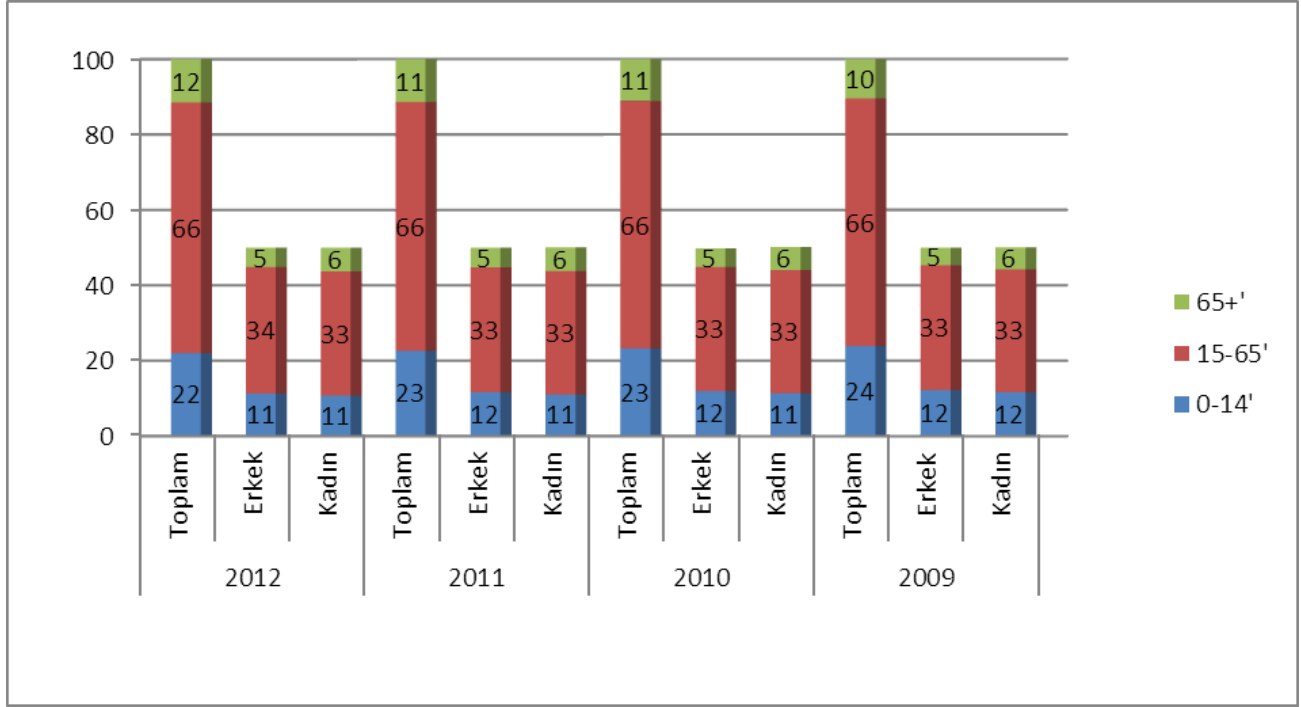

Kaynak: (TÜİK), Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi Verileri

2012 yılı verilerine göre Ordu ilinde çalışma yaşı (15-64) nüfus 492.786 kişidir. Bu grubun toplam nüfus içindeki oranı %66,5'dir; bu da %67,6 olan Türkiye ortalamasına hayli yakındır. Bu grubun Ordu içinde cinsiyet dağılımı %50,5 erkek, %49,5 kadın nüfus oranlarıyla birbirine çok yakındır. Ordu ilinde 0-14 yaş aralığında yer alan çocukların oranı %22,0'dır; bu oranla Türkiye

ortalaması olan %24,9'luk orandan 2,9 puan düşüktür. Ordu ilinde 65 yaş üstü nüfusun ilin toplam nüfusuna oranı ise %11,5 ile %7,5'lik Türkiye ortalamasından yüksektir.

Grafik 4. Çalışma Yaşı ve Cinsiyete Göre Nüfusun Yıllara Göre Dağılımı, Ordu, 2012

Kaynak: (TÜİK), Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi Verileri

Yerleşim yerlerine göre nüfusa bakıldığında Ordu ili toplam nüfusunun %57,1'i il veya ilçe merkezlerinde, % 42,9'u ise belde veya köylerde yaşamaktadır. İl veya ilçe merkezlerinde yaşayanların oranının Türkiye geneli olan % 77,3'den daha düşük olduğu görülmektedir. Yani Ordu ilinde kırsal alanda yaşayanlar Türkiye ortalamasından daha fazladır.

Tablo 5. Yerleşim Yerlerine Göre Nüfus, Ordu, 2012

		İL İLÇE MERKEZLERİ			BELDE KÖY			TOPLAM		
		TOPLAM	KADIN	ERKEK	TOPLAM	KADIN	ERKEK	TOPLAM	KADIN	ERKEK
ORDU	2009	399.035	198.434	200.601	324.472	162.988	161.484	723.507	361.422	362.085
	2010	404.390	200.649	203.741	314.793	157.737	157.056	719.183	358.386	360.797
	2011	409.288	203.545	205.743	305.102	153.130	151.972	714.390	356.675	357.715
	2012	423.295	210.671	212.624	318.076	159.960	158.116	741.371	370.631	370.740

Kaynak: (TÜİK), Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi Verileri

Ordu ilinin nüfus büyüklüğüne göre nüfusu en fazla olan ilçeleri Merkez, Ünye, Fatsa, Gökçöy ve Korgan iken, nüfusu en az olan ilçeler ise Mesudiye, Kabataş, Çamaş, Gülyalı ve Kabadüz olarak sıralanmaktadır (TÜİK, 2012)

Ordu ilinin ilçeleri bazında şehir-köy nüfusuna bakıldığında, 2012 yılı itibariyle ilçe merkezlerinde yaşayan nüfusun en yoğunluklu olduğu ilçeler Ünye (%66,3), Fatsa(%69,7), Merkez(%79,5) ve Çamaş (%82,7) olarak öne çıkmaktadır. Öte yandan kırsal nüfusun çok ağırlıklı olduğu ilçeler ise Mesudiye, Akkuş ve Perşembe'dir.

Ordu ili uzun yıllar göç veren illerimizin başında gelmektedir. Bu ise hem işgücü piyasasının arzı açısından istikrarsız bir görüntü ortaya koymakta hem de planlama yapılmasında sürekli olarak bir gedik oluşturmaktaydı. 2012 yılında net göç hızının tersine döndüğü görülmekle birlikte bunun daha çok çalışma çağı dışına çıkmış emeklilerin geri dönmesi olarak okumak gerekmektedir. Tabii olarak bu oranın sürdürülmesi mümkün değildir.

Tablo 6. Net Göç ve Net Göç Hızının Yıllara Göre Dağılımı, Ordu,2008-2012

Yıllar	Aldığı Göç	Verdiği Göç	Net Göç	Net Göç Hızı
2012	48.240	26.595	21.645	29,63
2011	23.963	34.472	-10.509	-14,6
2010	27.896	36.241	-8.345	-11,54
2009	30.335	31.296	-961	-1,33
2008	27.719	31.458	-3.739	-5,18

Kaynak: (TÜİK), Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi Verileri

Ordu ilinin en fazla göç verdiği ilk 10 ile baktığımızda Orduluların 4 büyük şehir dışında sanayi kentlerine ve çevre kentlere göç ettiği görülmektedir. Ancak en fazla göç aldığı ilk 10 ilin de tamamen örtüşmesi bize ilimize göç eden kişilerin de ilimiz kökenli kişiler olduğunu düşündürmektedir.

Tablo 7. Ordu'ya İlişkin Göç Verileri, 2012

En Fazla Göç Verdiği İller	En Fazla Göç Aldığı İller
İstanbul	İstanbul
Samsun	Samsun
Ankara	Kocaeli
Kocaeli	Ankara
Giresun	Bursa
Tekirdağ	Giresun
Trabzon	Tekirdağ
İzmir	Tokat
Bursa	Trabzon
Tokat	İzmir

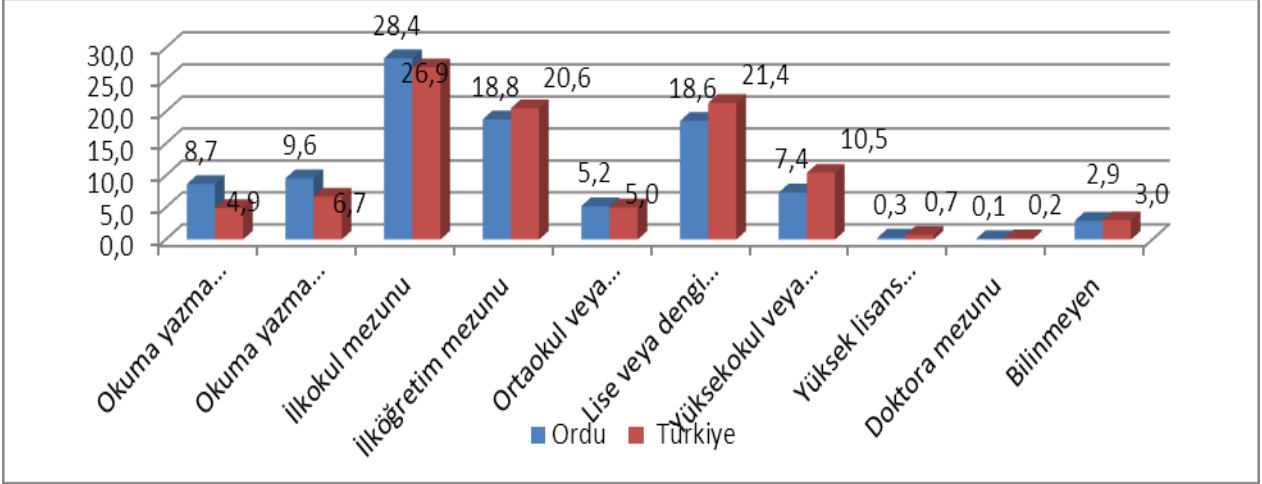
Kaynak: (TÜİK), Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi Verileri

EĞİTİM GÖSTERGELERİ

Ordu ilinde çalışma yaşı nüfusa ilişkin eğitim istatistiklerine bakıldığında, en çarpıcı nokta bu grup nüfusun büyük bölümünün (% 70,07) lise altı eğitimlilerden oluşmasıdır. Çalışma yaşı nüfusun en büyük oranda (% 28,4) ilköğretim mezunu olduğu görülmektedir. Bunu ilköğretim ve ortaokul veya dengi okul mezunları (% 24,1) ile lise veya dengi okul mezunları (%18,6) izlemektedir. Ordu ilinde

çalışma yaşı nüfusun toplam %8,7'si okuma yazma bilmeyen, %9,6'sii ise okuma yazma bilmesine rağmen bir okul bitirmemiş olan nüfustan oluşmaktadır. Yüksekokul/üniversite ve yüksek lisans/doktora sahibi çalışma yaşı nüfus ise toplam içerisinde sadece % 7,8'lik bir orana sahiptir. Ordu ilinde lise ve dengi okullardan başlayarak yüksekokul/üniversite mezunu olanların oranı Türkiye ortalamasının altında kalmaktadır. Yani Ordu ilindeki çalışma yaşı nüfus Türkiye genelindeki çalışma yaşı nüfustan daha düşük eğitilidir.

Grafik 5. Bitirilen Eğitim Düzeyine Göre Nüfusun Oransal Dağılımı, Türkiye ve Ordu İli, 2012

Kaynak: (TÜİK), Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi Verileri(15+Nüfus)

Ordu ilinde okuryazarlık oranı %95,1 Türkiye oranının hayli altındadır.(%91,3) Okuryazar olanlarda da ilk ve ortaöğretim mezunlarının ağırlığı göze çarpmaktadır. Lise ve daha üst düzey eğitim düzeylerinde kadınların ağırlığının nispeten azalması da dikkat çekmektedir. Lise ve daha üst eğitim düzeyi mezunlarında Türkiye ortalamasının gerisinde kalan ilimizde sadece Ortaokul mezunlarının oranı ortalamanın üstündedir.

Tablo 8. Bitirilen Eğitim Düzeyine Göre Nüfus, Ordu, 2012

Bitirilen Eğitim Düzeyi	Ordu		
	Toplam	Erkek	Kadın
Okuma yazma bilmeyen	50.108	10.222	39.886
Okuma yazma bilen fakat bir okul bitirmeyen	55.286	17.393	37.893
İlkokul mezunu	163.987	81.719	82.268
İlköğretim mezunu	108.657	58.164	50.493
Ortaokul veya dengi okul mezunu	30.286	19.419	10.867
Lise veya dengi okul mezunu	107.226	63.781	43.445
Yüksekokul veya fakülte mezunu	42.531	25.411	17.120
Yüksek lisans mezunu	1.748	1.091	657
Doktora mezunu	580	359	221
Bilinmeyen	17.013	9.067	7.946
Toplam	577.422	286.626	290.796

Kaynak: (TÜİK), Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi Verileri(15+Nüfus)

Ordu ilinde bitirilen eğitim durumuna göre nüfusa baktığımızda kadınlar açısından daha da karanlık bir tablo karşımıza çıkmaktadır. Çalışma çağındaki kadın nüfusun büyük bölümünün (% 76,1)

lise altı eğitimlilerden oluşmasıdır. Çalışma yaşı nüfusun en büyük oranda (% 28,4) ilkokul mezunu olduğu görülmekle birlikte %13,7'si okuma yazma bilmeyen, %13,0'ı ise okuma yazma bilmesine rağmen bir okul bitirmemiş olan nüfustan oluşması çalışma çağındaki kadınların çoğunlukla nitelik gerektirmeyen basit işlerde çalışabileceği anlamına gelmektedir. İlköğretim ve ortaokul veya dengi okul mezunları (% 21,1), lise veya dengi okul mezunları (%14,9) ile yüksek okul ve daha üst düzey öğrenim seviyesine sahip olanların(%6,2) oranları da il ortalamasının hayli altında kalmaktadır.

Tablo 9. Eğitim Seviyesine göre Okullaşma Oranı, Türkiye ve Ordu İli(2012)

		İlköğretim			Ortaöğretim			Genel Ortaöğretim			Mesleki Ortaöğretim		
		Toplam	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın
Ordu	Brüt	103,1	102,8	103,3	85	86,9	83,1	37,3	34,2	40,5	47,7	52,7	42,6
	Net	98,3	98,4	98,2	69,6	71,2	67,9	29,4	26,4	32,4	40,2	44,8	35,5
Türkiye	Brüt	108,4	108,2	108,7	92,6	95,7	89,3	51,9	52,1	51,7	40,7	43,6	37,6
	Net	98,7	98,8	98,6	67,4	68,5	66,1	35,1	33,8	36,5	32,2	34,7	29,6

Kaynak: MEB İstatistikleri Örgün Eğitim 2012-2013

Ordu ilinde 2012-2013 döneminde ilköğretimi bitirerek ortaöğretime devam edenlerin oranı (net % 69,6) Türkiye ortalamasının (net %67,4) üzerindedir. Türkiye’de ortaöğretimde okuyan kişilerin %32,2’si mesleki ortaöğretim kurumlarında okurken Ordu ilinde bu oran % 40,2’dir. Bu tablodan Ordu ilinde özellikle erkeklerde mesleki eğitime bir yönelme olduğu gözlenmektedir.

Tablo 10.Ortaöğretimde Okuyan Toplam Öğrenci Sayısı Liseler ve Cinsiyet Bazında Dağılım, Ordu, 2012-2013.

	Genel			Mesleki ve teknik		
	Toplam	Şehir	Köy	Toplam	Şehir	Köy
Toplam	19659	17726	1933	25420	23420	2000
Erkek	8938	8121	817	14047	12942	1105
Kadın	10721	9605	1116	11373	10478	895

Kaynak: MEB İstatistikleri Örgün Eğitim 2012-2013

Ordu ilinde 2012/2013 öğrenim yılında ortaöğretimde okuyan toplam öğrenci sayısı 45.079 iken mesleki ve teknik ortaöğretimde okumakta olan toplam öğrenci sayısı 25420’dir.

GENEL İŞGÜCÜ GÖSTERGELERİ

İşgücü piyasasının genel bir resmini çıkartabilmek için işgücüne katılım, istihdam ve işsizlik oranlarına cinsiyet eşitliği, eğitim durumu, sektörler arası dağılım gibi göstergeler ışığında bakmak gerekmektedir. Bu tür bir analiz için gerekli verilerin çoğu TÜİK Hane halkı İşgücü Anketlerine dayanmaktadır. Ancak bu verilerin büyük bölümü Ordu iline özel değildir; NUTS2 bölümlenmesinde Trabzon, Ordu, Giresun, Rize, Artvin ve Gümüşhane illerini kapsayan TR90 bölgesi bütününde mevcuttur. Dolayısıyla bu bölümde sunulacak analiz Ordu ili özelinden ziyade, bölgesel özellikleri yansıtmaktadır. Ancak bu analiz mümkün olduğu ölçüde Ordu iline ait verilerle de zenginleştirilmeye çalışacaktır.

TR90 bölgesine nüfus, istihdam, işsizlik ve işgücü dışı nüfus olarak bakıldığında, geniş yaş grubu (15-55+ yaş) toplam nüfusun 1.982.000 kişi olduğu, 1.100.000 kişilik nüfusun işgücü

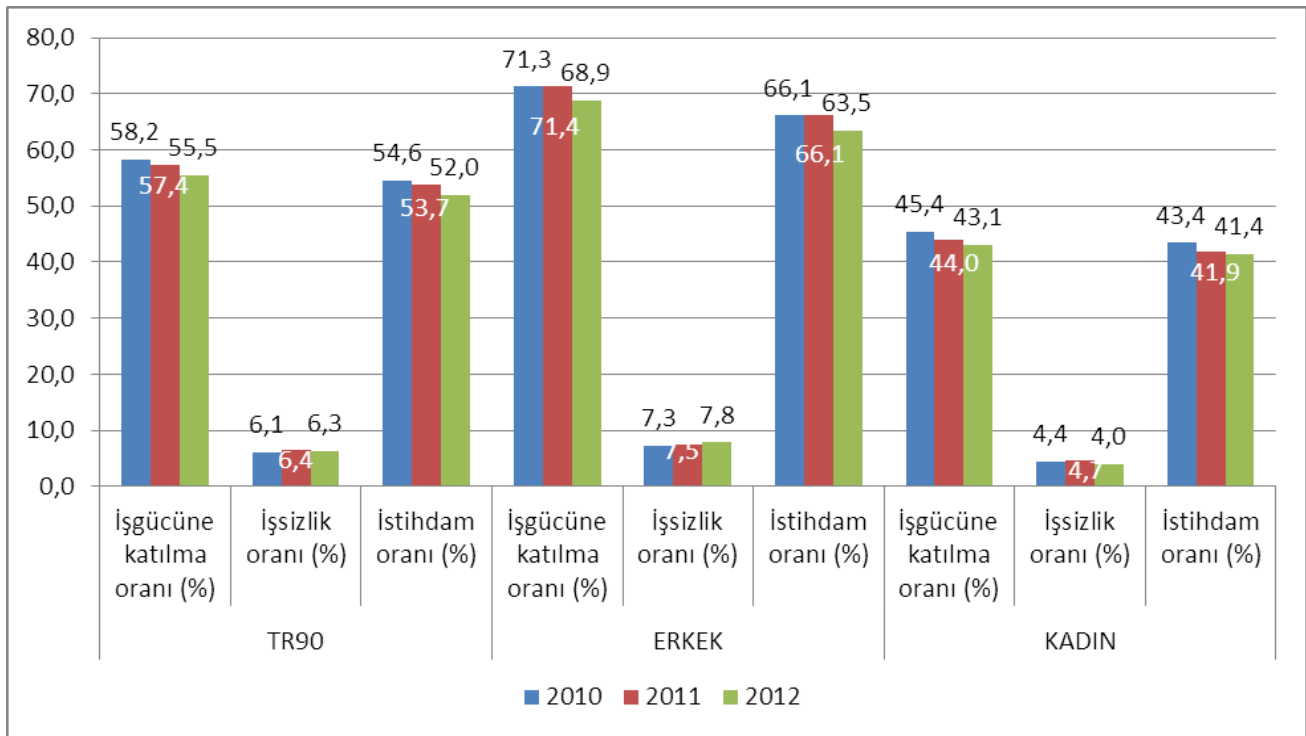
piyasasında çalışan (1.031.000) veya işsiz (69.000) olarak yer aldığını (% 55,5), 883.000 kişinin ise işgücü içerisinde yer almadığını (% 44,5) görmek mümkündür. (TÜİK, 2012 Verileri)

İŞGÜCÜNE KATILIM

Türkiye geneline bakıldığında işgücü piyasasının en büyük sorunlarından bir tanesi çalışma yaşı nüfusun, işgücüne katılım oranının düşük olmasıdır. Özellikle de kadınların işgücüne katılma oranlarındaki düşüklük, her ne kadar son bir kaç yılda az miktarda artmış ve 2012’de % 29,5’e ulaşmış olsa da hala Avrupa Birliği ortalamalarının çok altındadır.

Geniş yaş grubuna (15-55+ yaş) göre sivil nüfusa bakıldığında TR90 bölgesi için sivil nüfusun % 55,5’i işgücüne katılmaktadır. Bu oranla bölge 2012 yılı için % 50,0 olan Türkiye ortalamasından 5,5 puan yüksek bir görünüm vermektedir. TR90 bölgesinde işgücüne katılım oranları cinsiyete göre incelendiğinde, işgücüne katılım oranı erkeklerde % 68,9’la Türkiye Ortalamasının altında kalırken kadınlarda oran % 41,4 ile Türkiye Genel ortalamasının (%29,5) bir hayli üstündedir. Aradaki farkın bir sebebinin bölgede tarım sektörünün ağırlığı ve bu sektörde ücretsiz aile işçisi olarak çalışan kadınlar olduğu düşünülebilir. Bu bölgede kadınların işgücüne katılımı 2012 yılında Türkiye’deki kadınların işgücüne katılım oranından yüksek seviyede bulunmasına rağmen, yine de erkeklerle kadınlar arasında işgücüne katılım anlamında ciddi bir eşitsizliğe (%27,5) işaret etmektedir.

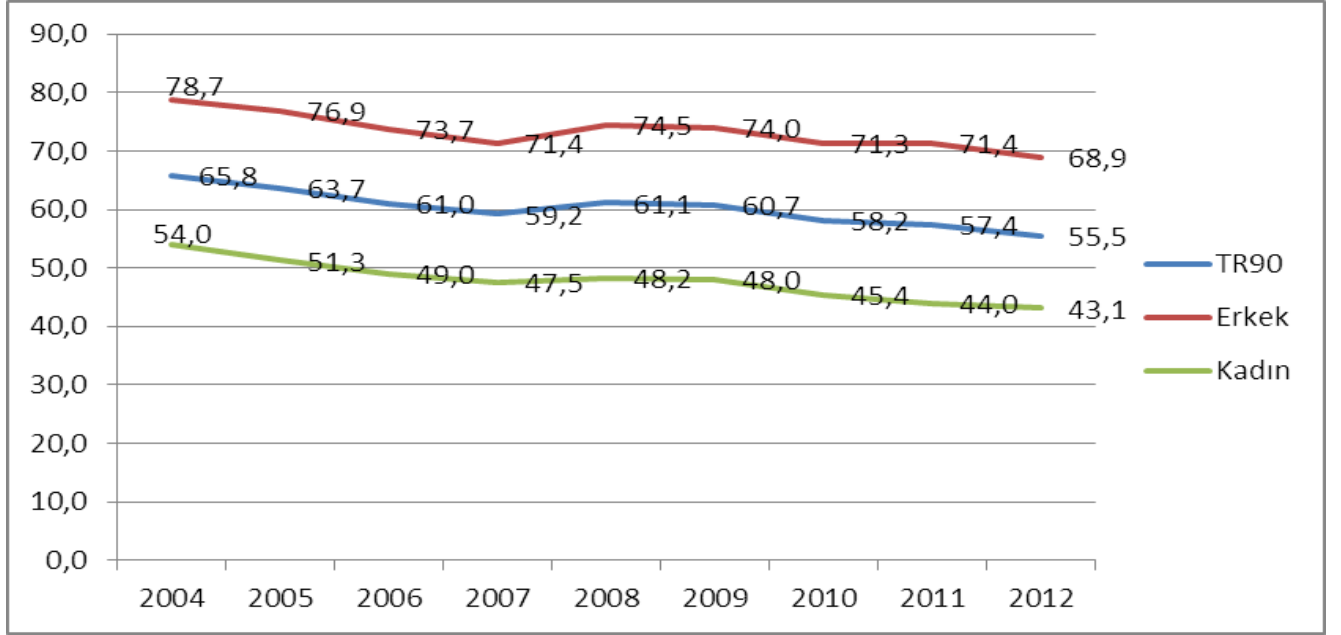
Grafik 6. Kurumsal Olmayan Nüfusun Cinsiyete Göre İşgücü Durumu (Düzyey 2),2010-2012.

Kaynak: (TÜİK), Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi Verileri(15+Nüfus)

Bölgede işgücüne katılıma yaş açısından bakıldığında ise işgücüne katılımın 25-54 arası yaş gruplarında ağırlık kazandığı görülmektedir. Erkeklerde ve kadınlarda işgücüne katılımın en yüksek olduğu yaş aralığı 35-54’tür.

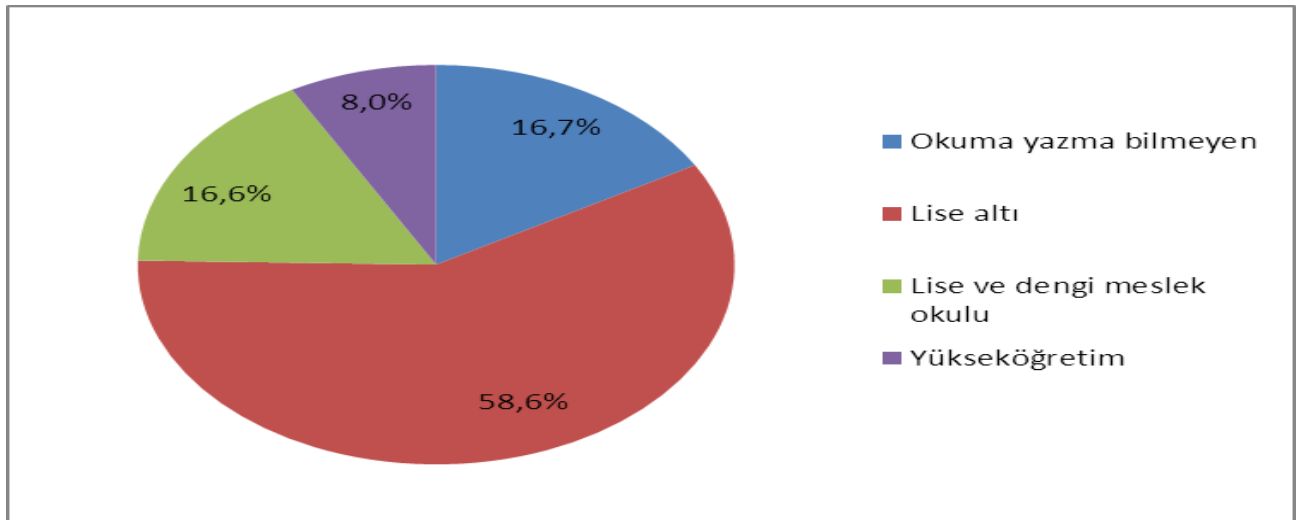
Grafik 7. Kurumsal Olmayan Nüfusun Cinsiyete Göre İşgücüne Katılma Oranları (TR90), 2004-2012.

Kaynak: (TÜİK), Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi Verileri(15+Nüfus)

Eğitim durumuna göre işgücünün niteliğine bakıldığında, Türkiye'deki genel duruma paralel işgücünün ağırlıklı bölümünü % 58,6'lık bir oranla lise altı derecede eğitimliler oluşturmakta, bunu % 16,6'lık bir oranla lise ve dengi meslek okulu derecesinde eğitimliler takip etmektedir. Yükseköğretim derecesinde eğitimlerinin bölgenin toplam işgücü içerisindeki oranı % 8,0' iken TR 90 bölgesine ait işgücü içerisinde sadece okuma yazma bilmeyenlerin oranı % 16,7' ile Türkiye Ortalamasının üstündedir. İşgücünün ortalama eğitim durumunun düşük olması, bu grup işgücünün ve genellikle de eğitim durumu düşük olan kadınların katma değeri yüksek olmayan işlerde düşük ücretlerle çalışması anlamına gelmektedir (DPT, 2007: 33).

Grafik 8. Eğitim Durumuna Göre Kurumsal Olmayan Nüfusun Dağılımı (Düzey 2), 2012.

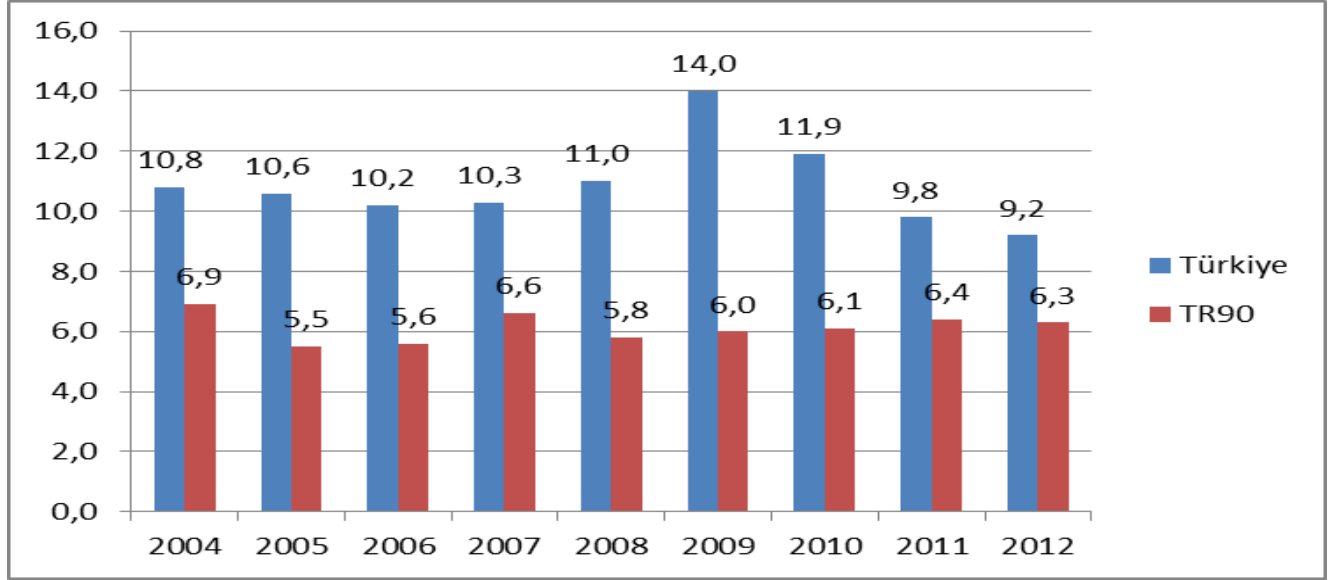

Kaynak: (TÜİK), Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi Verileri(15+Nüfus)

İŞSİZLİK

2012 istatistiklerine göre TR90 bölgesinde işsizlik oranı %6,3'tür. İşsizlik oranı bölgedeki kadınlar açısından %4,0, erkekler açısından %7,8'dir. Yıllara göre yapılan sıralamalarda TR90 bölgesi illeri işsizlik oranları bakımından hem Türkiye, hem de AB-27 ortalamasının altında kalmaktadır. 2011 yılı verilerine göre Ordu %5,4 işsizlik oranıyla Türkiye genelindeki 81 il arasında işsizliğin en az olduğu 14. ildir.

Grafik 9. Yıllar İtibariyle İşsizlik Oranları Türkiye ve TR 90 Bölgesi.

Kaynak: (TÜİK), Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi Verileri(15+Nüfus)

En genel hatlarıyla ekonomik gelişmeler, yatırımlar, nüfus artış hızı, göç ve eğitim işsizliği doğrudan etkileyen unsurlar arasında sayılabilir. Bölgede ve Türkiye’de işgücünü belirleyen en önemli faktörlerinden biri tarımdır ve işsizliğin tarım dışında daha yüksek olduğu görülmektedir:

Tablo 11.Geniş Yaş Grubuna ve Eğitim Durumuna Göre İşsizlik Oranı (%), TR90 Bölgesi, 2012.

Yaş Grupları	Okuma yazma bilmeyen	Lise altı	Lise ve dengi meslek okulu	Yükseköğretim	Toplam
15-19	0,0	5,8	2,9	0,0	10,1
20-24	0,0	7,2	10,1	11,6	27,5
25-34	0,0	14,5	14,5	8,7	37,7
35-54	0,0	17,4	5,8	1,4	23,2
55+	0,0	1,4	0,0	0,0	1,4
Toplam	0,0	46,4	33,3	21,7	100,0

Kaynak: (TÜİK), Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi Verileri(15+Nüfus)

Grafik 21’den görülebileceği gibi, 2012 yılı verileri ışığında TR90 bölgesinde geniş yaş grubuna göre kayıtlı işsizlere bakıldığında, işsizliğin en yüksek olduğu Eğitim grubu Lise Altı için (%17,4) 35-54 yaş grubu iken, Lise ve Dengi Okul Mezunları (% 14,5) için 25-34 yaş grubudur. Yükseköğretim Mezunlarının ise % 11,6 ile en yüksek olduğu yaş grubu 20-24 yaş grubudur. Bu tabloya göre genç işsizler arasında en yüksek oranın yükseköğretim mezunlarına ait olduğu görülmektedir. Lise Altı işsizliği açısından ikinci sırada %14,5’lik bir oranla 25-34 yaş aralığı gelirken, Lise ve Dengi Okul Mezunları işsizliği açısından ikinci sırayı %10,1’lik oranla 20-24 yaş grubu almaktadır. Yükseköğretim

Mezunlarının işsizliği açısından ise ikinci sırayı %8,7'lik oranla 25-34 yaş grubu almaktadır. Hem Lise Altı (%1,4), hem Lise ve Dengi Okul Mezunları (%0,006) hem de Yükseköğretim Mezunlarının (%0,005) açısından işsizlik oranının en düşük olduğu yaş grubu ise 55 ve üstü yaş grubudur; bu grubun toplam işsizlik oranı % 1,4'tür.

Tablo 12 .Bekleme Sürelerine Göre İşsizlerin Oranı, TR90 bölgesi, 2012.

Bekleme Süresi	15-19	20-24	25-34	35-54	55+	Toplam
1 yıl yıldan az	5,8	14,5	20,3	14,5	0,0	56,5
1 yıl ve daha çok	2,9	13,0	17,4	8,7	1,4	42,0
İş bulmuş başlamak için bekleyen	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1,4
Toplam	10,1	27,5	37,7	23,2	1,4	100,0

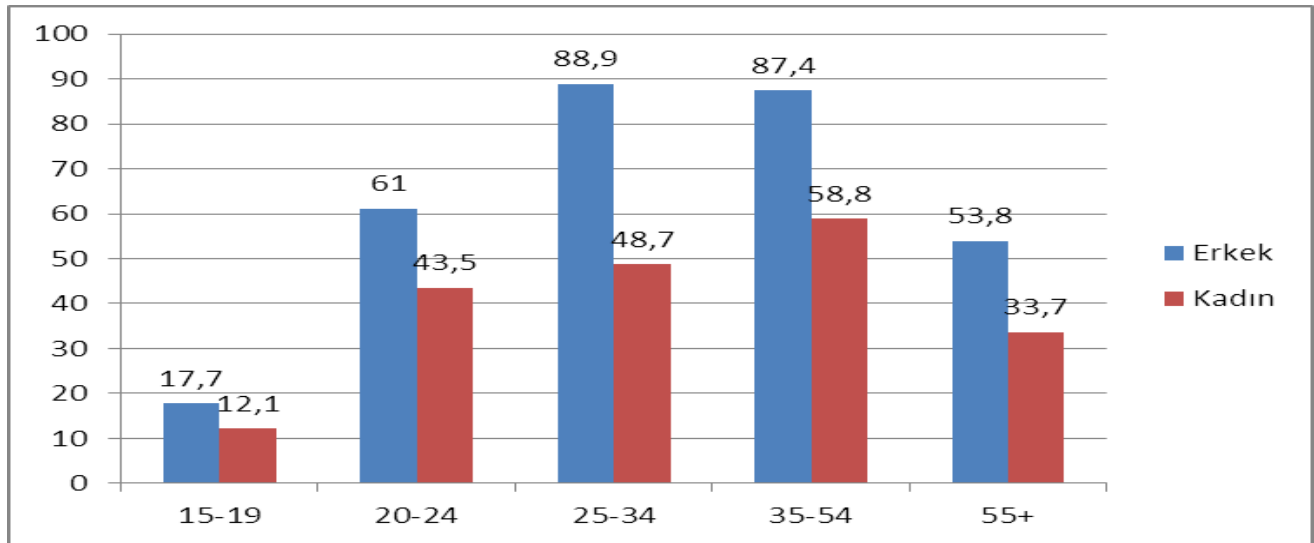
Kaynak: (TÜİK), Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi Verileri(15+Nüfus)

Bekleme sürelerine göre işsizliğe bakıldığında, TR90 bölgesinde bir yıldan az süredir iş arayanların sayısının bir yıl ve daha uzun zamandır iş arayanların sayısı ile İş Bularak Başlamak İçin Bekleyenlerin Sayısının toplamından fazla olduğu görülmektedir.

İŞGÜCÜNE DÂHİL OLMAYAN NÜFUS

2012 yılı verilerine göre Ordu ilinin de içerisinde yer aldığı TR90 bölgesinde işgücü dışında kalan nüfus 883.000 kişidir. Bu çalışma çağındaki nüfusun %44,5'inin işgücü piyasası dışında kalması demektir. Bölgede işgücü dışında kalan kadınların oranı % 58,1 ile erkeklerinin (%33,9) iki katına yakındır.

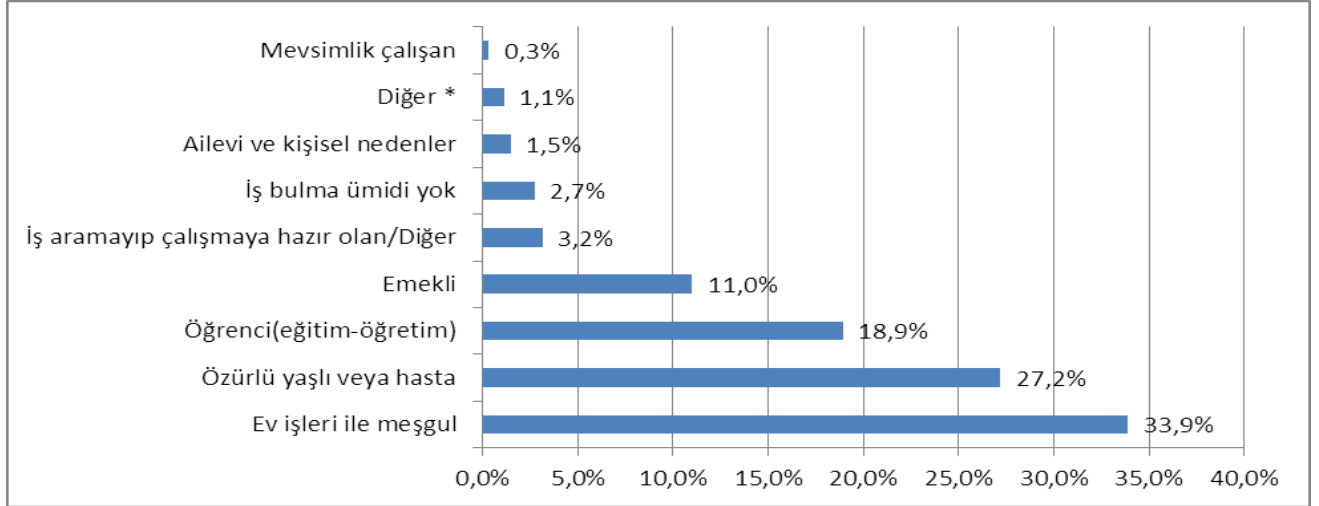
Grafik 10. Geniş Yaş Durumuna Göre İşgücüne Katılma Oranı, TR90 bölgesi (%), 2012

Kaynak: (TÜİK), Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi Verileri(15+Nüfus)

Yaş, cinsiyet ve eğitim düzeyine göre işgücü dışında bulunma oranı ve nedeni değişmektedir. 2012 yılı itibariyle nedene ve yaşa göre işgücüne dâhil olmayanlara bakıldığında TR90 bölgesinde ilk sırada gelen nedenin ev işleri ile meşgul olmak (%33,9) olduğu anlaşılmaktadır. İkinci sırada engelli, yaşlı veya hasta olmak (%27,2), üçüncü sırada ise öğrenci olmak (%18,9) gelmektedir. 20-54 yaş grubu açısından en büyük sebebin ev işleri olması, işgücüne katılmayanların büyük ölçüde kadınlar olduğunu göstermektedir.

Grafik 11. İşgücü Dışında Bulunma Nedenine Göre İşgücü Dışında Bulunma Oranı, TR90 bölgesi (%),2012

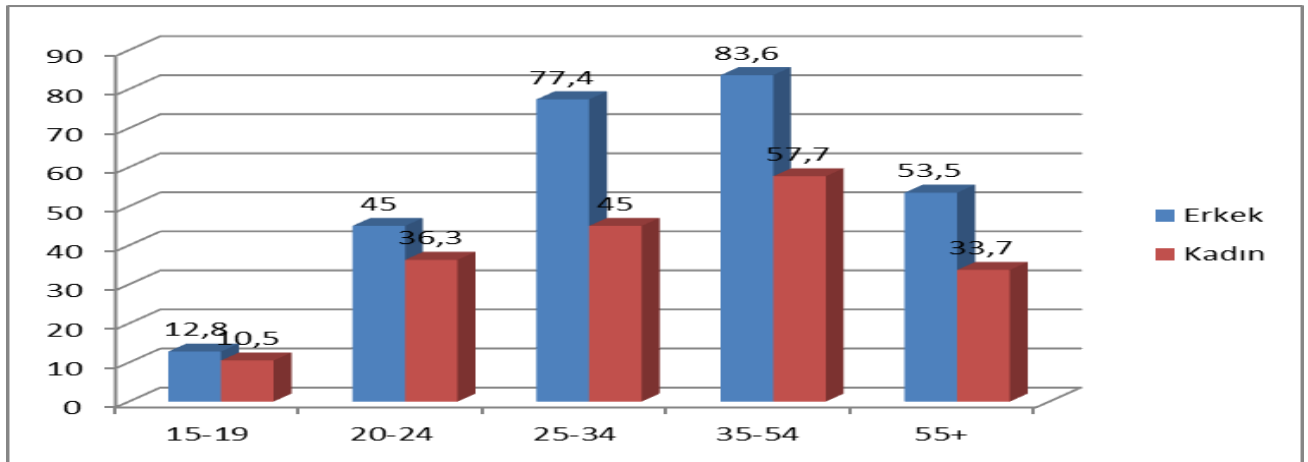
Kaynak: (TÜİK), Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi Verileri(15+Nüfus)

Yine 2012 yılı itibariyle nedene ve cinsiyete göre işgücüne dâhil olmayanlara bakıldığında, TR90 bölgesinde ev işleri ile meşgul oldukları için işgücüne katılmayanların tamamının kadın olduğu görülmektedir. Öğrenci ve emekli oldukları için işgücüne katılmayanların çoğunluğunun erkek olması da ev işleri ile ilgilenen kadın oranının yüksekliği ile açıklamak mümkündür.

İSTİHDAM

2012 itibariyle Ordu ilinin de içinde yer aldığı TR90 bölgesinin istihdam oranı % 52,0'dır. Bölgede yaşayan erkeklerin % 63,5'i, kadınların ise sadece % 41,4'ü çalışmaktadır. Bu bölge için yaş gruplarına göre istihdam işgücüne katılım oranlarıyla benzer bir özellik göstermektedir. İstihdamın en yüksek olduğu yaş grubu hem erkekler, hem de kadınlar için 35-54'tür. Bunu iki grup için de 25-34 yaş grubu izlemektedir.

Grafik 12. Geniş Yaş Gruplarına Göre İstihdam Oranı (%), TR90 Bölgesi, 2012

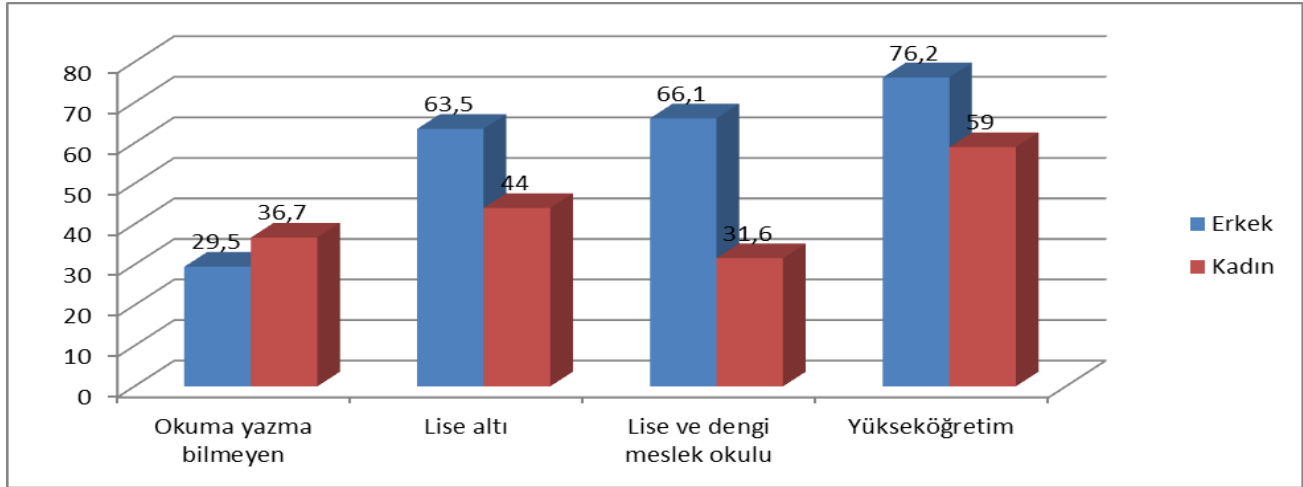

Kaynak: (TÜİK), Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi Verileri(15+Nüfus)

2012 yılı itibariyle, TR90 bölgesindeki istihdamın % 11,4'ünü okuma-yazma bilmeyenler, % 10,8'ini yüksek eğitimliler, %17'sini lise ve dengi okul mezunları, % 60,9'unu ise lise altı eğitimliler oluşturmaktadır. Okuma yazma bilmeyen işgücünün tarımda (%97,5), yükseköğrenim mezunu işgücünün ise hizmet sektöründe (%82,9) yoğunlaştığını görmek mümkündür.

Toplam işgücü içerisinde Okuma yazma bilmeyen istihdam oranı %35,5 iken, lise altında istihdam oranı %54, lise ve dengi meslek okulu mezunlarında %52,9 ve son olarak da yükseköğretim mezunlarında %69,7'ye yükselmektedir.

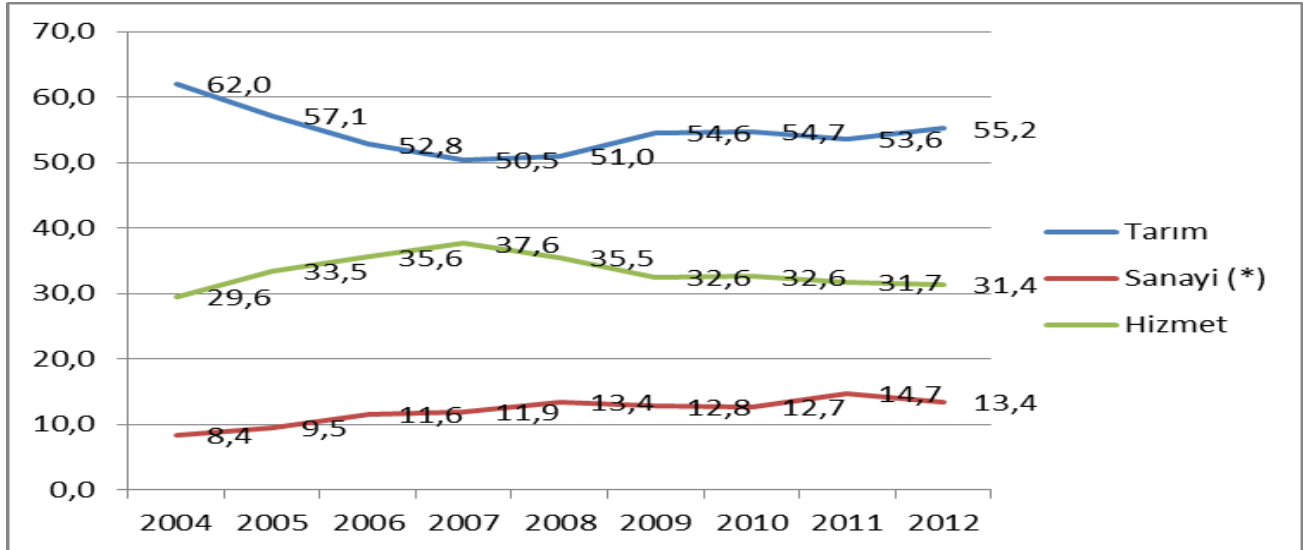
Grafik 13. Eğitim Durumuna Göre İstihdam Edilenler, TR90, 2012

Kaynak: (TÜİK), Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi Verileri(15+Nüfus)

İstihdamın iktisadi faaliyet koluna, yani sektörler, göre dağılımına bakıldığında TR90 bölgesindeki istihdamın, Türkiye genelinde görülen eğilim olan hizmetler sektörü yerine, tarım sektöründe yoğunlaştığı görülmektedir. Tarım sektörü TR90 bölgesinde toplam istihdamın % 55,2'sini kapsamakta, bunu % 31,4'lük istihdam yaratma oranıyla hizmet sektörü ve %13,4'le sanayi sektörü izlemektedir.

Grafik 14. Yıllara İtibariyle Meslek Grubuna Göre İstihdam Edilenlerin Oranı, TR90 Bölgesi, 2004-2012

Kaynak: (TÜİK), Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi Verileri(15+Nüfus)

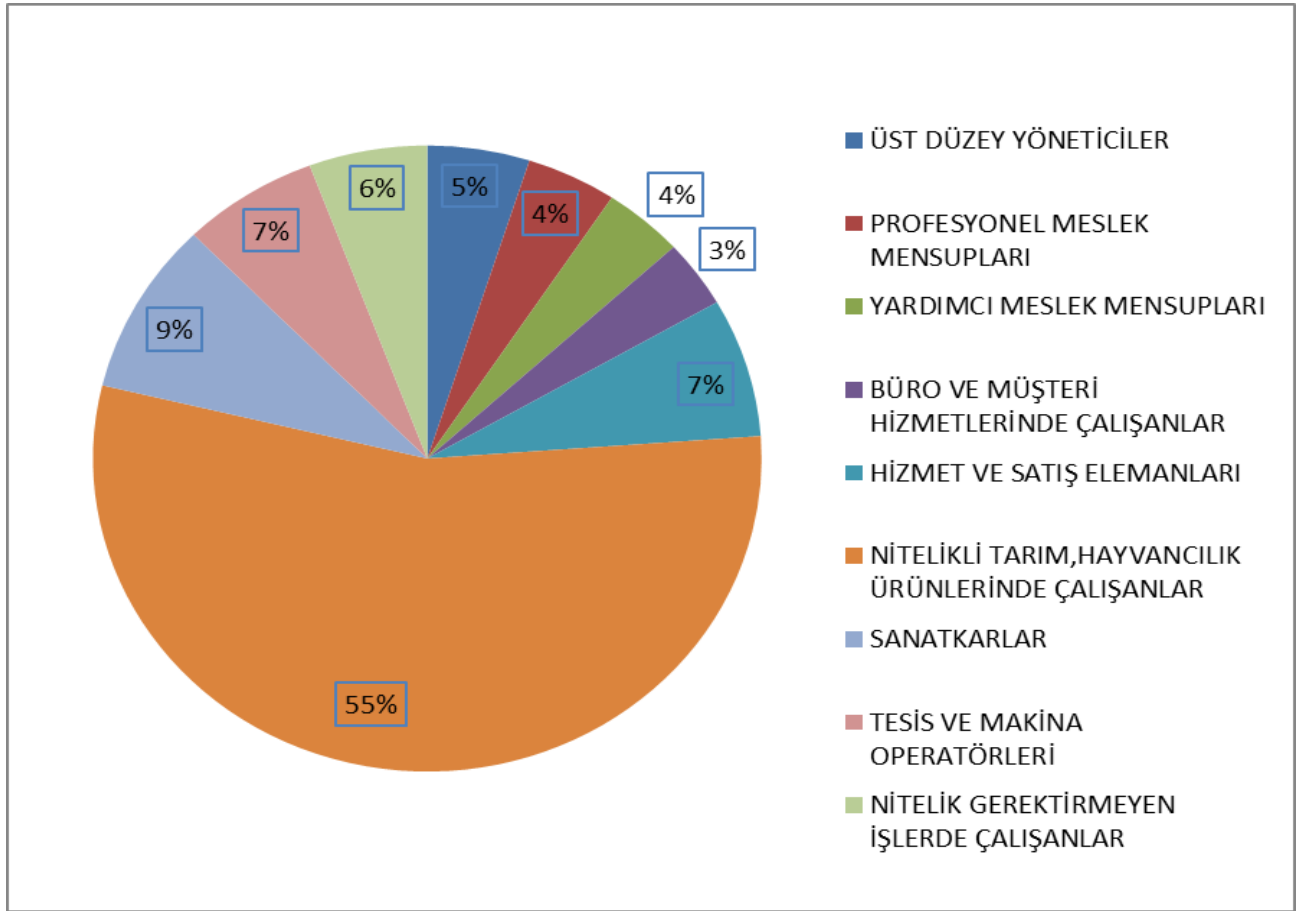
Yıllar içinde bakıldığında tarım sektöründe istihdam oranının düşmekte olduğu görülmekle birlikte Türkiye ve Dünya'da Ekonomik krizin başlangıç yılı olan 2008'den sonra nispeten toparlanma olduğu görülmektedir. Ancak tarımdan kopan istihdamın tamamı sanayi ve hizmetler sektöründe kendine yer bulamamıştır; bu durumu işgücüne katılım oranındaki azalmayla açıklamak mümkündür. Tarımın çözülmesi sonucu Türkiye genelinde gözlenen kırsal işgücü azalışı, kırdan kente göç sonucunda beklenen vasa sahip olmadığı için kentsel işgücüne katılamayan nüfusu arttırmıştır ve bu

durum TR90 bölgesi için de geçerlidir. Bu bölge, sanayi sektörünün istihdamdaki payının Türkiye çapında en düşük olduğu bölgelerden biridir.

İşteki durum değişkeni açısından bakıldığında ücretli veya yevmiyeli çalışanların sanayi sektöründe, ücretsiz aile işçisi olarak çalışanların ve işveren veya kendi hesabına çalışanların ise tarım sektöründe yoğunlaştığı görülmektedir. İşteki durum açısından ücretli veya yevmiyeli çalışma, Hizmet ve sanayi sektöründe diğer çalışma türlerinin her birinden neredeyse iki katı yaygındır.

Tarım ve tarım dışı sektörleri olarak işteki duruma bakıldığında, tarım sektörüne işveren ve kendi hesabına çalışanlar ile ücretsiz aile işçiliğinin hâkim olduğu görülmektedir. Bu durum sadece TR90 bölgesi için geçerli olmayıp Türkiye'ye genellenebilecek bir durumdur. Son yıllarda çözülmeye başlayan tarım sektöründen koparak kente göç eden nüfus, kentin beklediği niteliklere sahip olmadığı için işgücünün dışında kalmakta, bu da kentsel alanda işsizliğe neden olmaktadır.

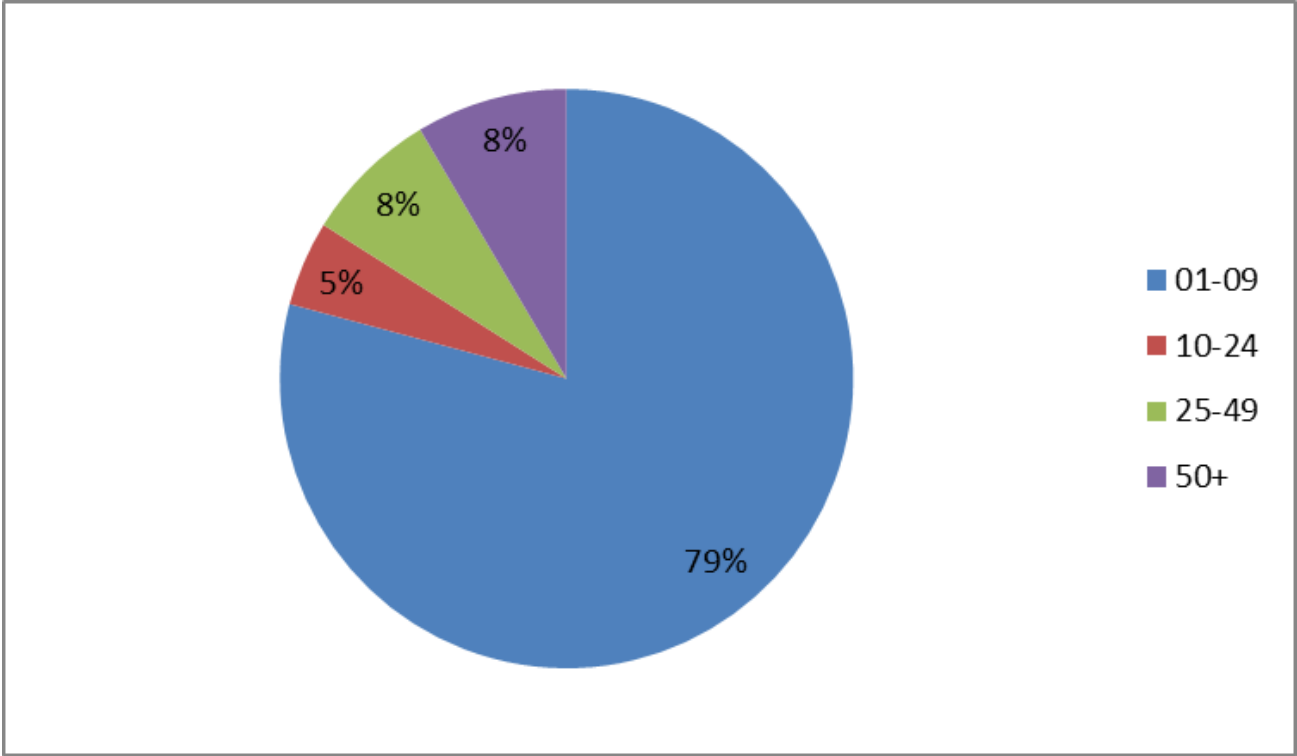
Grafik 15. Meslek Grubuna Göre İstihdam (%), TR90 bölgesi ve Türkiye

Kaynak: (TÜİK), Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi Verileri(15+Nüfus)

Meslek gruplarına göre istihdama bakıldığında TR90 bölgesinde istihdamın ağırlıklı olarak %55 oranıyla nitelikli tarım, hayvancılık, avcılık, ormancılık ve su ürünlerinde çalışanlarından oluştuğu görülmektedir. Bunu %9 oranıyla Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar ve %7'lik bir oranla hizmet ve satış elemanları ile tesis ve makine operatörleri izlemektedir.

Grafik 16. İşyeri Büyüklüğüne Göre İstihdam (Tarım Dâhil), TR90 Bölgesi, 2012.

Kaynak: (TÜİK), Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi Verileri(15+Nüfus)

TR90 bölgesinde tarım dâhil istihdamın işyeri büyüklüğüne göre dağılımına bakıldığında ise Türkiye genelindeki durumu yansıtan bir şekilde istihdamın çok büyük oranda (%79) 1-9 kişi çalıştıran işyerlerinde yoğunlaştığını, bunu %8'lik bir oranla 50 kişi üstü kişi çalıştıran işyerlerinin izlediği görülmektedir. İşyeri büyüklüğüne göre istihdamın en az olduğu işyerleri ise 10-24 ve 25-49 kişi çalıştıran işyerleridir.

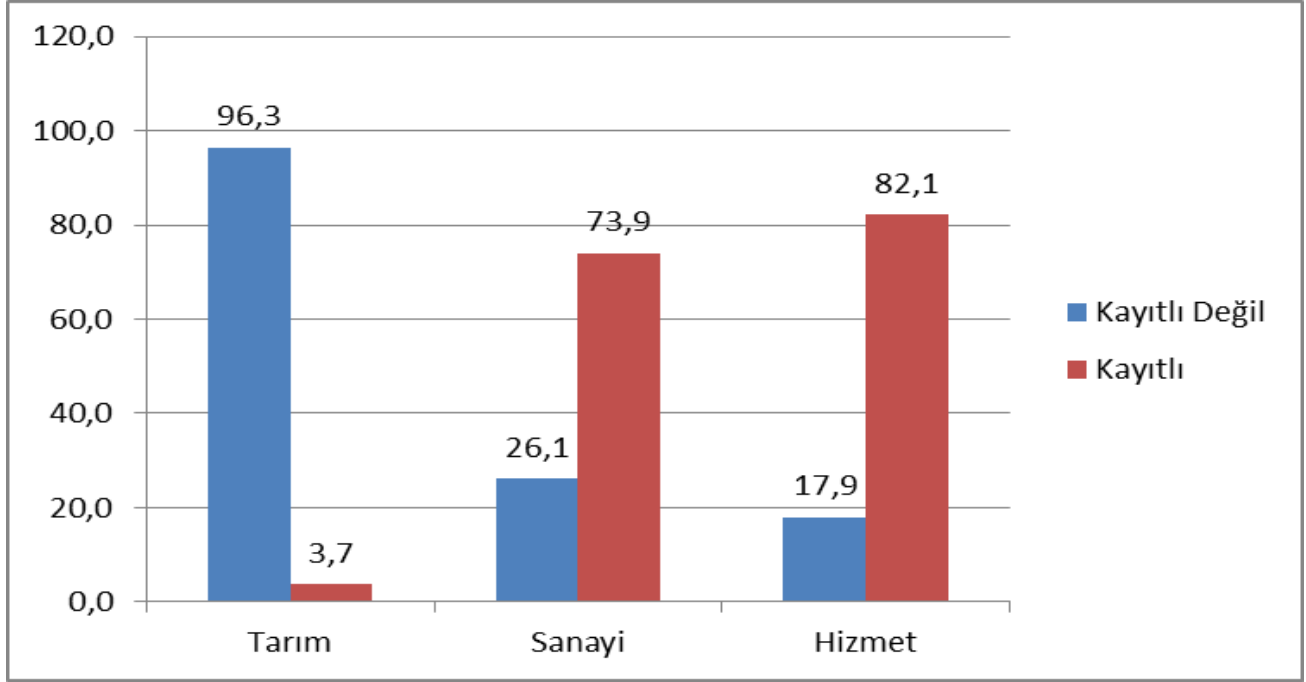
KAYIT DIŞI İSTİHDAM

Kayıt dışı istihdam hem TR90 bölgesinde hem de Türkiye genelinde en önemli işgücü piyasası sorunlarından biridir. Türkiye genelinde yıllar içerisinde kayıt dışı istihdamda azalışa rağmen toplam istihdamın yaklaşık yarısı kayıt dışı çalışmaktadır. TR 90 bölgesinde durumun daha olumsuz olduğunu ve kayıt dışı istihdamın toplam istihdamdaki payının % 50'den fazla olduğunu söylemek mümkündür: TR90 bölgesinde istihdamın % 62,3'ü kayıt dışındadır. Kayıt dışı istihdamda yaş kategorileri arasında büyük farklar vardır. TR90 bölgesindeki 15-19 yaşındakilerin % 75'i, 55+ yaşındakilerin % 90,4'ü kayıt dışı çalışmaktadır. Diğer yaş gruplarında ise bu oran Türkiye ortalamasına yakındır.

İktisadi faaliyet koluna göre kayıtlılık durumuna bakıldığında hem Türkiye, hem de bölgede kayıt dışı istihdam oranının en fazla olduğu sektörün tarım olduğu görünmektedir. Türkiye geneline kıyasla bölgede tarımın istihdamdaki payı daha yüksektir. Ancak TR90 bölgesinde bu sektörde çalışanların % 96,3'ü kayıt dışı çalışmaktadır. Bölgede tarımdan sonra kayıt dışı istihdamın en fazla olduğu sektörler sırasıyla sanayi ve hizmetler sektörüdür. Tarım dışı sektörlerde kayıt dışı çalışma oranı % 20,3 olarak görünmektedir.

2012 yılı verilerine göre tarım sektöründeki istihdam TR90 bölgesindeki toplam istihdam içinde önemli bir yer tutmaktadır. Bu durum toplam kayıt dışı istihdam oranını artırıcı etkenlerden biri olarak düşünülmektedir.

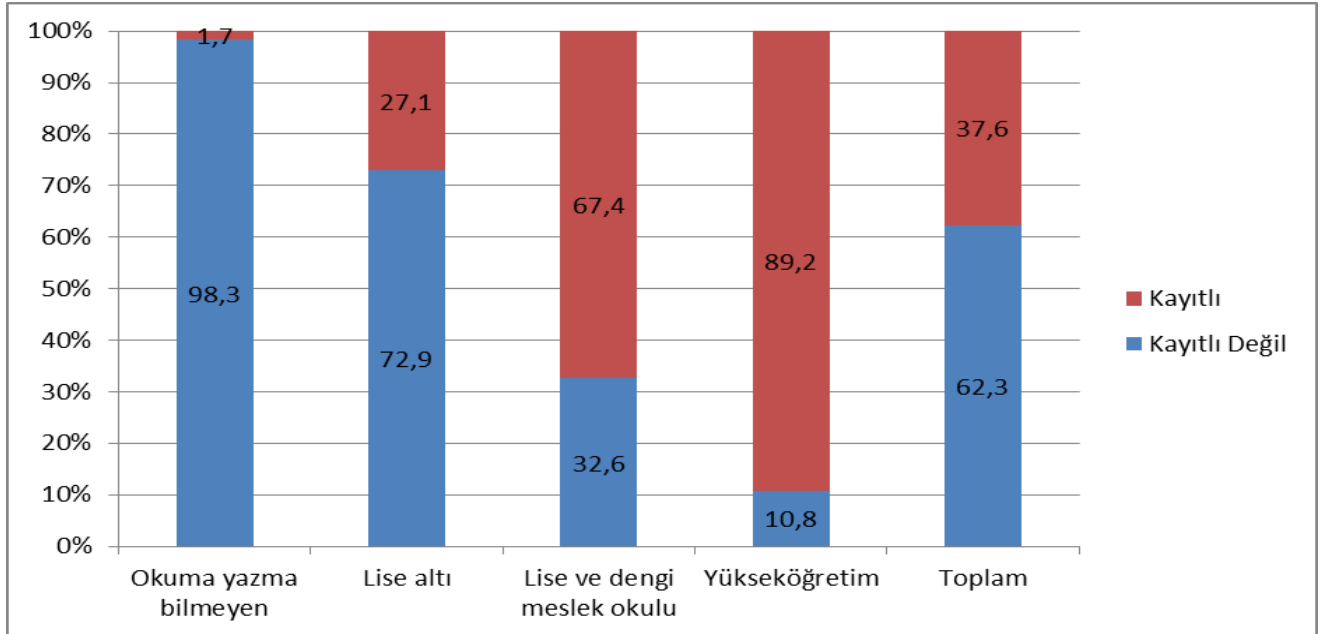
Grafik 17. İktisadi Faaliyet ve Kayıtlılık Durumuna Göre İstihdam Oranı, TR90, (2012)

Kaynak: (TÜİK), Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi Verileri(15+Nüfus)

Eğitim seviyesine göre istihdamda kayıtlılık durumuna bakıldığında Türkiye genelinde olduğu gibi toplam okuma yazma bilmeyenlerin % 98'inden fazlası kayıt dışı çalışmaktadır. Bunu sırasıyla lise altı eğitimliler (%72,9), lise ve dengi meslek okulları mezunları (%32,6) ve yükseköğretim mezunları (% 10,8) izlemektedir. Yani eğitim seviyesi yükseldikçe kayıt dışı çalışma da azalmaktadır.

Grafik 18. Eğitim Seviyesine Göre İstihdamda Kayıtlılık Durumu, TR90, (2012)

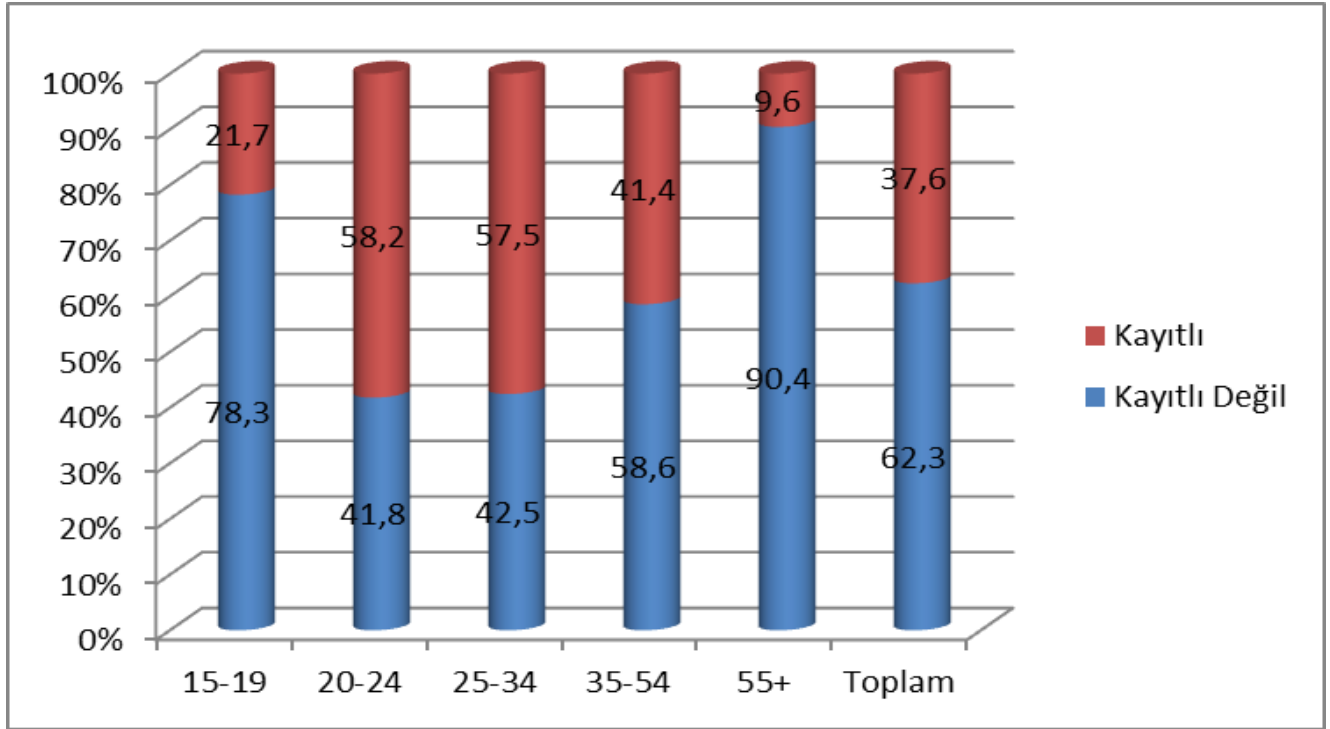

Kaynak: (TÜİK), Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi Verileri(15+Nüfus)

2012 verileri ışığında TR90 bölgesinde yaş ve kayıtlılık ilişkisine bakıldığında, Kayıt dışı istihdamda yaş kategorileri arasında büyük farklar vardır. TR90 bölgesindeki 15-19 yaşındakilerin

% 78,2'si, 55+ yaşındakilerin % 90,4'ü kayıt dışı çalışmaktadır. Diğer Yaş Gruplarında ise bu oran Türkiye ortalamasına yakındır.

Grafik 19. Yaş ve Sosyal Güvenlik Kurumuna Kayıtlılık Durumuna Göre İstihdam, TR90, (2012)

Kaynak: (TÜİK)

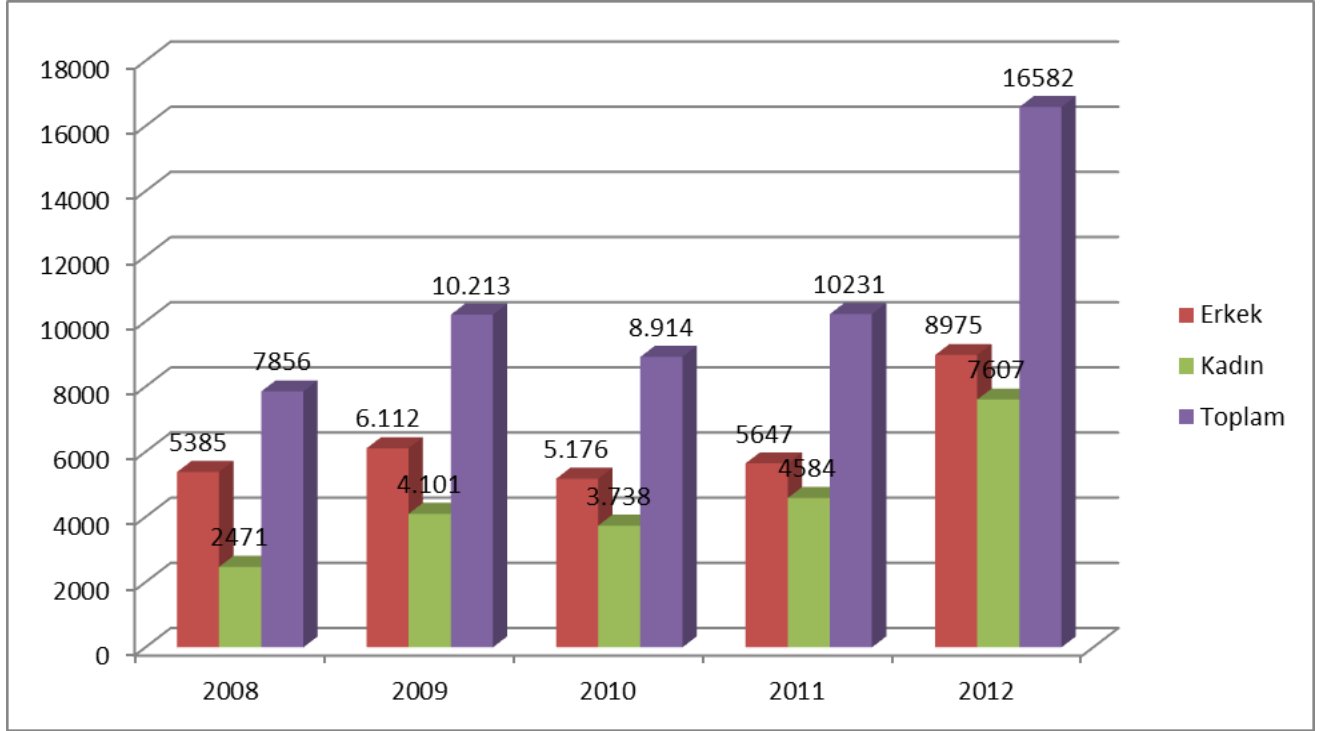
İŞKUR'A KAYITLI İŞGÜCÜ GÖSTERGELERİ

Bu bölümde Türkiye İş Kurumu 2012 İstatistik Yıllığı verileri ile 2013 yılının ilk dokuz ayına ilişkin Ordu Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü verileri ışığında Ordu ilinde kayıtlı işgücü ve kayıtlı işsiz verileri, açık iş sayıları, kuruma yapılan başvurular, işlere yapılan yerleştirmeler ve işgücü yetiştirme kursları özetlenecektir. Kuruma yapılan başvurularla işe yerleştirmelerin yaş, eğitim seviyesi ve kadın-erkek oranları açısından değerlendirilmesi, ilerleyen yılları için gerçekleştirilecek yerleştirmelerin daha etkin bir şekilde yapılabilmesi için önemli bir veri kaynağıdır.

2012 yılına ait istatistikler incelendiğinde, Ordu'da 2012 yılında yapılan 16582 kuruma başvurunun 3796'sı iş gücü piyasasına giriş yapabilmıştır. Sosyal duruma göre inceleme yapıldığında ise özürlü vatandaşlarımızın 209 açık işe karşılık 103 özürlü birey 2012 yılında işgücü piyasasına dâhil olmuştur. Türkiye geneli 2012 yılı istatistiklerine bakıldığında ise kurum hizmetlerinden yararlanmak için yapılan 2296325 başvuruya karşılık 556587 kişi istihdam edilmiştir³. Türkiye genelinde özürlü vatandaşlara yönelik işe yerleştirme ve başvuru istatistiklerine bakıldığında ise 2012 yılında alınan 122637 açık işe karşılık 35531 kişi işe yerleştirilmiştir. Özürlülere yönelik açık işlerin yüksekliğine rağmen işe yerleştirmenin düşük kalmasının sebebinin özürlü bireylerimizin eğitim ve beceri eksikliği olduğu düşünülebilir.

³ Türkiye İş Kurumu İstatistik Yıllığı-2012

Grafik 20. İŞKUR'a Başvuruların Cinsiyet ve Yıllara Göre Dağılımı, Ordu, 2008-2012.

Kaynak: Ordu Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü

2012 yılının sonu itibariyle Ordu Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü'nde kayıtlı işgücü istatistiklerine bakıldığında, Ordu'da 16.582 Başvuru olduğu görülmektedir. İş arayanlardan %7,3'ü engellilerden, yarısına yakını ise 29 yaşından küçüklerden oluşmaktadır. Kuruma kayıtlı olarak iş arayanlardan sadece %19,7'si yükseköğrenimlidir.

Tablo 13. Başvuruların Eğitim Durumuna Göre Dağılımı, Türkiye ve Ordu İli, 2012

Eğitim Durumu	ORDU		TÜRKİYE	
	Erkek	Kadın	Erkek	Kadın
Okuma-Yazma Bilmeyenler	87	96	16.726	13.878
Okur-Yazar olanlar	122	167	39.957	23.843
İlköğretim	4.078	3.371	758.169	351.820
Ortaöğretim	3.170	2.554	454.063	253.938
Ön lisans	901	857	104.293	87.454
Lisans	607	552	99.577	85.462
Yüksek Lisans	10	10	3.318	3.567
Doktora	0	0	161	99
Toplam	8.975	7.607	1.476.264	820.061

Kaynak: Ordu Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü

Ordu ilinde 2012 yılında başvuru yapılan ilk 20 mesleğe baktığımızda ise Türkiye genelinden farklı olarak 3. Sırada yer alan Dikiş Makinesi Operatörü-Kumaş ve 7. Sırada yer alan Çağrı Merkezi Görevlisi meslekleri dikkat çekmektedir.

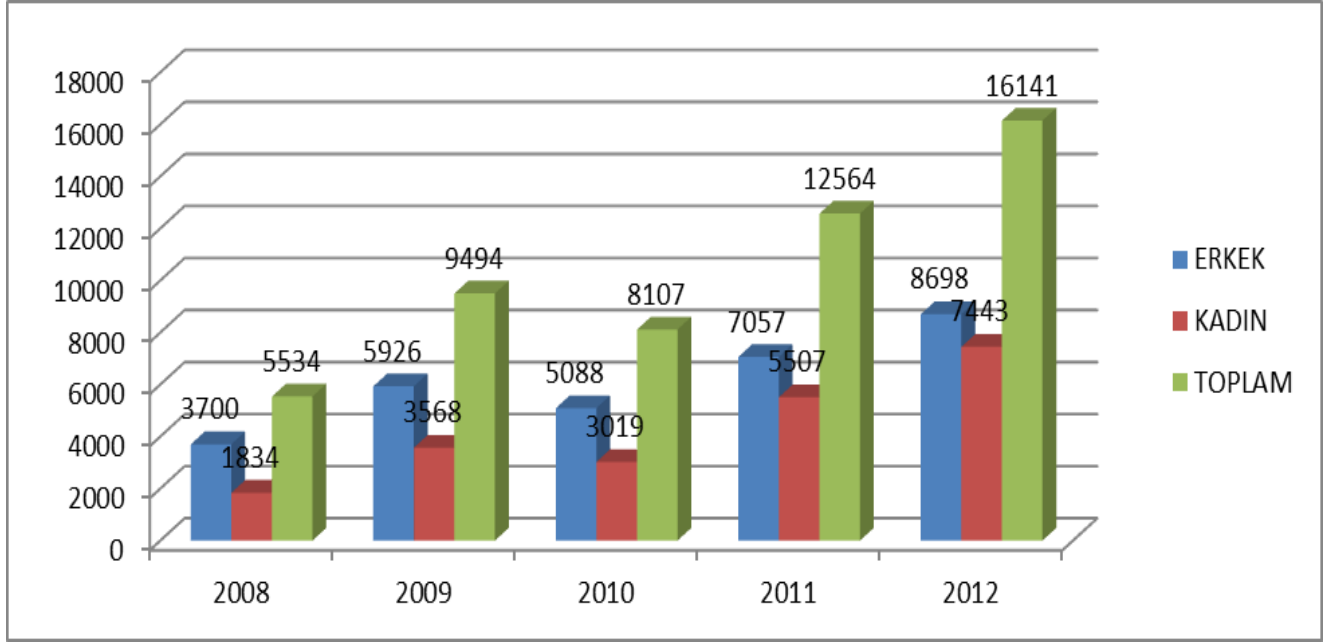
Tablo 14. Başvuru Sayısına Göre İlk 20 Meslek, Türkiye ve Ordu İli, 2012

ORDU		TÜRKİYE	
MESLEKLER	ÇALIŞAN SAYISI	MESLEKLER	ÇALIŞAN SAYISI
Beden işçisi (genel)	3837	Beden işçisi (genel)	572862
Büro memuru (genel)	965	Büro memuru (genel)	100687
Dikiş makinesi operatörü-kumaş	781	Beden işçisi (temizlik)	86976
Beden işçisi (temizlik)	736	Temizlik görevlisi	53649
Satış elemanı (tanıtım)	704	Satış elemanı (tanıtım)	47515
Şoför-yük taşıma	371	Sekreter	36929
Çağrı merkezi görevlisi	317	Şoför-yük taşıma	33993
Garson (servis elemanı)	314	Ön muhasebeci	30406
Ön muhasebeci	306	Garson (servis elemanı)	27132
Sekreter	303	Muhasebeci	25799
Bilgisayar işletmeni	270	Şoför (yolcu taşıma)	21000
Şoför (yolcu taşıma)	213	Aşçı	20870
Beden işçisi (inşaat)	193	Güvenlik görevlisi	20686
Büro işçisi	193	Bilgisayar işletmeni	20649
Muhasebeci	177	Kasiyer	19481
Pazarlamacı (satış temsilcisi)	160	Pazarlamacı (satış temsilcisi)	18560
Reyon görevlisi	158	Çaycı	18547
Aşçı yardımcısı	150	Makineci (dikiş)	17979
Güvenlik görevlisi (silahlı)	128	Beden işçisi (inşaat)	17754
Kasiyer	127	Büro işçisi	16029

Kaynak: Ordu Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü

İŞKUR'a kayıtlı işsizlerin yıllara göre dağılımında bir artış ivmesi olduğu görülmektedir. Ancak cinsiyet bazında dağılımına baktığımızda erkeklerin genel içindeki oranı 2008 yılında %66,9 iken 2012 yılında %53,9 a kadar düşerken kadınların oranı artış göstermektedir.

Grafik 21. Kayıtlı İşsizlerin Cinsiyete Bazında yıllara göre Değişimi, Ordu İli, 2008-2012.

Kaynak: Ordu Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü

Kayıtlı işsizlerin mesleklere göre dağılımına bakıldığında ise Ordu ilinde İŞKUR'a kayıtlı ilk 20 mesleğin Türkiye geneli ile paralel olduğu görülmektedir. İlk 20 mesleğin toplamdaki ağırlıklarına Ordu ilinde %62,5 iken Türkiye Genelinde bu oran %54,1'dir.

Tablo 15. Kayıtlı İşsiz Sayısına Göre İlk 20 Meslek, Türkiye ve Ordu İli, 2012

ORDU		TÜRKİYE	
MESLEKLER	ÇALIŞAN SAYISI	MESLEKLER	ÇALIŞAN SAYISI
Beden işçisi (genel)	4055	Beden işçisi (genel)	580621
Büro memuru (genel)	1321	Büro memuru (genel)	142007
Satış elemanı (tanıtım)	658	Beden işçisi (temizlik)	92007
Beden işçisi (temizlik)	534	Satış elemanı (tanıtım)	47614
Sekreter	395	Sekreter	46050
Ön muhasebeci	356	Temizlik görevlisi	45512
Şoför-yük taşıma	338	Ön muhasebeci	38206
Bilgisayar işletmeni	290	Şoför-yük taşıma	35912
Garson (servis elemanı)	281	Muhasebeci	32002
Dikiş makinesi operatörü-kumaş	276	Bilgisayar işletmeni	26951
Şoför (yolcu taşıma)	241	Garson (servis elemanı)	25819
Muhasebeci	190	Aşçı	24021
Beden işçisi (inşaat)	189	Şoför (yolcu taşıma)	22344
Pazarlamacı (satış temsilcisi)	164	Çaycı	21965
Reyon görevlisi	157	Pazarlamacı (satış temsilcisi)	19608
Büro işçisi	155	Beden işçisi (inşaat)	19408
Aşçı yardımcısı	136	Büro işçisi	17425
Aşçı	129	Kasiyer	16640
Güvenlik görevlisi (silahlı)	115	Makineci (dikiş)	15574
Taksi şoförü	115	Aşçı yardımcısı	14503

Kaynak: Ordu Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü

İŞKUR'a kayıtlı işsizlerin eğitim durumlarına göre dağılımında %48 ile Lise Altı Eğitimliler en büyük grup olurken, %34,7 Lise ve Dengi Okul mezunu iken %17,3'ü ise Ön Lisans ve Üstü öğrenim seviyesindedir.

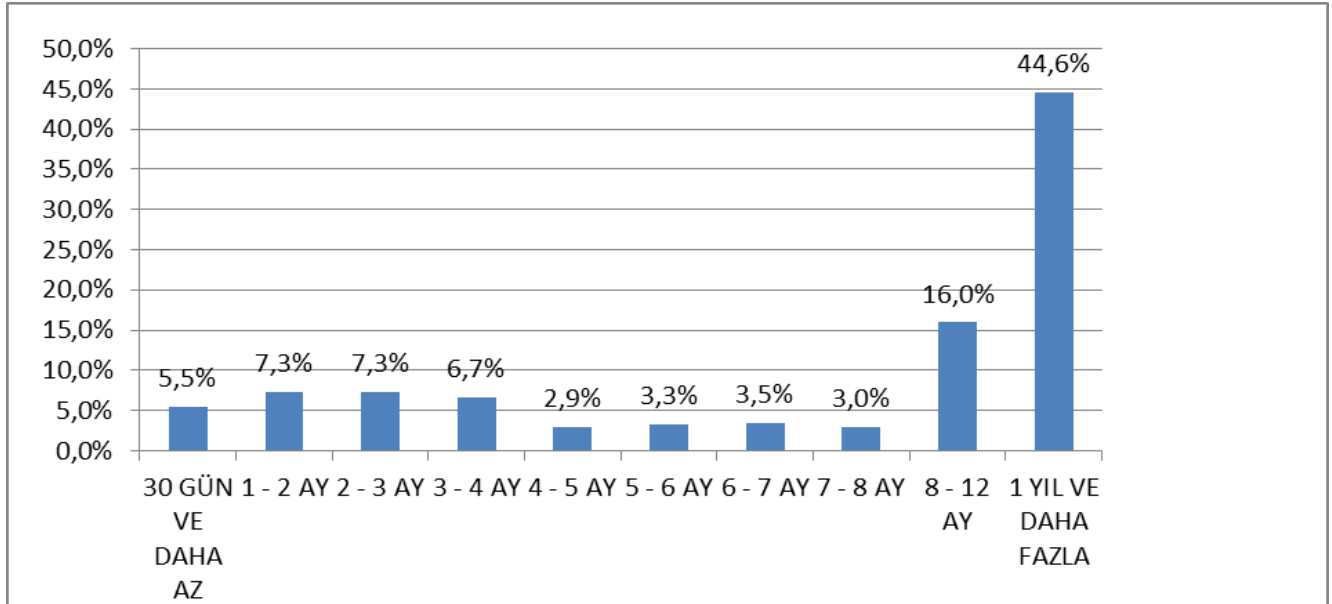
Tablo 16. Kayıtlı İşsizlerin Eğitim durumlarına Göre Dağılımı, Ordu İli, 2012

EĞİTİM DURUMU	ERKEK	KADIN
Okuma-Yazma Bilmeyenler	166	274
Okur-Yazar Olanlar	130	122
İlköğretim	3.878	2.731
Ortaöğretim	3.020	2.647
Ön lisans	864	1.031
Lisans	630	626
Yüksek Lisans	10	12
Doktora	0	0
Toplam	8.698	7.443

Kaynak: Ordu Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü

Ordu ilinde İŞKUR'a kayıtlı işsizlerin bekleme sürelerine bakıldığında son bir yıl içinde İŞKUR'a yapılan başvuruların ağırlığı olduğu bariz bir şekilde görülebilmektedir. Toplam kayıtlıların %20,1'i ise 2012 yılının son 3 ayı içerisinde İŞKUR'a kaydolan işsizlerden oluşmaktadır.

Grafik 22. Kayıtlı İşsizlerin Bekleme Sürelerine Göre Dağılımı (%), Ordu İli, 2012.

Kaynak: Ordu Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü

Ordu ilinde İŞKUR'a kayıtlı işsizlerin yaş gruplarına ve cinsiyete göre dağılımında kadın oranının erkek oranı üzerinde olduğu yaş grupları 15-19 yaş aralığı, 60-64 yaş aralığı ve 65+ yaştır. İŞKUR'a yapılan başvuruların yaş gruplarına göre dağılımında ise ilk sırada %23,4 ile 20-24

yaşındakiler, ikinci sırada %22,1 ile 25-29 yaşındakiler, Üçüncü sırayı ise %16,9 ile 30-35 yaşındakiler almaktadır.

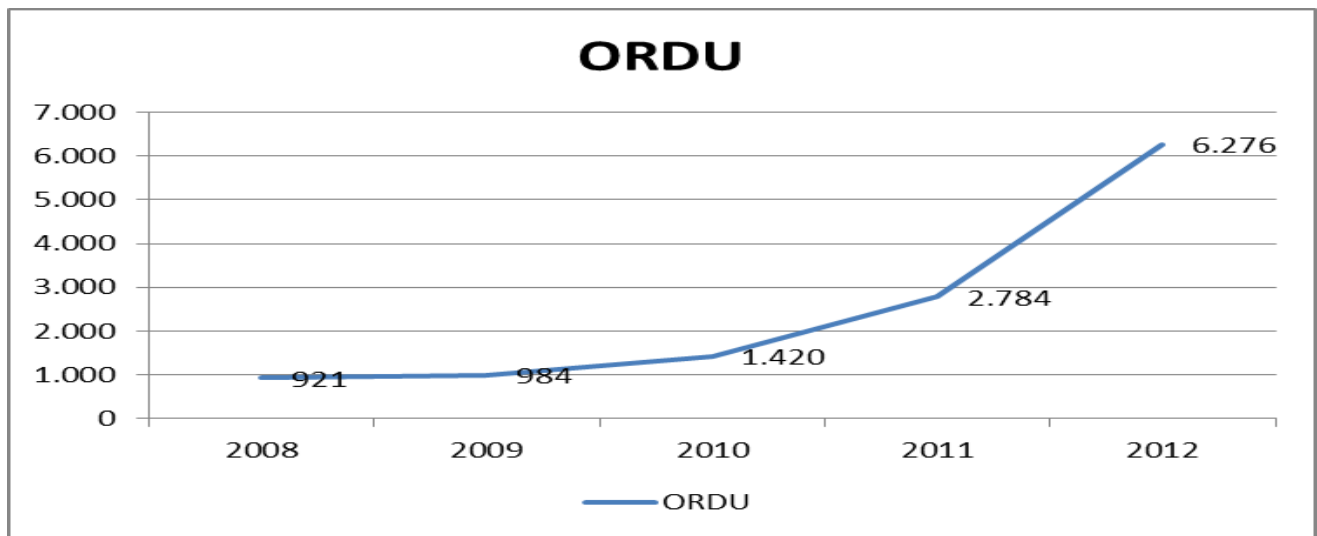
Tablo 17. Kayıtlı İşsizlerin Yaş Gruplarına Göre Dağılımı, Ordu İli, 2012

YAŞ GRUPLARI	ERKEK	KADIN
15 - 19	187	261
20 -24	1979	1795
25 -29	1945	1627
30 - 34	1444	1283
35-39	1049	963
40 - 44	887	718
45-49	711	420
50-54	255	166
55-59	135	92
60-64	70	81
65+	36	37
Toplam	8698	7443

Kaynak: Ordu Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü

2012 verilerine göre Türkiye genelinde kamu ve özel işyerleri açısından toplam 991804 açık iş olduğu belirtilmiştir. Ordu iline bakıldığında bu sayının 6276 olduğu görülmektedir. Yani 2012 yılı itibariyle Ordu ilindeki açık iş oranı Türkiye genelinin %0,6'sı civarındadır. Kamu sektörü-özel sektör açısından bakıldığında ise Ordu ilinde toplam açık işlerin %10,7'si kamu, %89,3'sü özel sektörde bulunmaktadır. Açık işlerin yıllara göre dağılımına bakıldığında ise 2008-2012 arasında alınan açık işlerde %681 oranında bir artış yaşandığı görülmektedir.

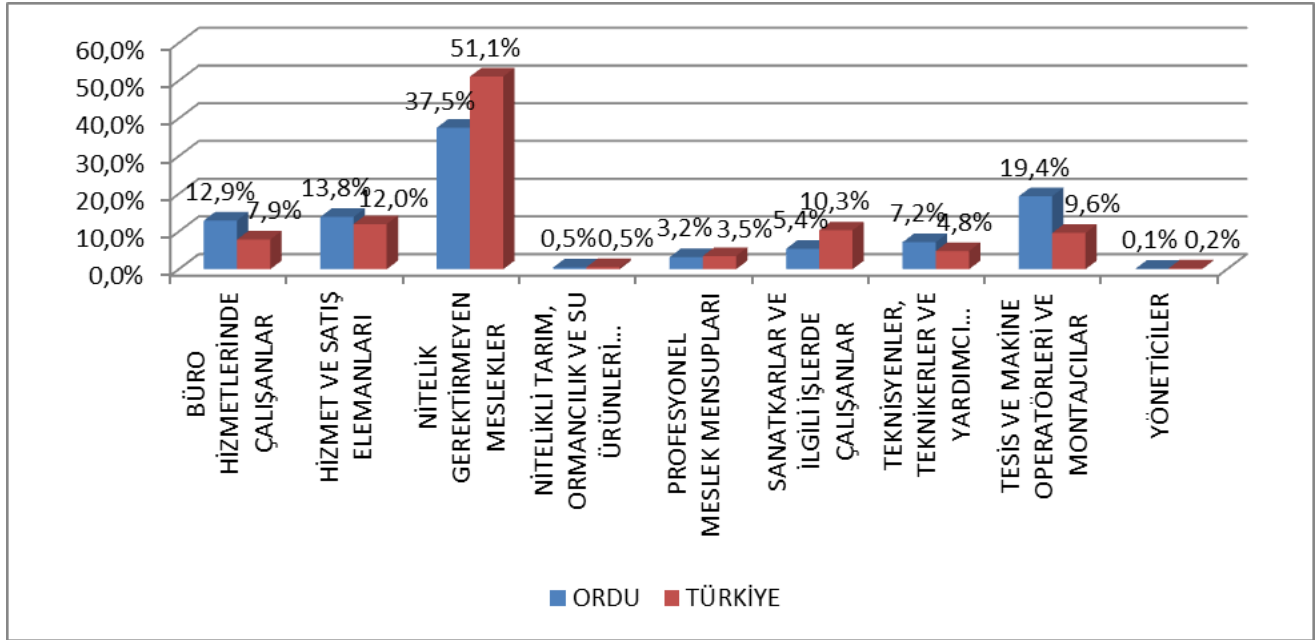
Grafik 23. Açık İşlerin Yıllara Göre Dağılımı, Ordu, 2012.

Kaynak: Ordu Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü

Meslek gruplarına göre açık işlerin incelenmesinde Nitelik Gerektirmeyen Mesleklerde alınan açık işler Türkiye genelinde %51,1 ile ilk sırayı, Hizmet ve Satış Elemanları %12,0 ile ikinci sırayı, Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar ise %10,3 ile üçüncü sırada yer almaktadır. Ordu ilinde ilse ilk üç sırada %37,5 ile Nitelik Gerektirmeyen Meslekler, %19,4 ile Tesis ve Makine Operatörleri, %13,8 ile Hizmet ve Satış Elemanları almaktadır.

Grafik 24. Meslek Gruplarına Göre Açık İşler, Türkiye ve Ordu İli, 2012.

Kaynak: Ordu Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü

2012 yılında Ordu ilinde İŞKUR tarafından alınan açık işlerin mesleklere göre incelenmesinde açık iş alınan ilk 20 mesleğin Türkiye genelinde alınan açık işlerle büyük ölçüde örtüştüğü görülmektedir. Açık iş alınan ilk 20 mesleğin ağırlığına baktığımızda ise Ordu ilinde bu oran %78 iken Türkiye genelinde ise %65,9 dur.

Tablo 18. Mesleklere Göre Açık İşler, Türkiye ve Ordu ili, 2012

ORDU		TÜRKİYE	
MESLEKLER	AÇIK İŞ SAYISI	MESLEKLER	AÇIK İŞ SAYISI
Beden işçisi (genel)	1337	Beden işçisi (genel)	366718
Dikiş makinesi operatörü-kumaş	905	Beden işçisi (temizlik)	48132
Beden işçisi (temizlik)	672	Temizlik görevlisi	43931
Çağrı merkezi görevlisi	414	Satış elemanı (tanıtım)	22153
Satış elemanı (tanıtım)	323	Büro memuru (genel)	20913
Garson (servis elemanı)	195	Güvenlik görevlisi	20446
Büro işçisi	182	Makineci (dikiş)	18058
Ön muhasebeci	118	Garson (servis elemanı)	15768
Büro memuru (genel)	114	Çağrı merkezi görevlisi	13197
Şoför-yük taşıma	92	Reyon görevlisi	11054
Elektrik teknisyeni	86	Kasiyer	10159
Makineci (dikiş)	78	Gaz altı kaynakçısı	7944
Pazarlamacı (satış temsilcisi)	68	Ön muhasebeci	7860
Aşçı	55	Lojistik elemanı	7723
Reyon görevlisi	53	Şoför-yük taşıma	7551
Fındık toplama işçisi	50	Bulaşıkçı (stevard)	7114
Kasiyer	47	Pazarlamacı (satış temsilcisi)	6820
Sekreter	35	Konfeksiyon işçisi	6621
Muhasebeci	35	Aşçı	6033
Aşçı yardımcısı	34	Elektrik teknisyeni	5817

Kaynak: Ordu Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü

İŞKUR tarafından alınan Açık işlerin sektörel dağılımına bakıldığında ise Türkiye’de ilk 3 sırayı İmalat(%33,9), Toptan ve Perakende Ticaret(%9,5) ve Diğer Hizmet faaliyetleri(%9,1) sektörleri almaktadır. Ordu ilinde ilk 3 sırada İmalat(%35,2), Bilgi ve iletişim(%18,8) ve Toptan ve Perakende Ticaret(%8,8) sektörleri yer almaktadır. Ordu ilinde yeni kurulmakta olan Çağrı Merkezlerinin bu tabloda bariz bir şekilde kendine yer bulduğunu söylemek mümkündür.

Tablo 19. Açık İşlerin İktisadi Faaliyet Kollarına Göre Dağılımı, Türkiye ve Ordu İli, 2012

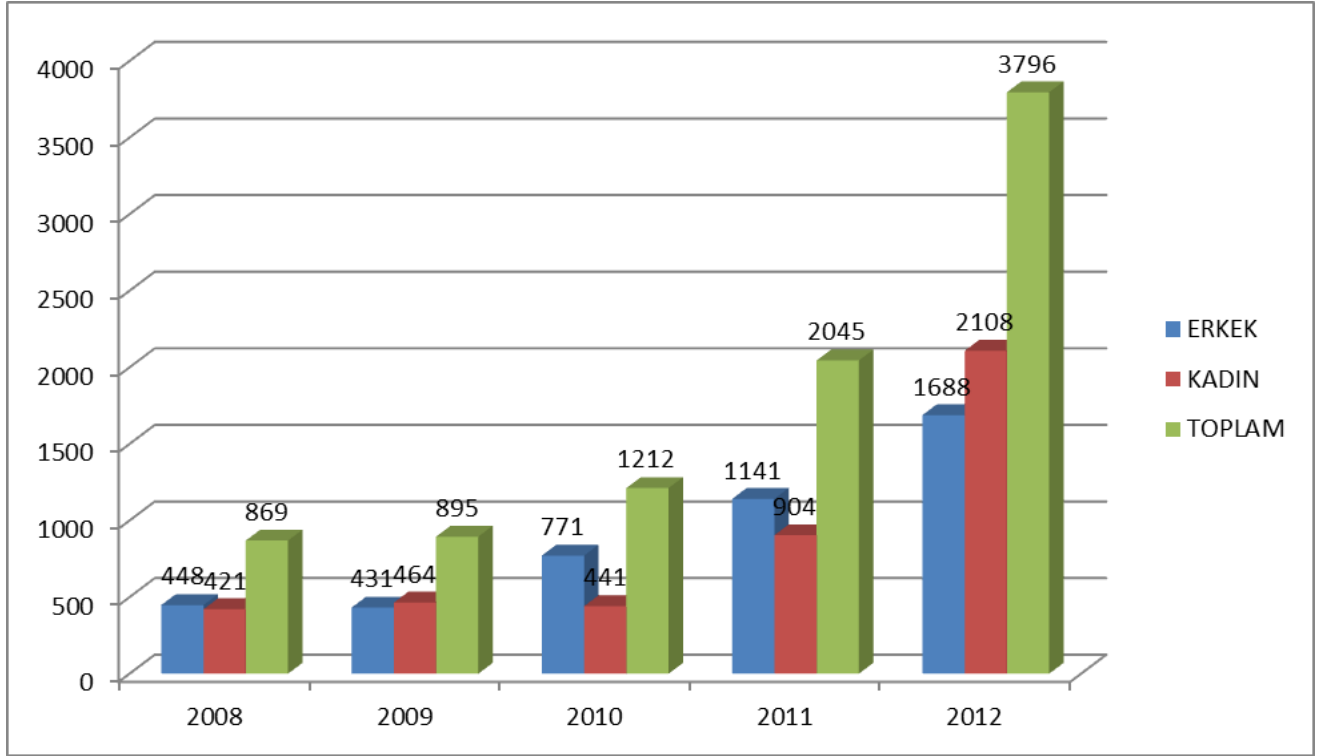
SEKTÖRLER	ORDU	TÜRKİYE
Bilgi ve iletişim	18,8%	4,4%
Diğer hizmet faaliyetleri	7,5%	9,1%
Eğitim	1,1%	3,9%
Elektrik, gaz, üretimi ve dağıtımı	0,6%	0,7%
Finans ve sigorta faaliyetleri	0,8%	1,1%
Gayrimenkul faaliyetleri	0,0%	0,1%
Hane halklarının işverenler olarak faaliyetleri	0,1%	0,1%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	2,2%	8,6%
İmalat	35,2%	33,9%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	1,5%	1,4%
İnşaat	8,4%	5,4%
Kamu yönetimi	0,0%	1,0%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	4,4%	5,4%
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	0,4%	0,4%
Madencilik ve taş ocakçılığı	1,2%	0,8%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	2,3%	6,7%
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi	0,8%	1,5%
Tarım, ormancılık ve balıkçılık	1,8%	1,6%
Toptan ve perakende ticaret	8,8%	9,5%
Ulaştırma ve depolama	4,1%	4,2%
Uluslararası örgütler ve temsilciliklerinin faaliyetleri	0,0%	0,0%

Kaynak: Ordu Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü

Ordu ilinde 2012 yılı itibariyle toplam işe yerleştirilenlerin sayısının 3796 olduğu görülmektedir. Bu, Türkiye genelinde yapılan işe yerleştirmelerin %0,7'sini oluşturmaktadır. İŞKUR'a başvuru yapan her 4,4 kişiden biri İŞKUR tarafından işe yerleştirilmiştir. Bu oran işgücü arzı ile talep arasında hala bir açığın var olduğunu göstermektedir.

İşe yerleşenlerin %44'ü erkek, %56'sı kadındır. İşe Yerleştirilenlerin yıllara göre dağılımına bakıldığında ise Ordu ilinde 2008-2012 arasında alınan açık işlerde %437 oranında bir artış yaşandığı görülmektedir. Ancak yine de bu oran %508 olan Türkiye ortalamasının altında kalmaktadır.

Grafik 25. İşe Yerleştirilenlerin Yıllara Göre Dağılımı, Ordu İli, 2012

Kaynak: Ordu Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü

2012 yılında eğitim durumuna göre işe yerleştirmelere bakıldığında Ordu ilinde toplam yerleştirmelerin %52,2'si ilköğretim mezunlarından, %30,5'i Ortaöğretim mezunlarından, %9,1'i Ön lisans mezunlarından yapılmış olduğu görülmektedir.

Tablo 20. Eğitim Durumu ve Cinsiyete Göre İşe Yerleştirmeler, Türkiye ve Ordu İli, 2012

EĞİTİM DURUMU	ORDU		TÜRKİYE	
	ERKEK	KADIN	ERKEK	KADIN
Okuma-Yazma Bilmeyenler	2	3	1.739	863
Okur-Yazar Olanlar	39	104	15.200	5.765
İlköğretim	906	1.077	229.017	89.619
Ortaöğretim	550	608	113.021	46.740
Ön lisans	131	214	19.487	13.060
Lisans	58	101	12.229	9.196
Yüksek Lisans	2	1	280	364
Doktora	0	0	6	1
Toplam	1.688	2.108	390.979	165.608

Kaynak: Ordu Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü

2012 yılında Ordu ilinde İŞKUR tarafından yapılan işe yerleştirmelerin mesleklere göre incelenmesinde işe yerleştirme yapılan ilk 20 mesleğin Türkiye genelinde alınan işe yerleştirmelerle örtüşmediği görülmektedir. Türkiye genelinde 3. Sırada yer alan Temizlik Görevlisi ve 11. Sırada yer

alan Lojistik Elemanı mesleklerinden Ordu ilinde hiç işe yerleştirme yapılamazken ve 4. Sırada yer alan Güvenlik Görevlisi mesleğinde ise sadece 9 kişilik işe yerleştirme yapılmıştır. İŞKUR aracılığıyla işe yerleştirme yapılan ilk 20 mesleğin ağırlığına baktığımızda ise Ordu ilinde bu oran %82,3 iken Türkiye genelinde ise %71,9 dur.

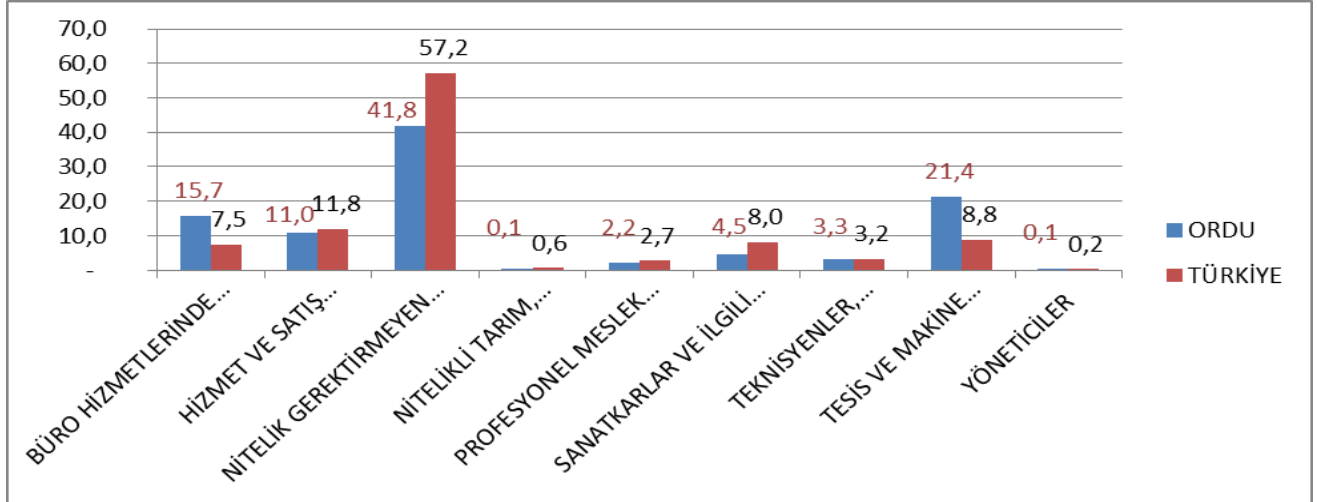
Tablo 21. Mesleklere Göre İşe Yerleştirmeler, Türkiye ve Ordu İli, 2012

ORDU		TÜRKİYE	
MESLEKLER	AÇIK İŞ SAYISI	MESLEKLER	AÇIK İŞ SAYISI
Beden işçisi (genel)	921	Beden işçisi (genel)	229943
Dikiş makinesi operatörü-kumaş	606	Beden işçisi (temizlik)	37294
Çağrı merkezi görevlisi	414	Temizlik görevlisi	29650
Beden işçisi (temizlik)	319	Güvenlik görevlisi	13308
Büro işçisi	180	Satış elemanı (tanıtım)	11867
Satış elemanı (tanıtım)	170	Büro memuru (genel)	8597
Garson (servis elemanı)	82	Reyon görevlisi	8267
Fındık toplama işçisi	81	Çağrı merkezi görevlisi	8152
Makineci (dikiş)	68	Makineci (dikiş)	8115
Ön muhasebeci	55	Kasiyer	6740
Şoför-yük taşıma	44	Lojistik elemanı	6087
Büro memuru (genel)	29	Garson (servis elemanı)	6017
Sekreter	22	Konfeksiyon işçisi	4940
Karton ve mukavva kutu imal işçisi (elle)	21	İplikçi (ring/vater/vargel)	4029
Bilgisayar işletmeni	20	Şoför-yük taşıma	3261
Hasta kayıt görevlisi	20	Dikiş makinesi operatörü-kumaş	2913
Kasiyer	19	Diğer imalat ve ilgili işçiler (elle)	2842
Aşçı	18	Gaz altı kaynakçısı	2838
Reyon görevlisi	18	Beden işçisi (inşaat)	2739
Muhasebeci	18	Ön muhasebeci	2738

Kaynak: Ordu Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü

Meslek gruplarına göre işe yerleştirmelerin incelenmesinde Nitelik Gerektirmeyen Mesleklerde alınan açık işler Türkiye genelinde %57,2 ile ilk sırayı, Hizmet ve Satış Elemanları %11,8 ile ikinci sırayı, Tesis ve Makine Operatörleri ise %8,8 ile üçüncü sırada yer almaktadır. Ordu ilinde ilse ilk üç sırada %41,8 ile Nitelik Gerektirmeyen Meslekler, %21,4 ile Tesis ve Makine Operatörleri, %15,7 ile Büro Hizmetlerinde Çalışanlar almaktadır.

Grafik 26. Meslek Gruplarına Göre İşe Yerleştirmeler (%), Türkiye ve Ordu İli, 2012.

Kaynak: Ordu Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü

İŞKUR tarafından yapılan işe yerleştirmelerin sektörel dağılımına bakıldığında ise Türkiye’de ilk 3 sırayı İmalat(%28,0), İdari ve destek hizmet faaliyetleri(%10,7) ve Diğer hizmet faaliyetleri(%9,8) sektörleri almaktadır. Ordu ilinde ilk 3 sırada İmalat(%37,9), Bilgi ve iletişim(%23,2)ve Diğer hizmet faaliyetleri(%9,6) sektörleri yer almaktadır.

Tablo 22. İşe Yerleştirmelerin İktisadi Faaliyet Kollarına Göre Dağılımı, Türkiye ve Ordu İli, 2012

SEKTÖRLER	ORDU	TÜRKİYE
Bilgi ve iletişim	881	33892
Diğer hizmet faaliyetleri	360	54364
Eğitim	46	33418
Elektrik, gaz, üretimi ve dağıtımı	11	4710
Finans ve sigorta faaliyetleri	19	6901
Gayrimenkul faaliyetleri		159
Hane halklarının işverenler olarak faaliyetleri		169
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	18	59440
İmalat	1440	155869
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	71	8075
İnşaat	288	30908
Kamu yönetimi ve savunma; zorunlu sosyal güvenlik		9820
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	116	18560
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	9	2139
Madencilik ve taş ocaklığı	7	4160
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	98	40497
Su temini; kanalizasyon, faaliyetleri	43	13446
Tarım, ormancılık ve balıkçılık	80	12966
Toptan ve perakende ticaret;	264	44626
Ulaştırma ve depolama	45	22451
Uluslararası örgütler ve temsilciliklerinin faaliyetleri		17

Kaynak: Ordu Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü

Ordu İlinde 2012 yılında alınan işsizlik ödeneği başvuran toplam 2782 kişinin %69'u erkek, %31'i ise bayandır. İşsizlik ödeneğine başvuranların öğretim durumlarına göre dağılımı (Ortaöğretim mezunları %45,4 ve Lise ve Dengi mezunları %38,9) ile Türkiye geneli (Ortaöğretim mezunları %50,4 ve Lise ve Dengi mezunları %30,9) ile paralellik arz etmektedir.

Tablo 23. İşsizlik Sigortasını Hak Edenlerin Dağılımı, Türkiye ve Ordu İli, 2012

EĞİTİM DURUMU	ORDU		TÜRKİYE	
	ERKEK	KADIN	ERKEK	KADIN
Bilinmeyen	0	0	428	97
Okur Yazar Olmayan	3	12	2.333	1.536
Okur Yazar	9	15	3.655	1.489
İlköğretim	979	284	246.625	60.699
Ortaöğretim (Lise ve Dengi)	713	355	130.951	57.825
Ön lisans	113	120	23.445	20.043
Lisans	96	81	32.451	24.949
Yüksek Lisans	1	0	1.275	1.311
Doktora	1	0	76	57

Kaynak: Ordu Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü

Türkiye İş Kurumu istihdamın korunması, artırılması, işsizlerin mesleki niteliklerinin geliştirilmesi ile işsizliğin azaltılmasına yardımcı olmak amacıyla işgücü yetiştirme ve uyum hizmetleri yürütmektedir. Bu etkinlikler, “Kuruma kayıtlı işsizlerin iş piyasası ihtiyaçları doğrultusunda istihdam edilebilirliklerinin arttırılarak; iş bulmalarının kolaylaştırılmasına, işe yerleştirilmesine ve kendi işlerini kurmalarının sağlanmasına yönelik girişimcilik, meslek edindirme, geliştirme ve değiştirme eğitimlerini, rehberlik ve danışmanlık hizmetlerini, toplum yararına çalışma programları ile çalışan işgücüne ilişkin eğitim seminerlerini” kapsamaktadır.⁴

⁴ Türkiye İş Kurumu İşgücü Uyum Hizmetleri Yönetmeliği, Sayı: 27097 (6. Mükerrer), 31 Aralık 2008 Tarihli Resmi Gazete.

Tablo 24. Kurs ve Kursa Katılanların Kurs Türlerine Göre Dağılımı, Ordu İli, 2012

KURS TÜRÜ	KURS SAYISI	KATILAN SAYISI
GİRİŞİMCİLİK	6	162
HÜKÜMLÜLERE YÖNELİK KURLAR	3	41
İŞGÜCÜ YETİŞTİRME KURLARI / İSTİHDAM GARANTİLİ	90	2.124
İŞGÜCÜ YETİŞTİRME KURLARI/GENEL	16	320
İŞGÜCÜ YETİŞTİRME KURLARI/TYÇP	39	566
İŞBAŞI EĞİTİM PROGRAMI(İEP)	118	311
ÖZÜRLÜ KURLARI	3	35
UMEM PROJESİ	8	158
UMEM PROJESİ/İEP	10	43

Kaynak: Ordu Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü

Ordu ilinde 2012 yılında toplam 293 işgücü yetiştirme kursu açılmıştır. Bu sayı Türkiye genelinde açılan işgücü yetiştirme kurslarının %1,1'ine tekabül etmektedir. Ordu ilinde açılan kurslara 1.323'ü erkek, 2.437'si kadın olmak üzere toplam 3760 kişi katılmıştır. Yani kurs katılımcılarının %65'i kadın, %35'i erkektir. Ordu ilinde 2012 yılında kadın katılımcıların oranı Türkiye ortalamasının(%40) çok üstünde gerçekleşmiştir.

İKİNCİ BÖLÜM

İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI SONUÇLARI

AMAÇ VE YÖNTEM

İyi işleyen bir işgücü piyasasının oluşabilmesi, işgücü arz ve talebinin temel niteliklerinin incelenip bunlara uygun önlemlerin zamanında alınmasına bağlıdır. Birçok ülkede yüksek işsizlik oranlarına rağmen özellikle kısa dönemli işgücü talebinin hep yüksek olduğu da sık sık ifade edilmektedir. Birçok sektörde işgücü fazlalığı olmasına rağmen etkin eşleştirme eksikliği ve beceri uyumsuzlukları nedeniyle işgücü açığı karşılanamaya bilmektedir. Açık işler, işgücünün mobilitesinin yetersizliği ve işverenin talep ettiği niteliklere sahip eleman olmayışı nedenlerinin yanı sıra bazı mesleklerde iş ortamı ve ücretin beğenilmemesi nedeniyle zamanında doldurulamamaktadır. İşgücü piyasasının talep boyutuyla ele alınıp mevcut durumda işgücü, mevcut açık iş ve gelecek dönemde işgücünün eğilimlerinin bilinmesi kısa dönemli işgücü yetiştirilmesi için temel verileri sağlamaktadır.

İşgücü piyasasında arz ve talebin etkin bir şekilde uyumlaştırılabilmesi için işgücü piyasası bilgileri oldukça önemlidir. İşgücü Piyasasının arz tarafına yönelik veriler ağırlıklı olarak Türkiye İstatistik Kurumu'nun yapmış olduğu Hane halkı İşgücü Anketi sonuçlarından elde edilmektedir. Ancak işgücü piyasasının talep tarafına yönelik pek fazla veri bulunmamaktadır. Bu açığı da Türkiye İş Kurumu İşgücü Piyasası Araştırmaları ile doldurmaya çalışmaktadır. Arz tarafı ile ilgili verilerde il düzeyinde yeterli veri bulunmamaktadır. Talep tarafı ile ilgili yapılan araştırmalar ise henüz istenen düzeyde değildir. Örneğin EUROSTAT nezdinde hala ülkemiz için açık iş oranı açıklanamamaktadır. Bu bağlamda işgücü piyasası araştırmalarını daha da geliştirerek yapmamız büyük önem arz etmektedir.

4904 sayılı Kanunda Türkiye İş Kurumuna verilen görevlere istinaden işgücü piyasası ihtiyaçlarının tespit edilmesi amacıyla Türkiye İş Kurumunca 2007 yılından beri işgücü piyasası araştırmaları (İPA) sürdürülmektedir. Değişik yöntemler kullanılarak 2007'den beri devam ettirilen araştırmalar 2009 yılından itibaren yılda iki defa yapılmıştır. İşgücü piyasası araştırmalarının EUROSTAT normlarına uygun şekilde yürütülmesi ve Resmi İstatistik Programı kapsamına alınmasına yönelik çalışmalar 2011 yılı ikinci yarısından itibaren Türkiye İstatistik Kurumu işbirliğiyle devam etmektedir.

Bu çalışmaların temel amaçları, işgücü piyasası ile ilgili periyodik bilgi elde etmek, işgücü piyasasında mevcut, geçmiş ve gelecek dönemde meydana gelen veya gelmesi beklenen mesleki değişim ve gelişmeleri izlemek, işgücü piyasasının talep yapısını ortaya koymak ve bu sonuçlar üzerinden aktif istihdam politikalarına veri kaynağı teşkil etmek şeklindedir. Bu çalışmalar sayesinde Türkiye için bir açık iş sayısına erişebilir olunacak ve EUROSTAT'ın talep ettiği açık işler istatistikleri için veri toplanabilmiş olacaktır. Bu çalışmanın önemli amaçlarından biride İŞKUR dışında da diğer kurum ve kuruluşların işgücü talebi hakkında bilgi ihtiyacını karşılamaktır.

Tablo 25. İŞKUR İşgücü Piyasası Araştırmaları (2007-2013)

İŞKUR'UN UYGULADIĞI İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI YÖNTEM VERİLERİ							
DÖNEM	KAPSAMI	PERİOD	SINIFLAMALAR	YÖNTEM	GÖRÜŞME YAPILAN İŞYERİ SAYISI ⁵		
2007	50+ TÜM İŞYERLERİ	15 EKİM - 30 KASIM	İSCO 88-REV.1.1 NACE	Yüz yüze	Toplam	12.712	
2008	TÜM İŞYERLERİ	15 Ekim - 5 Aralık	İSCO 88-REV.1.1 NACE	Elektronik	Toplam	71.001	
					10+ işyeri	26.409	
					50+işyeri	7.224	
2009/I	İŞKUR'a KAYITLI TÜM İŞYERLERİ	17 Nisan - 30 Mayıs	İSCO 88-REV.1.1 NACE	Elektronik	Toplam	275.099	
					10+ işyeri	83.404	
					50+işyeri	15.273	
2009/II	İŞKUR'a KAYITLI TÜM İŞYERLERİ	4 Kasım-13 Aralık	İSCO 88-REV.1.1 NACE	Elektronik	Toplam	255.938	
					10+ işyeri	80.638	
					50+işyeri	15.985	
2010/I	İŞKUR'a KAYITLI TÜM İŞYERLERİ	26 Nisan- 1 Haziran	İSCO 88-REV.1.1 NACE	Elektronik	Toplam	218.068	
					10+ işyeri	73.418	
					50+işyeri	14.476	
2010/II	İŞKUR'a KAYITLI TÜM İŞYERLERİ	26 Nisan- 1 Haziran	İSCO 88-REV.1.1 NACE	Elektronik	Toplam	198.479	
					10+ işyeri	69.442	
					50+işyeri	14.688	
2011/I	İŞKUR'a KAYITLI TÜM İŞYERLERİ	26 Nisan- 1 Haziran	İSCO 88-REV.1.1 NACE	Elektronik	Toplam	159.862	
					10+ işyeri	60.501	
					50+işyeri	13.393	
2011/II	10 + GİRİŞİMLER (TÜİK)	19 Aralık- 19 Ocak	İSCO 88-REV.2 NACE	Yüz yüze	Toplam	5.941	
					10+ işyeri	3.283	
					50+işyeri	1.606	
2012/I	10 + GİRİŞİMLER (TÜİK)	2 Mayıs- 15 Haziran	İSCO 88-REV.2 NACE	Yüz yüze	Toplam Girişim	5.225	
2012/II	10 + İŞYERLERİ (TÜİK)	10 Eylül-31 Ekim	İSCO 88-REV.2 NACE	Yüz yüze	Toplam İşyeri	53.164	
2013/I	10 + İŞYERLERİ (TÜİK)	15 Mayıs- 30 Haziran	İSCO 88-REV.2 NACE	Yüz yüze	Toplam İşyeri	87.719	

Kaynak: İŞKUR

⁵ Genelleme yapılmamış işyeri sayısıdır.

Türkiye İş Kurumu, 2013 Yılı Yerel Düzeyde İşgücü Piyasası Analizi Talep Araştırması kapsamında 15 Mayıs-30 Haziran 2013 tarihleri arasında Türkiye genelinde 87.719 işyerine yüze görüşme yöntemiyle anket uygulamıştır. Türkiye İşyeri Kayıtları Sistemi altlık kullanılarak sektörel kapsam dâhilinde yer alan ve 10 ve daha fazla çalışana sahip işyerleri, araştırmada örnekleme çerçevesi olarak kullanılmıştır. Araştırmanın kapsamında Türkiye genelinde Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistikî Sınıflaması (NACE) Rev 2.0 sınıflandırmasına göre, tarım, kamu, hane halklarında işverenler ve uluslararası kurum/kuruluşlar dışındaki 17 alt sektörde yer alan, 10 ve daha fazla çalışana sahip işyerleri örnekleme çerçevesi olarak kabul edilmiştir. Örnekleme birimi işyeri olarak belirlenmiş ve 17 sektör bazında il ve Türkiye tahmini verilmiştir.

İşyerleriyle yüz yüze görüşme yöntemiyle (Araştırmanın saha çalışmasının tamamı İŞKUR personeli tarafından gerçekleştirilmiştir.) gerçekleştirilen "İl İşgücü Piyasası Talep Araştırması İşyeri Bilgi Formu" kapsamında,

- Temel işletme bilgileri
- Mevcut istihdam bilgileri (Cinsiyet, Meslek)
- Açık iş, (Meslek, Talep Edilen Eğitim ve Beceri düzeyleri, Karşılama Yolları)
- Temininde güçlük çekilen meslekler, (Meslek, Güçlük Nedeni)
- 31 Aralık 2013 ve 30 Haziran 2014 tarihleri itibarıyla artış/azalış olacağı düşünülen mesleklere ilişkin sorular sorulmuştur.

Talep Araştırması, bahsi geçen 17 sektörde işyeri bazında il ve Türkiye tahmini vermek üzere planlandığından mesleklere göre yapılan genellemelerin ihtiyatla karşılanması gerekir. Çünkü mesleklere göre bir çerçeve olmadığı için örneklem çekimine mesleki kırılımı dâhil edilememiştir. Dolayısıyla rapordaki mesleklere ilişkin bilgiler detay olarak sunulmuştur.

Talep araştırması için örnek hacmi, örnek seçimi, tahmin ve notasyon yöntemleri hakkında Ek 2'de ayrıntılı açıklama yapılmıştır.

Ordu ilinde gerçekleştirilen İşgücü Piyasası Talep Araştırması'nın sonuçlarını altı ana başlık altında ve Türkiye genelindeki sonuçlar ile karşılaştırarak incelemek mümkündür. Bu başlıklar işyerlerinin dağılımı, çalışanların dağılımı, 2013 yılında işe giriş-çıkışlar, açık iş sayıları, temininde güçlük çekilen meslekler ve gelecek istihdam beklentisidir.

İŞYERLERİ VE MEVCUT İSTİHDAM

Ordu İşgücü Piyasası Talep Araştırması çerçevesinde toplam 1234 işyeriyle görüşülmüştür. Bu işyerlerinden 402 tanesi 1-9 kişi çalıştıran işyerleri, 724 tanesi 10-49 kişi, 108 tanesi ise 50 kişi ve üstü kişi çalıştıran işyerlerinden oluşmaktadır. Araştırma kapsamına sadece 10 ve üstü çalışana sahip işyerleri girmekle birlikte, uygulama aşamasında bu tür işyeri olduğu belirtildiği için ziyaret edilen 402 işyerinin, zaman içerisinde 1-9 büyüklüğündeki işyerine dönüşmüş olduğu tespit edilmiştir. Bu durum önceden 10 ve üstü çalışana sahip işyerlerinin sayılarında zaman içerisinde %35,7 oranında bir azalma olduğunu göstermektedir.

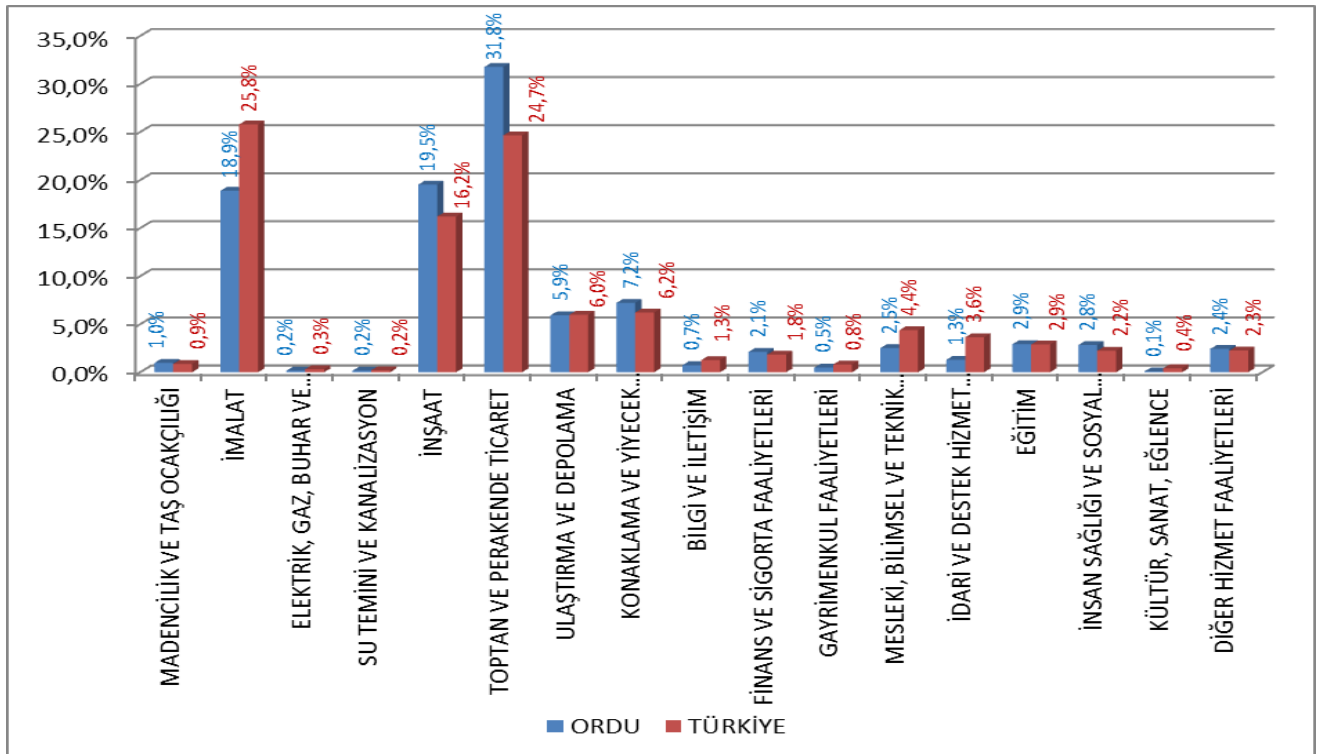
Tablo 26. Sektörlere Göre İşyeri Sayısı, Ordu, 2013

SEKTÖR	İŞYERİ SAYISI(1-9)	İŞYERİ SAYISI(10-49)	İŞYERİ SAYISI(50++)	TOPLAM
Madencilik ve taş ocakçılığı	2	8	2	12
İmalat	64	130	39	233
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme	1	1	0	2
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi	1	0	1	2
İnşaat	105	117	18	241
Toptan ve perakende ticaret	127	247	18	392
Ulaştırma ve depolama	27	45	1	73
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	18	66	5	89
Bilgi ve iletişim	6	3	0	9
Finans ve sigorta faaliyetleri	2	23	1	26
Gayrimenkul faaliyetleri	2	4	0	6
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	18	11	2	31
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	5	5	6	16
Eğitim	3	28	5	36
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	6	21	7	35
Kültür, sanat, eğlence, dinlenme ve spor	0	0	1	1
Diğer hizmet faaliyetleri	14	14	1	30
Genel toplam:	402	724	108	1234

Kaynak: İPTA, 2013

Sektörlere göre işyeri sayıları incelendiğinde Ordu ilinde toplamda 50 ve üzeri işçi çalıştıran 108 tane işyeri mevcuttur. 50+ işyerleri arasında en fazla işletme 39 işyeri ile İmalat sektöründe bulunmaktadır. Bunu 18'er işletme ile İnşaat sektörü ve Toptan ve Perakende Ticaret sektörleri izlemektedir.

Grafik 27. İşyerlerinin Sektörel Dağılımı, Türkiye ve Ordu İli, 2013

Kaynak: İPTA, 2013

Ordu ve Türkiye’de işyerlerinin sektörel dağılımı incelendiğinde Ordu ilinde sektörel bazda en fazla işletme %31,8 oranla Toptan ve Perakende Ticaret sektöründedir. %19,5 oranla İnşaat sektörü ve üçüncü olarak %18,9 oranıyla İmalat sektörü onu izlemektedir. Türkiye genelinde ise %25,8 oranla İmalat sektörü ilk sırada yer alırken bunu 24,7 oranıyla Toptan ve Perakende Ticaret ve üçüncü olarak %16,2 oranla İnşaat sektörü izlemektedir. Buradan da görüleceği gibi sektörel bazda işyeri sayıları incelendiğinde Ordu ilinde de Türkiye genelinde olduğu gibi en fazla işyeri sayısı Toptan ve Perakende Ticaret, İnşaat ve İmalat sektörlerinde bulunmaktadır.

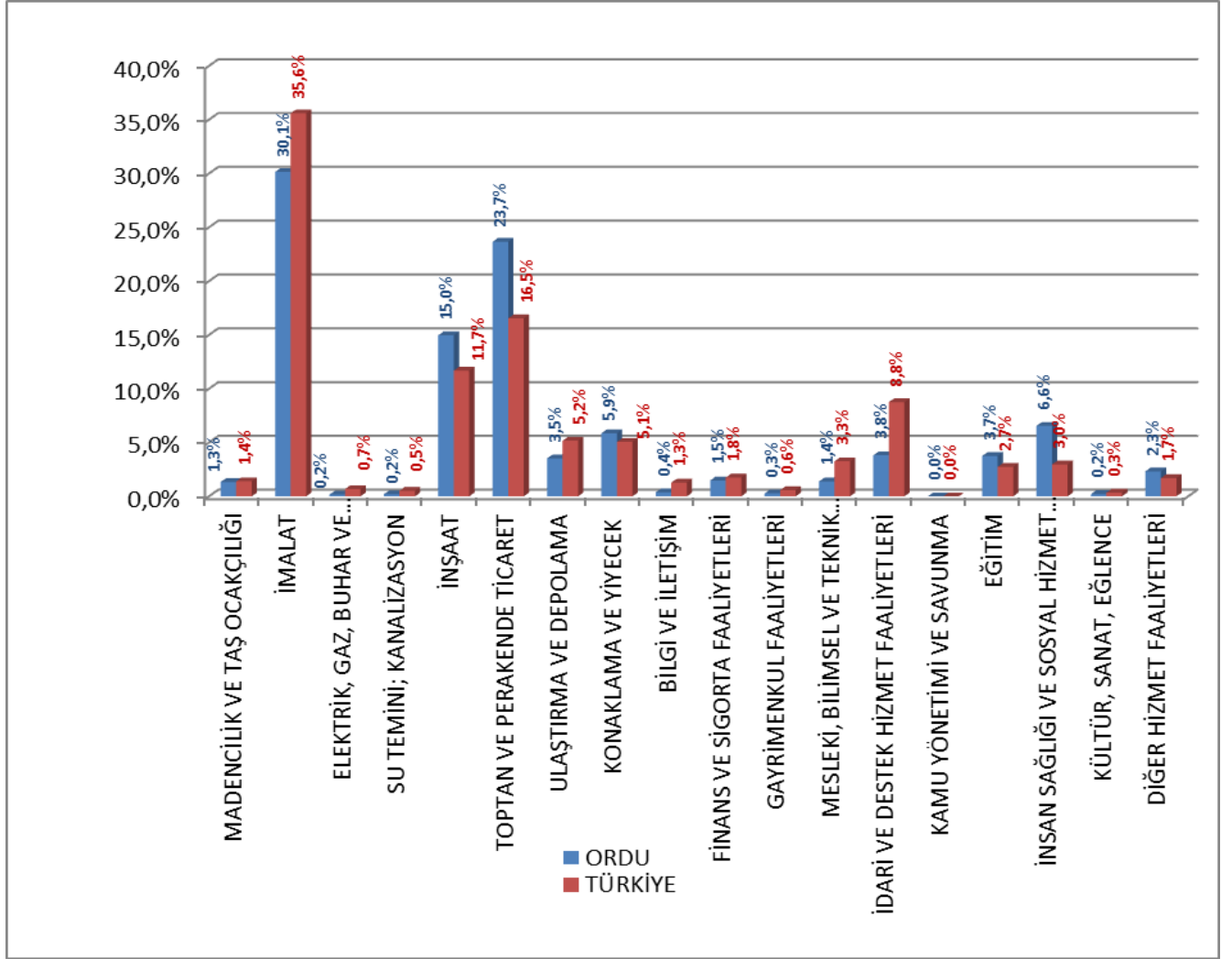
Tablo 27. Sektörlere Göre Çalışan Sayıları, Ordu, 2013

SEKTÖR	ERKEK	KADIN	TOPLAM
Gayrimenkul faaliyetleri	77	2	79
Kültür, sanat, eğlence, dinlenme ve spor	57	2	59
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi	54	2	56
Madencilik ve taş ocakçılığı	358	23	381
İnşaat	3967	301	4267
Ulaştırma ve depolama	868	137	1005
Elektrik, gaz, üretimi ve dağıtımı	40	7	47
Diğer hizmet faaliyetleri	553	109	662
Bilgi ve iletişim	83	25	108
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	835	254	1089
Toptan ve perakende ticaret	5159	1585	6744
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	301	93	394
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	1135	536	1671
Eğitim	623	445	1068
İmalat	4536	4058	8594
Finans ve sigorta faaliyetleri	220	200	420
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	708	1159	1868
Kamu yönetimi ve sosyal güvenlik	0	0	0
Genel toplam:	19576	8937	28513

Kaynak: İPTA, 2013

Ordu ilindeki mevcut istihdam dağılımı incelendiğinde 28513 kişilik istihdamın en fazla olduğu sektörler; 8594 kişi ve %30,1 oranla İmalat sektörü, 6744 kişi ve %23,7 oranla Toptan ve Perakende Ticaret sektörü ve 4267 kişilik istihdamla %15 oranıyla İnşaat sektörleri olarak sıralanmaktadır. En az istihdam ise 47 kişilik çalışan ile %0,2 oranla Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtım sektöründedir.

Grafik 28. Çalışanların Sektörlere Göre Yoğunluğu, Türkiye ve Ordu İli,2013

Kaynak: İPTA, 2013

Çalışan sayıları Türkiye geneli ile karşılaştırıldığında en fazla çalışan sayısının bulunduğu sektörler paralellik göstermektedir. Ordu ilinde İmalat sektöründe çalışanlar %30,1 oranıyla birinci sıradayken Türkiye genelinde bu oran %35,6'dır. İkinci sıradaki Toptan ve Perakende Ticaret sektöründe Ordu ilinde çalışanlar %23,7 iken bu oran Türkiye'de (%16,5) daha düşük bir değerdedir. Üçüncü sırada bulunan İnşaat sektöründe ise bu oran Ordu için %15'i gösterirken Türkiye genelinde %11,7'dir.

Tablo 28. Sektörlere Göre Çalışanların Cinsiyet Ağırlığı, Türkiye ve Ordu İli, 2013

SEKTÖR	ORDU		TÜRKİYE	
	ERKEK	KADIN	ERKEK	KADIN
Madencilik ve taş ocakçılığı	94,0%	6,0%	95,6%	4,4%
İmalat	52,8%	47,2%	78,0%	22,0%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi	85,1%	14,9%	84,3%	15,7%
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi	96,4%	3,6%	92,8%	7,2%
İnşaat	93,0%	7,0%	92,8%	7,2%
Toptan ve perakende ticaret	76,5%	23,5%	76,4%	23,6%
Ulaştırma ve depolama	86,4%	13,6%	87,9%	12,1%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	67,9%	32,1%	75,4%	24,6%
Bilgi ve iletişim	77,1%	22,9%	66,9%	33,1%
Finans ve sigorta faaliyetleri	52,5%	47,5%	64,0%	36,0%
Gayrimenkul faaliyetleri	97,5%	2,5%	82,2%	17,8%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	76,4%	23,6%	67,3%	32,7%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	76,7%	23,3%	72,1%	27,9%
Eğitim	58,3%	41,7%	50,7%	49,3%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	37,9%	62,1%	40,1%	59,9%
Kültür, sanat, eğlence, dinlence ve spor	96,6%	3,4%	78,1%	21,9%
Diğer hizmet faaliyetleri	83,6%	16,4%	65,9%	34,1%
Genel Toplam:	68,7%	31,3%	76,9%	23,1%

Kaynak: İPTA,2013

Araştırma sonuçlarına göre Ordu ilinde 10 ve üzeri çalışanı olan tarım dışı özel yerel birimlerde toplam çalışan 28 bin 513 kişidir. Çalışanların 19 bin 576'sı erkek, 8 bin 937 si kadındır. Ordu ilinde oransal olarak erkeklerin en fazla çalıştığı sektörlerin başında %97,5 oranla Gayrimenkul Faaliyetleri gelmekte, ikinci olarak %96,6 oranla Kültür, Sanat, Eğlence, Dinlence ve Spor sektörü ve üçüncü sırada %96,4 oranıyla Su Temini, Kanalizasyon atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri gelmektedir. Türkiye genelinde ise sektörler göre çalışanlar cinsiyet yönünden incelendiğinde erkek çalışan oranında ilk üç sektör şu şekilde sıralanmaktadır. %95,6 oranıyla Madencilik ve Taş Ocakçılığı,%92,8 oranıyla ise İnşaat sektörü ve aynı oranla Su Temini, Kanalizasyon atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri gelmektedir.

Kadınların sektörler bazda oransal olarak erkeklerden fazla olduğu tek sektör Türkiye ve Ordu için İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektörüdür. Bu oran Türkiye'de %59,9 değerindeyken Ordu ilinde %62,1 değerindedir.

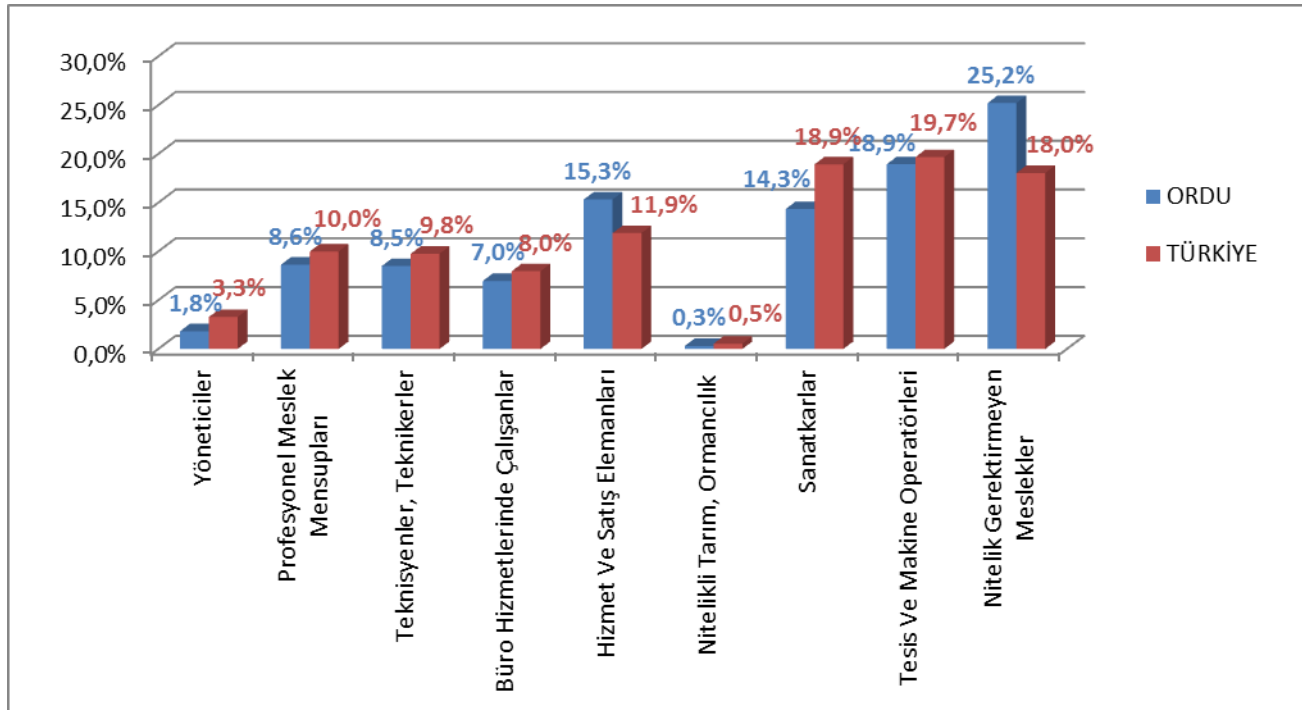
Tablo 29. Meslek Gruplarına Göre Çalışan Sayıları, Türkiye ve Ordu İli,2013

MESLEK GRUP	ERKEK	KADIN	TOPLAM
Yöneticiler	421	94	515
Profesyonel Meslek Mensupları	1303	1160	2463
Teknisyenler, Teknikerler	1932	492	2424
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	911	1076	1987
Hizmet Ve Satış Elemanları	2867	1500	4367
Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları	86	0	86
Sanatkârlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	3873	215	4088
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	3504	1892	5396
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	4679	2507	7186
Genel Toplam:	19576	8937	28513

Kaynak: İPTA, 2013

Meslek gruplarına göre Ordu ilinde çalışan sayıları incelendiğinde en fazla çalışanın 7 bin 186 kişiyle Nitelik Gerektirmeyen Meslekler dalında olduğu görülmektedir. Nitelik Gerektirmeyen Meslekler dalında çalışanların %65,1'i Erkek olup %34,9'u Kadın çalışandır.

Ordu ilinde meslek gruplarına göre çalışanlarda 86 kişiyle Nitelikli, Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları en alt sıradadır. Bu alanda Kadın çalışan bulunmayıp, çalışanların tamamı erkeklerden oluşmaktadır.

Grafik 29. Çalışanların Meslek Gruplarına Göre Dağılımı, Türkiye ve Ordu İli, 2013

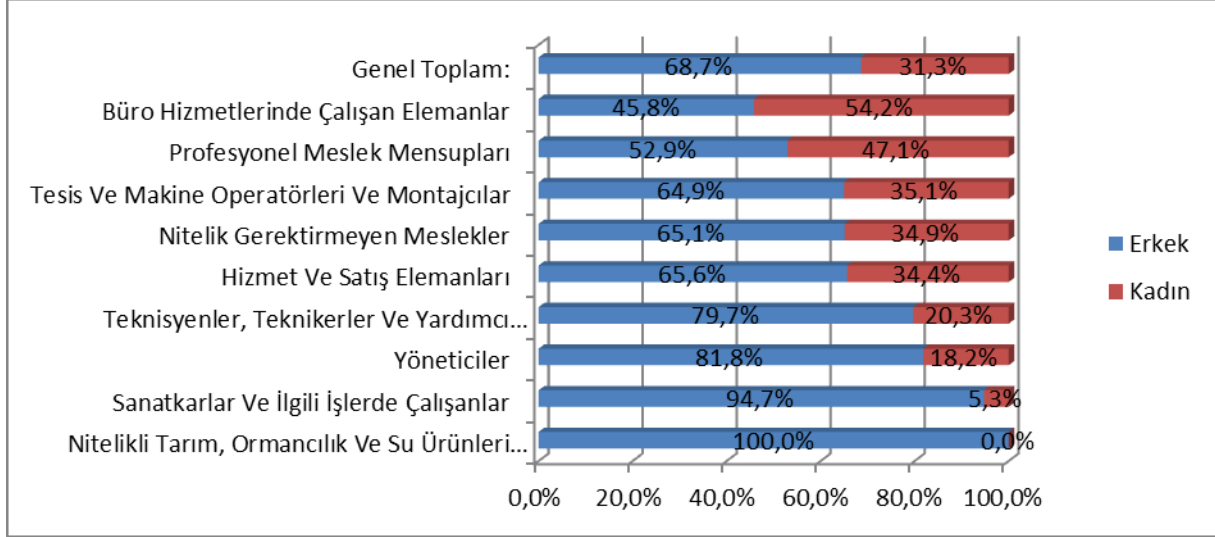
Kaynak: İPTA,2013

Ordu ilinde meslek gruplarına göre çalışanlar incelendiğinde ilk sırada %25,2 oranla Nitelik Gerektirmeyen Meslekler gelmektedir. Türkiye'de ise bu meslek grubunda çalışan sayısı %18 oranıyla üçüncü sıradadır. Türkiye genelinde %19,7 ile birinci sırada yer alan Tesis ve Makine

Operatörleri ve Montajcıları meslek grubu birinci sırada yer alırken, aynı meslek grubu Ordu ilinde %18,9 oranıyla ikinci sırada yer almaktadır.

Ordu ili ve Türkiye genelinde meslek gruplarına göre çalışanlarda en düşük oranda bulunan meslek grubu her ikisi içinde Nitelikli, Tarım Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları dalındadır.

Grafik 30. Meslek Gruplarına Göre Çalışanların Cinsiyet Ağırlığı, Ordu,2013

Kaynak: İPTA,2013

Meslek gruplarına göre çalışan sayıları Ordu ili için cinsiyet bazında incelendiğinde çalışanların %68,7'sini erkekler, %31,3'ünü ise kadınlar oluşturmaktadır. En fazla çalışan erkek oranı Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri dalında olup %100 oranındadır. Ordu ilinde Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri dalında kadın çalışan bulunmamaktadır. En az erkek çalışan meslek grubu ise %45,8 oranı ile Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar dalındadır. Büro Hizmetlerinde çalışan kadın oranı ise %54,2'dir.

Tablo 30. Çalışanların Mesleklere Göre Dağılımı, Ordu, 2013

TOPLAM		ERKEK		KADIN	
Beden İşçisi (Genel)	11,3%	Beden İşçisi (Genel)	6,9%	Beden İşçisi (Genel)	4,5%
Dikiş Makinesi Operatörü-Kumaş	5,4%	Şoför-Yük Taşıma	4,2%	Dikiş Makinesi Operatörü-Kumaş	3,8%
Şoför-Yük Taşıma	4,2%	Beden İşçisi (İnşaat)	2,6%	Satış Danışmanı	1,8%
Satış Danışmanı	4,0%	Satış Danışmanı	2,1%	Makineci (Dikiş)	1,3%
Beden İşçisi (İnşaat)	2,6%	Dikiş Makinesi Operatörü-Kumaş	1,6%	Büro Memuru (Genel)	1,0%
Beden İşçisi (Temizlik)	2,3%	Beden İşçisi (Temizlik)	1,5%	Beden İşçisi (Temizlik)	0,9%
Büro Memuru (Genel)	1,9%	Pazarlamacı	1,4%	Kasiyer	0,8%
Makineci (Dikiş)	1,8%	Garson (Servis Elemanı)	1,3%	Hemşire	0,8%
Garson (Servis Elemanı)	1,6%	Elektrik Teknisyeni	1,2%	Muhasebeci	0,7%
Pazarlamacı	1,6%	İnşaat Elemanları Kalıpcısı (Elle)	1,1%	Ön Muhasebeci	0,7%
Aşçı	1,5%	Sıvacı	1,0%	Aşçı	0,7%
Temizlik Görevlisi	1,4%	Akaryakıt Satış Elemanı (Pompacı)	0,9%	Hidrofil Pamuk İmalat İşçisi	0,7%
Muhasebeci	1,3%	Büro Memuru (Genel)	0,9%	Sekreter	0,7%
Reyon Görevlisi	1,3%	Güvenlik Görevlisi	0,8%	Reyon Görevlisi	0,6%
Kasiyer	1,2%	Temizlik Görevlisi	0,8%	Temizlik Görevlisi	0,6%
Elektrik Teknisyeni	1,2%	Hamal	0,8%	Ortacı	0,5%
Ütücü	1,1%	Fırıncı Ustası-Unlu Mamuller	0,8%	Fındık Toplama İşçisi	0,5%
Ön Muhasebeci	1,1%	Aşçı	0,8%	Bulaşıkçı (Stevard)	0,4%
İnşaat Elemanları Kalıpcısı (Elle)	1,1%	Ütücü	0,8%	Ütücü	0,4%
Ortacı	1,0%	İş Makineleri Operatörü	0,7%	Diğer Öğretmenler	0,4%

Kaynak: İPTA, 2013

Çalışanların mesleklere göre dağılımı incelendiğinde ilk sırada vasıfsız olan Beden İşçisi(Genel) mesleği gelmektedir. Bu meslekte çalışanların %6,9 u erkek ve %4,5 i kadınlardan oluşmaktadır. Ordu ilinde istihdama katkısı üst seviyede olan İmalat sektörüne bakıldığında genelde ikinci sırada yer alan Dikiş Makinesi operatörü-Kumaş mesleğinde çalışanların %70,4 ü kadınlardan oluşmaktadır. Çalışan sayısı bakımından %4,2 oranı ile üçüncü sırada yer alan Şoför-Yük Taşıma mesleğinde çalışanların tamamını erkekler oluşturmaktadır

AÇIK İŞLER

Ordu ilinde 12 tane işyerinin bulunduğu Madencilik ve Taş Ocakçılığı sektöründe 5 işyerinin açık iş ilanı verdiği ve %41,7 oranla en üst sırada yer aldığı görülmektedir. Açık iş veren işyeri dağılımlarına bakıldığında Madencilik ve Taş Ocakçılığı sektörünü sırasıyla %37,5 oranıyla Bilgi ve İletişim Sektörü ve üçüncü olarak %33,3 oranıyla İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri takip etmektedir.

Tablo 31. Açık İş İlanı Veren İşyerleri, Türkiye ve Ordu İli, 2013

SEKTÖR	AÇIK İŞ VEREN İŞYERİ SAYISI	TOPLAM İŞYERİ SAYISI	AÇIK İŞ VEREN İŞYERİ DAĞILIMI	TÜRKİYE
Madencilik ve taş ocakçılığı	5	12	41,7%	13,2%
İmalat	66	233	28,5%	17,0%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	0	2	0,0%	15,5%
Su temini; kanalizasyon	0	2	0,0%	17,1%
İnşaat	38	241	15,8%	22,6%
Toptan ve perakende ticaret	87	392	22,3%	28,1%
Ulaştırma ve depolama	14	73	19,2%	23,0%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	24	89	27,3%	24,3%
Bilgi ve iletişim	3	9	37,5%	24,1%
Finans ve sigorta faaliyetleri	4	26	16,0%	28,2%
Gayrimenkul faaliyetleri	1	6	16,7%	23,5%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	8	31	25,8%	26,7%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	4	16	25,0%	9,3%
Eğitim	7	36	19,4%	30,1%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	12	35	33,3%	21,6%
Kültür, sanat, eğlence, dinlenme ve spor	0	1	0,0%	24,5%
Diğer hizmet faaliyetleri	4	30	13,8%	20,2%
Genel toplam:	278	1234	22,6%	20,4%

Kaynak: İPTA, 2013

Bir başka ifadeyle Ordu ilinde Madencilik ve Taş Ocakçılığı sektöründe her 100 işyerinden 42 tanesi, Bilgi ve İletişim sektöründe her 100 işyerinden 38 tanesi ve İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektöründe her 100 işyerinden 33 tanesi açık iş ilanı vermiştir.

Türkiye’de ise açık işveren işyeri dağılımına bakıldığında en yüksek oranda açık iş ilanı veren üç sektör sırasıyla Eğitim, Finans ve Sigorta Faaliyetleri ve Toptan ve Perakende Ticaret sektörleridir.

Ordu ilinde en düşük oranda açık işveren işyeri sayısı incelendiğinde açık iş bildirmeyen üç sektör vardır. Bunlar Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi, Su Temini ve Kanalizasyon ve Kültür, Sanat, Eğlence sektörleridir. Türkiye genelinde ise son sırada%9,3 oranıyla İdari ve Destek Hizmetler sektörü gelmekte ve bu sektörü sırasıyla %13,2 oranıyla Madencilik ve Taş Ocakçılığı sektörü ve %15,5 Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi sektörü gelmektedir.

Tablo 32. Açık İşlerin Ekonomik Faaliyet Kollarına Göre Dağılımı, Ordu, 2013

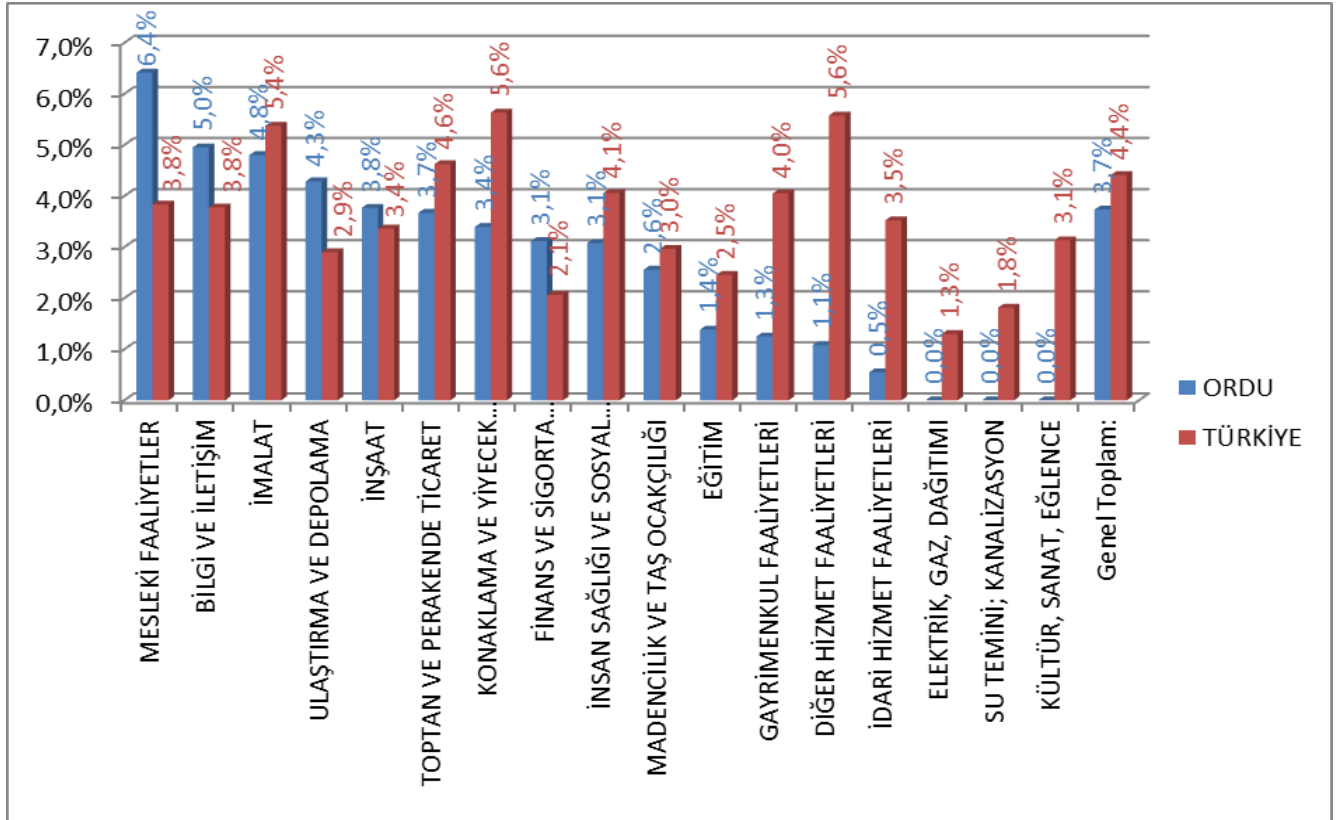
SEKTÖR	TOPLAM AÇIK İŞ	AÇIK İŞ DAĞILIMI	AÇIK İŞ ORANI
Madencilik ve taş ocakçılığı	10	41,7%	2,6%
İmalat	433	28,5%	4,8%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	0	0,0%	0,0%
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	0	0,0%	0,0%
İnşaat	167	15,8%	3,8%
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	257	22,3%	3,7%
Ulaştırma ve depolama	45	19,2%	4,3%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	59	27,3%	3,4%
Bilgi ve iletişim	6	37,5%	5,0%
Finans ve sigorta faaliyetleri	14	16,0%	3,1%
Gayrimenkul faaliyetleri	1	16,7%	1,3%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	27	25,8%	6,4%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	6	25,0%	0,5%
Eğitim	15	19,4%	1,4%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	59	33,3%	3,1%
Kültür, sanat, eğlence, dinlenme ve spor	0	0,0%	0,0%
Diğer hizmet faaliyetleri	7	13,8%	1,1%
Genel toplam:	1106	22,6%	3,7%

Kaynak: İPTA, 2013

Ordu ilinde açık işlerin ekonomik faaliyet kollarına göre dağılımı incelendiğinde en fazla açık iş dağılımı %41,7 oranıyla Madencilik ve Taş Ocakçılığı sektöründe bulunmaktadır. Bunu sırasıyla %37,5 oranıyla Bilgi ve İşlem sektörü ve %33,3 oranıyla İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri izlemektedir.

Açık iş oranı sektörler bazında incelendiği zaman ise Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler sektörü %6,4 oranıyla ilk sırada yer alırken ikinci sırada %5 oranıyla Bilgi ve İletişim sektörü üçüncü sırada ise %4,8 oranıyla İmalat sektörü yer almaktadır.

Grafik 31. Sektörlere Göre Açık İş Oranı, Türkiye ve Ordu İli, 2013

Kaynak: İPTA, 2013

Sektörlere göre açık iş oranları incelendiğinde Türkiye’de ülke geneli açık iş oranı %4,4’dür. Türkiye’de açık iş oranlarının en yüksek olduğu ilk üç sektör sırasıyla %5,6 oranıyla Konaklama ve Yiyecek İçecek Hizmetleri yine aynı oranla Diğer Hizmet Faaliyetleri ve üçüncü olarak %5,4 oranı ile İmalat sektörü olarak sıralanmaktadır.

İl geneli açık iş oranlarına bakıldığında ise en yüksek açık iş oranı %6.4 oranla Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler ikinci sırada %5 oranla Bilgi ve İletişim sektörü ve üçüncü olarak ise %4,8 oranıyla İmalat sektörü takip etmektedir.

Tablo 33. Meslek Gruplarına Göre Açık İşler, Ordu, 2013

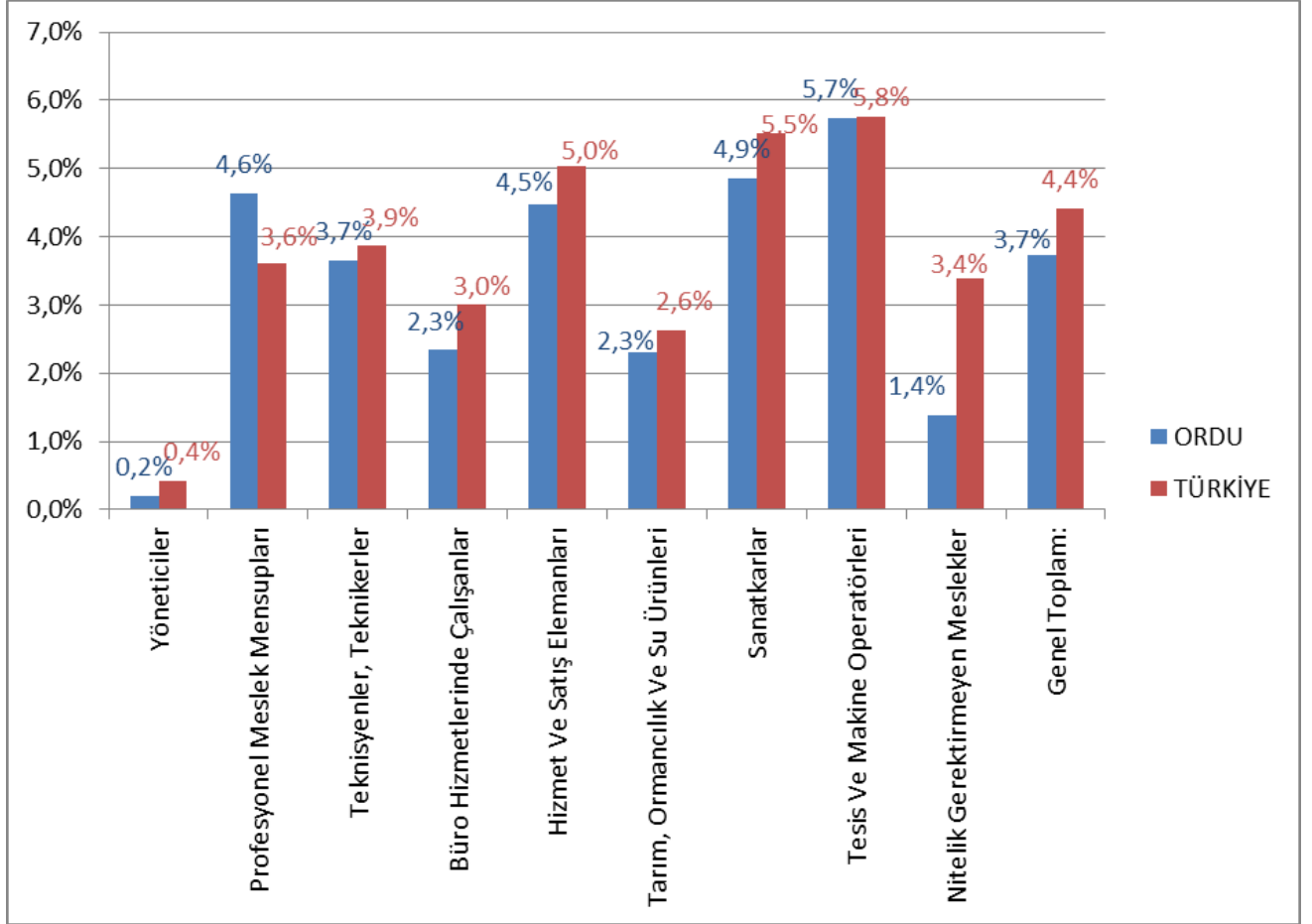
Meslek Grubu	Açık İş	Açık İş Dağılımı	Açık İş Oranı
Yöneticiler	1	0,1%	0,2%
Profesyonel Meslek Mensupları	120	10,8%	4,6%
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	92	8,3%	3,7%
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	48	4,3%	2,3%
Hizmet Ve Satış Elemanları	205	18,5%	4,5%
Nitelikli Tarım, Ormanlık Ve Su Ürünleri Çalışanları	2	0,2%	2,3%
Sanatkârlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	209	18,9%	4,9%
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	328	29,7%	5,7%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	101	9,1%	1,4%
Genel Toplam:	1106	100,0%	3,7%

Kaynak: İPTA, 2013

Yukarıdaki tabloda Ordu ili için Meslek Gruplarına göre açık işler, açık iş dağılımı ve açık iş oranı verilmiştir. Tablo incelendiği zaman en fazla açık iş 328 tane ile Tesis ve Makine Operatörleri ve

Montajcılar meslek grubuna aittir. Bu meslek grubu %29,7 açık iş oranı ile Ordu ilinde en üst sıradadır. Tesis ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar sektörünü 209 açık iş ile %18,9 oranıyla Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubu ve üçüncü olarak %18,5 orana sahip 205 açık iş ile Hizmet ve Satış Elemanları takip etmektedir.

Grafik 32. Meslek Gruplarına Göre Açık İş Oranları, Türkiye ve Ordu İli, 2013

Kaynak: İPTA, 2013

Meslek gruplarına göre açık iş oranları Türkiye verileri ile karşılaştırıldığında açık iş oranının en yüksek olduğu ilk iki sektör aynıdır. Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar sektöründe Ordu ilinde %5,7 oranında açık iş oranı mevcutken bu oran Türkiye genelinde %5,8'dir. Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar sektöründe ise Ordu ili açık iş oranı %4,9'u gösterirken bu oran Türkiye genelinde %5,5 oranındadır.

Meslek gruplarına göre açık iş oranının en az olduğu sektör Türkiye ve Ordu ilinde aynı sektör olup oransal olarak birbirine yakın değerdedir.

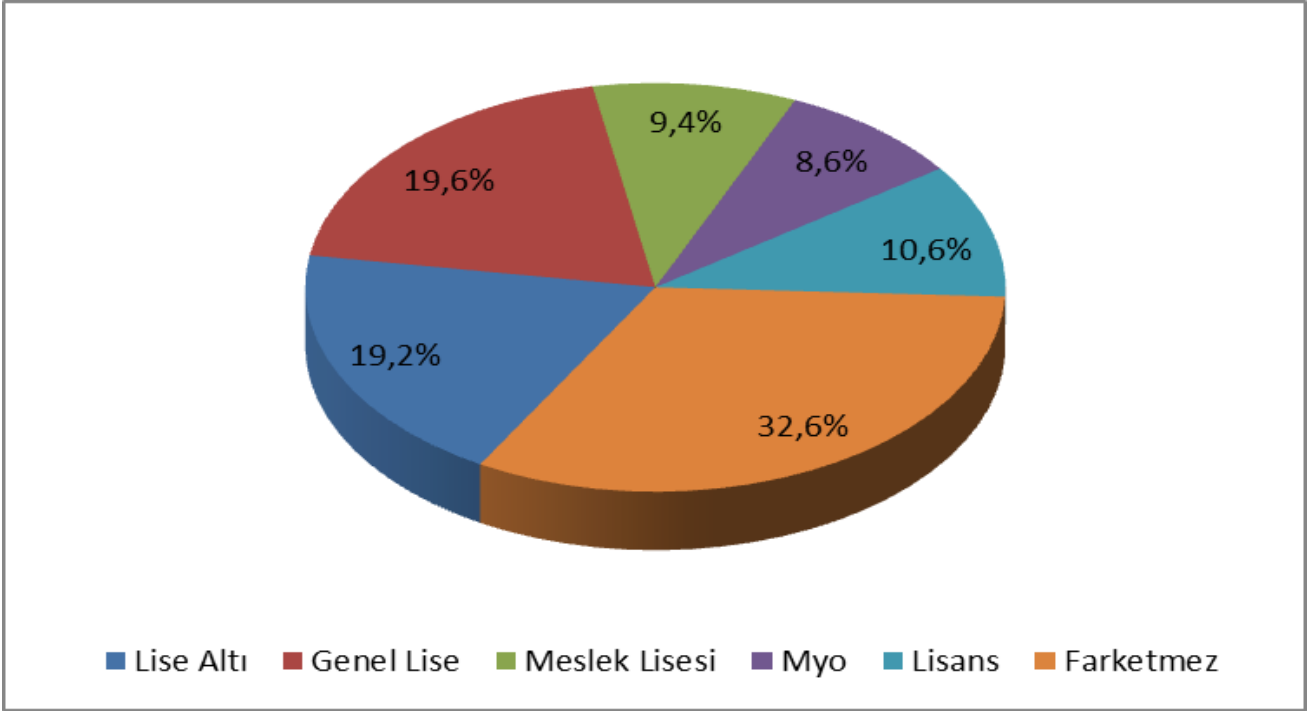
Tablo 34. Mesleklere Göre Açık İş Dağılımı, Türkiye ve Ordu İli, 2013

ORDU		TÜRKİYE	
Meslek	Açık İş Dağılımı	Meslek	Açık İş Dağılımı
Dikiş Makinesi Operatörü-Kumaş	20,3%	Makineci (Dikiş)	7,9%
Beden İşçisi (Genel)	4,6%	Beden İşçisi (Genel)	3,3%
Garson (Servis Elemanı)	4,1%	Güvenlik Görevlisi	3,2%
Satış Danışmanı	4,0%	Garson (Servis Elemanı)	2,4%
Ütücü	3,6%	Temizlik Görevlisi	2,2%
İnşaat Elemanları Kalıpcısı (Elle)	2,6%	Ortacı	1,7%
Reyon Görevlisi	2,5%	Gaz Altı Kaynakçısı	1,7%
Elektrik Teknikeri	2,2%	Satış Danışmanı	1,6%
Betonarme Demircisi	2,0%	Pazarlamacı	1,4%
Muhasebeci	2,0%	Çağrı Merkezi Görevlisi	1,3%
Makineci (Dikiş)	1,9%	Komi (Garson Yardımcısı)	1,1%
Kasiyer	1,8%	Şoför-Yük Taşıma	1,1%
Hemşire	1,6%	Kaynakçı (Oksijen Ve Elektrik)	1,0%
Manav	1,5%	Ütücü	1,0%
Büro Memuru (Genel)	1,5%	Depo Hamalı	0,9%
Mücevher Ustası	1,4%	CNC Torna Tezgâhı Operatörü	0,9%
Ebe	1,3%	Overlok Makinesi Operatörü	0,9%
Şoför-Yük Taşıma	1,3%	Beden İşçisi (İnşaat)	0,8%
Ön Muhasebeci	1,2%	Ön Muhasebeci	0,8%
Pazarlamacı	1,2%	Muhasebeci	0,7%

Kaynak: İPTA, 2013

Mesleklere göre açık iş dağılımı incelendiğinde Türkiye genelinde en çok açık iş %7,9 oranıyla Makineci(Dikiş) mesleğinde ikinci olarak %3,3 oranıyla Beden İşçisi(Genel) mesleğinde ve üçüncü olarak ise %3,2 oranıyla Güvenlik Görevlisi mesleğinde bulunmaktadır. Ordu ilinde ise en çok açık işin bulunduğu ilk üç sektör şu şekilde sıralanmaktadır. %20,3 oranıyla Dikiş Makinesi Operatörü-Kumaş mesleği ilk sırada yer alırken ikini sırada %4,6 oranıyla Beden İşçisi(Genel) ve üçüncü sırada ise %4,1 oranıyla Garson(Servis Elemanı) mesleği gelmektedir.

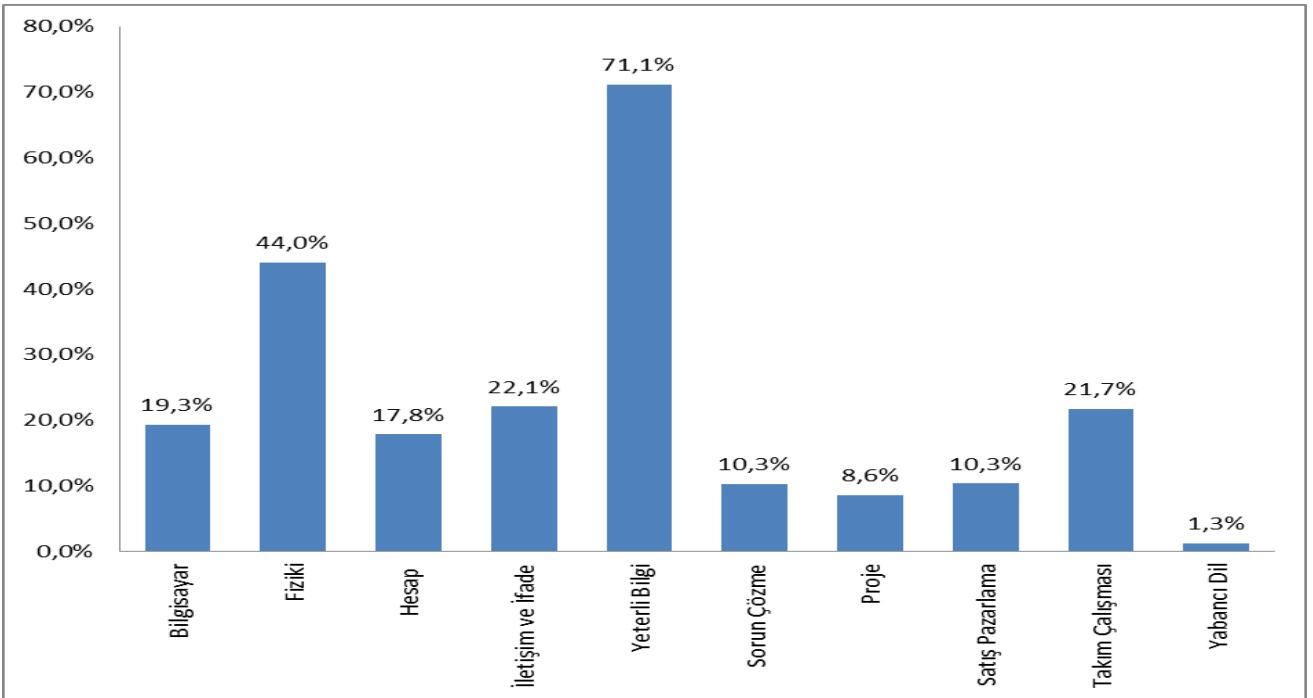
Grafik 33. Açık İşlerin Talep Edilen Eğitim Durumuna Göre Dağılımı, Ordu, 2013

Kaynak: İPTA, 2013

Yukarıdaki grafikte açık işlerin talep edilen eğitim durumuna göre oranı oransal olarak gösterilmiştir. Görüldüğü üzere işverenlerin açık iş taleplerinde eğitim durumunu önemsemediği “fark etmez” kısmı %32.6 oranla en yüksek paydadır. Bunu takip eden Genel Lise mezunu oranı %19,6 oranına sahipken geri kalan talepler sırasıyla %19,2 ile Lise Altı,%10,6 oranı ile Lisans, %9,4 oranı ile Meslek Lisesi ve son olarak %8,6 oranı ile Meslek Yüksek Okulu şeklindedir.

Grafik 34. Açık İşlerde Talep Edilen Beceri Düzeyi, Ordu, 2013

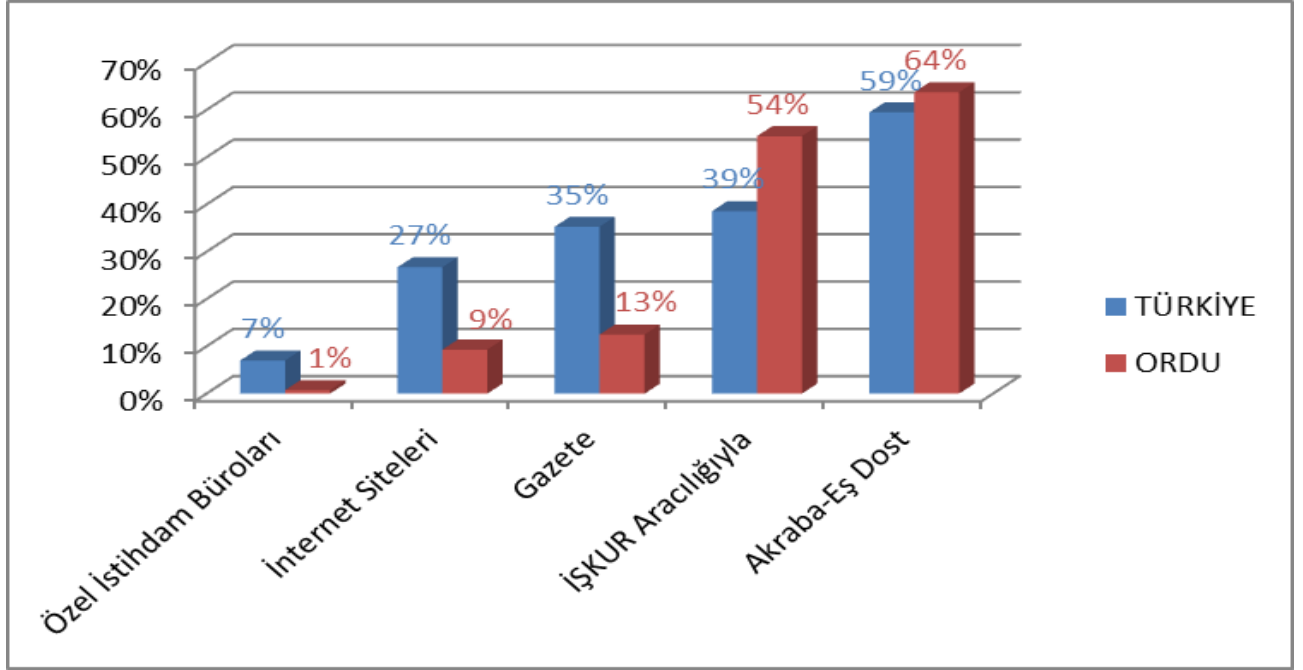

Kaynak: İPTA, 2013

Yukarıdaki tabloda açık işlerin beceri durumuna göre dağılımı gösterilmektedir. Grafikteki verilerden de anlaşılacağı üzere Ordu ilinde işverenler eleman temininde ilk olarak kişilerin deneyimli olmasına dikkat etmektedir. Bu da %71,1 oranla ilk sırada yer almaktadır.

Açık işlerin beceri durumlarına göre dağılımında yapılan araştırmalar sonucunda açık işlerde en az talep edilen beceri durumu %1,3 oranı ile Yabancı Dil durumudur.

Grafik 35. Açık İşlerin Aranma Kanalları, Türkiye ve Ordu İli, 2013

Kaynak: İPTA, 2013

İPTA 2013 sonuçlarına göre hazırlanan grafikte açık işlerin aranma kanalları incelendiğinde Türkiye geneli ve Ordu ili için sıralama aynı olmakla beraber oransal olarak farklılıklar görülmektedir. İşyerleri açık işlerini karşılarken en fazla Akraba-Eş Dost seçeneğinden faydalanmaktadır. Akraba-Eş Dost seçeneği Türkiye genelinde %59 oranındayken bu seçenek Ordu ilinde %64 oranındadır. Türkiye genelinde açık işlerin İŞKUR aracılığıyla aranma oranı %39'u gösterirken bu oran Ordu ili genelinde %54 oranındadır. Gazete ilanları vasıtasıyla işçi arayan işyerleri Ordu ilinde %13 iken bu oran Türkiye genelinde %35'dir. İnternet üzerinden açık işlerini karşılamak isteyen işyerleri Ordu ilinde %9 oranındayken Türkiye'de %27 oranındadır. Özel istihdam Büroları seçeneği Türkiye genelinde %7 oranındayken bu oran Ordu ilinde %1'dir.

TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER

Tablo 35. Sektörlere Göre temininde Güçlük Bildiren İşyeri Sayısı, 2013, Ordu

Sektör	Toplam İşyeri Sayısı	Teminde Güçlük Bildiren İşyeri Sayısı	Temininde Güçlük Dağılımı
MADENCİLİK VE TAŞ OCAKÇILIĞI	12	4	33,3%
İMALAT	233	104	44,7%
ELEKTRİK, GAZ, BUHAR VE İKLİMLENDİRME ÜRETİMİ VE DAĞITIMI	2	1	50,0%
SU TEMİNİ; KANALİZASYON, ATIK YÖNETİMİ VE İYİLEŞTİRME	2	1	50,0%
İNŞAAT	241	77	32,0%
TOPTAN VE PERAKENDE TİCARET; MOTORLU KARA TAŞITLARININ VE MOTOSİKLETLERİN ONARIMI	392	154	39,3%
ULAŞTIRMA VE DEPOLAMA	73	13	17,8%
KONAKLAMA VE YİYECEK HİZMETİ FAALİYETLERİ	89	46	51,1%
BİLGİ VE İLETİŞİM	9	3	37,5%
FINANS VE SİGORTA FAALİYETLERİ	26	3	12,0%
GAYRİMENKUL FAALİYETLERİ	6	1	16,7%
MESLEKİ, BİLİMSEL VE TEKNİK FAALİYETLER	31	13	41,9%
İDARİ VE DESTEK HİZMET FAALİYETLERİ	16	4	25,0%
EĞİTİM	36	14	38,9%
İNSAN SAĞLIĞI VE SOSYAL HİZMET FAALİYETLERİ	35	24	69,7%
KÜLTÜR, SANAT, EĞLENCE, DİNLENCE VE SPOR	1	1	100,0%
DİĞER HİZMET FAALİYETLERİ	30	12	41,4%
Genel Toplam:	1234	476	38,6%

Kaynak: İPTA, 2013

Ordu ilinde sektörel olarak eleman temininde güçlük bildiren işyerleri araştırılmış ve sonuçlar yukarıdaki tabloda gösterilmiştir. Ordu ilinde eleman temininde en fazla güçlük çekildiği gözlemlenen sektör Kültür, Sanat, Eğlence, Dinlence ve Spor sektörüdür. Fakat bu sektörde 1 tane işyeri ile görüşüldüğü ve bu işyerinin eleman temininde güçlük bildirdiği dikkate alınmalıdır. En fazla temininde güçlük bildiren işyeri sayısı 154 işyeri ile Toptan ve Perakende Ticaret sektörüdür. İkinci olarak 104 işyeri ile İmalat sektörü ve üçüncü olarak 77 işyeri ile inşaat sektörüdür.

En az temininde güçlük bildiren üç işyerine bakıldığında ise üç sektörde de tek işyeri bildirim yapmıştır. Bunlar Kültür, Sanat, Eğlence, Dinlence ve Spor sektörü, Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı sektörü ve üçüncü olarak ise Su Temini, Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme sektörleridir. Bu alanda temininde güçlük çekilme oranının yüksek olmasında bu sektörde görüşülen işyeri sayısının az sayıda olmasıdır.

Tablo 36. Temininde Güçlük Çekilen Mesleklerin Sektörel Dağılımı, Türkiye ve Ordu İli, 2013

Sektör	Toplam Temininde Güçlük Çekilen Kişi Sayısı	ORDU	TÜRKİYE
Madencilik ve taş ocakçılığı	4	0,3%	0,8%
İmalat	553	38,7%	39,4%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	2	0,1%	0,1%
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi	2	0,1%	0,2%
İnşaat	196	13,8%	13,4%
Toptan ve perakende ticaret	335	23,5%	18,1%
Ulaştırma ve depolama	35	2,5%	3,8%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	118	8,3%	6,5%
Bilgi ve iletişim	7	0,5%	0,8%
Finans ve sigorta faaliyetleri	11	0,8%	0,7%
Gayrimenkul faaliyetleri	1	0,1%	0,6%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	30	2,1%	3,1%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	8	0,6%	5,8%
Kamu yönetimi ve savunma zorunlu sosyal güvenlik	0	0,0%	0,0%
Eğitim	26	1,8%	1,7%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	76	5,4%	2,9%
Kültür, sanat, eğlence, dinlenme ve spor	1	0,1%	0,2%
Diğer hizmet faaliyetleri	21	1,5%	1,8%
Genel Toplam:	1427	100,0%	100,0%

Kaynak: İPTA,2013

Yukarıdaki tabloda Ordu ilinde sektörel bazda temininde güçlük çekilen kişi sayısı ve bu sektörlerde Ordu ili ve Türkiye geneli temininde güçlük bildirme oranı görülmektedir. Türkiye genelinde eleman temininde en fazla güçlük çekilen sektör %39,4 oranla İmalat sektörüdür. İmalat sektörünü %18,1 oranla Toptan ve Perakende Ticaret sektörü ve üçüncü olarak %13,4 oranla İnşaat sektörü takip etmektedir. Ordu ilinde de temininde en fazla güçlük çekilen sektörlerin sıralaması benzerlik göstermekte fakat oransal olarak farklılıklar mevcuttur. Ordu ilinde eleman temininde güçlüğü en fazla çekildiği sektör %38,7 oranla İmalat, imalat sektörünü %23,5 oranla Toptan ve Perakende Ticaret sektörü ve üçüncü olarak %13,8 oranla İnşaat sektörü takip etmektedir.

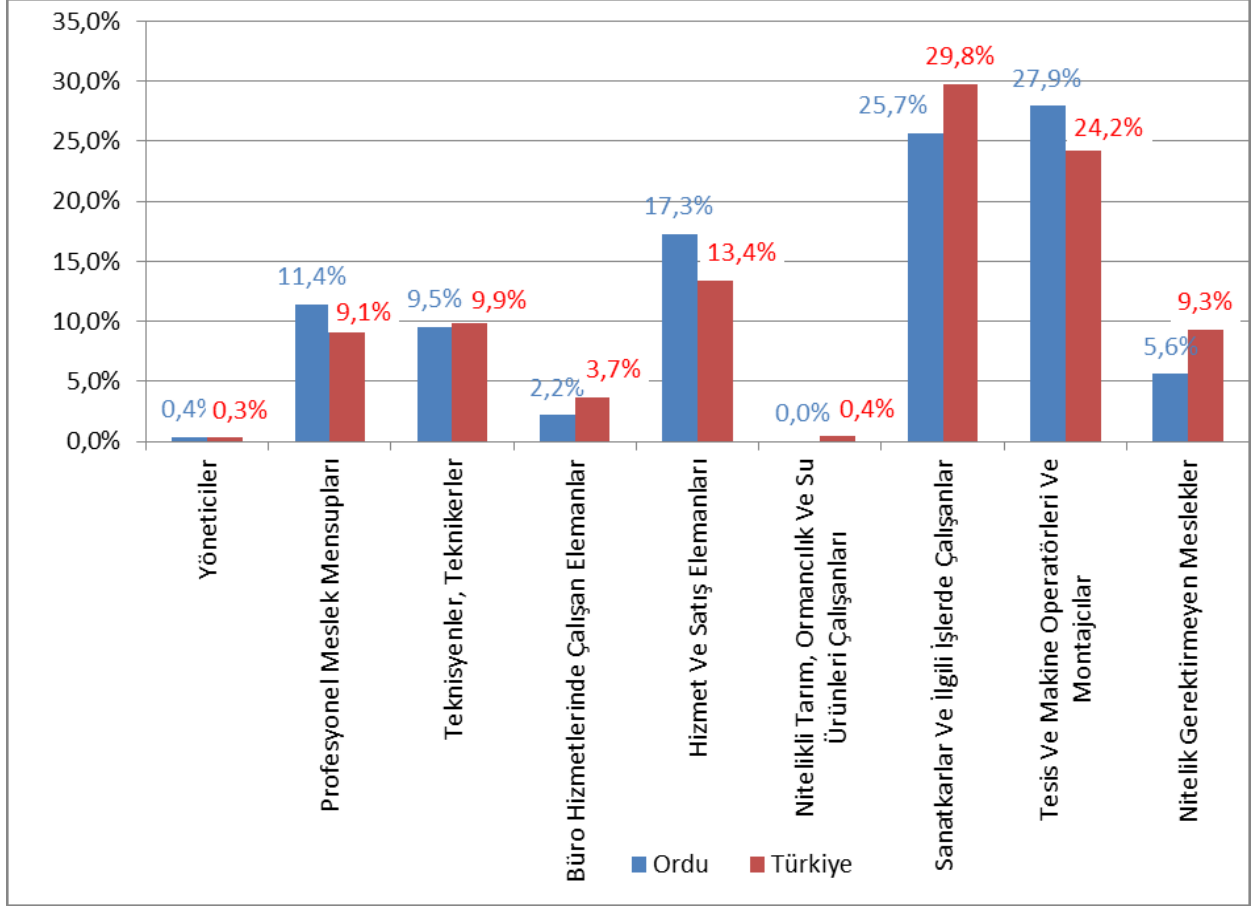
Tablo 37. Meslek Gruplarına Göre Temininde Güçlük Çekilen Meslekler, Ordu, 2013

Meslek Grup	Toplam	Temininde Güçlük Dağılımı	Açık İş Dağılımı
Yöneticiler	5	0,4%	0,1%
Profesyonel Meslek Mensupları	163	11,4%	10,8%
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	136	9,5%	8,3%
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	31	2,2%	4,3%
Hizmet Ve Satış Elemanları	247	17,3%	18,5%
Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları	0	0,0%	0,2%
Sanatkârlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	366	25,7%	18,9%
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	399	27,9%	29,7%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	80	5,6%	9,1%
Genel Toplam:	1427	100,0%	100,0%

Kaynak: İPTA, 2013

Ordu ilinde temininde güçlük çekilen meslekler meslek gruplarına göre incelendiğinde temininde en fazla güçlük çekilen meslek grubu %27,9 oranla Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar grubunda, bunu %25,7 oranında Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar ve üçüncü meslek grubu olarak %17,3 oranla Hizmet ve Satış Elemanı gelmektedir. Temininde en az güçlük çekilen meslek grubu da Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları meslek grubundadır.

Grafik 36. Meslek Gruplarına Göre Temininde Güçlük Çekilen Meslekler, Türkiye ve Ordu İli, 2013

Kaynak: İPTA, 2013

Ordu ili ve Türkiye genelinde meslek gruplarına göre temininde güçlük çekilen mesleklerin kıyaslamasına bakıldığında her iki grupta da temininde en fazla güçlük çekilen ilk üç meslek grubu aynıdır. Fakat oransal olarak sıralamalar farklılık göstermektedir. Türkiye genelinde eleman temininde güçlük çekilen ilk üç meslek grubu sırasıyla Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar, Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar, Hizmet ve Satış Elemanları gelmektedir. Bu sıralama Ordu ilinde Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar, Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar, Hizmet ve Satış Elemanları şeklinde sıralanmaktadır.

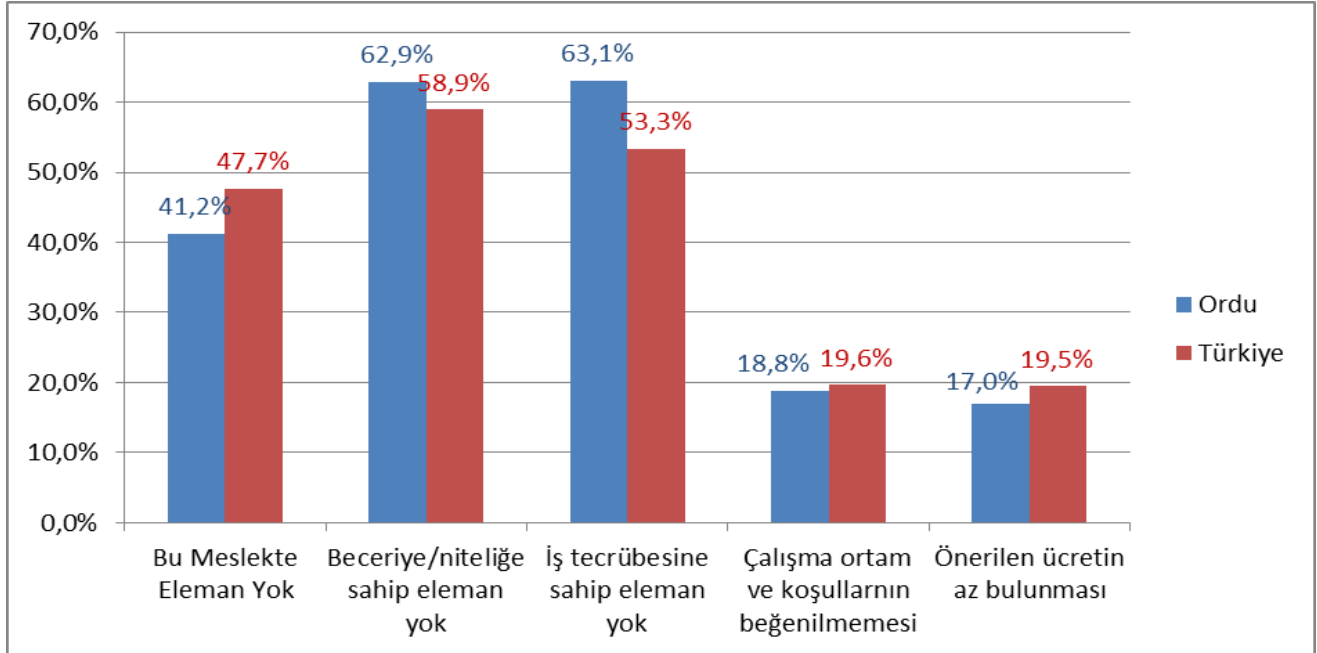
Tablo 38. Mesleklere Göre Temininde Güçlük Dağılımı, Türkiye ve Ordu İli, 2013

ORDU		TÜRKİYE	
MESLEK	ORAN	MESLEK	ORAN
Dikiş Makinesi Operatörü-Kumaş	15,8%	Makineci (Dikiş)	6,9%
Garson (Servis Elemanı)	4,9%	Güvenlik Görevlisi	2,8%
Makineci (Dikiş)	4,9%	Garson (Servis Elemanı)	2,3%
Satış Danışmanı	3,6%	Beden İşçisi (Genel)	1,9%
Pazarlamacı	2,7%	Gaz Altı Kaynakçısı	1,7%
Beden İşçisi (Genel)	2,2%	Satış Danışmanı	1,4%
Ütücü	2,1%	Ortacı	1,4%
Mermer İşçisi	2,0%	Temizlik Görevlisi	1,3%
Aşçı	1,8%	Pazarlamacı	1,3%
Fırıncı Ustası-Unlu Mamuller	1,5%	Kaynakçı (Oksijen Ve Elektrik)	1,2%
Hemşire	1,5%	Aşçı	1,1%
Mobilya İmalatçısı/Mobilyacı (Ahşap)	1,5%	Çağrı Merkezi Görevlisi	1,0%
Muhasebeci	1,4%	Şoför-Yük Taşıma	1,0%
İş Makineleri Operatörü	1,3%	Sıvacı	0,9%
Beden İşçisi (İnşaat)	1,2%	CNC Torna Tezgâhı Operatörü	0,9%
Matematik Öğretmeni-Ortaöğretim	1,1%	Beden İşçisi (İnşaat)	0,9%
Ön Muhasebeci	1,0%	Ütücü	0,9%
İnşaat Elemanları Kalıpcısı (Elle)	1,0%	Hemşire	0,8%
Kaynakçı (Oksijen Ve Elektrik)	1,0%	Muhasebeci	0,8%
Sihhi Tesisatçı	0,9%	Komi (Garson Yardımcısı)	0,8%

Kaynak: İPTA, 2013

Ordu ve Türkiye genelinde temininde güçlük dağılımı meslekler bazında ilk 20 meslek sıralamasıyla yukarıdaki tabloda gösterilmektedir. Ordu ilinde sıralamadaki ilk beş meslek sırasıyla %15,8 oranla Dikiş Makinesi Operatörü-Kumaş mesleği, %4,9 oranla Garson(Servis Elemanı) mesleği, %4,9 oranla Makineci(Dikiş) mesleği, %3,6 oranla Satış Danışmanı mesleği ve %2.7 oranla Pazarlamacı mesleği şeklinde sıralanmaktadır. Türkiye geneline bakıldığında ise bu sıralama %6,9 oranla Makineci(Dikiş) mesleği, %2,8 oranla Güvenlik Görevlisi mesleği, %2,3 oranla Garson(Servis elemanı) mesleği, %1,9 oranla Beden İşçisi(Genel) mesleği ve beşinci sırada %1,7 oranla Gaz Altı Kaynakçısı mesleği şeklinde sıralanmaktadır.

Grafik 37. Eleman Temininde Güçlük Çekilme Nedenleri, Türkiye ve Ordu İli, 2013

Kaynak: İPTA,2013

Yukarıdaki grafikte Ordu ili ve Türkiye genelinde eleman temininde güçlük çekilme nedenleri oransal olarak belirtmiştir. Eleman temininde güçlük çekilme nedeni olarak birden fazla sebep belirtilebileceğinden dolayı grafikte yer alan değerlerin toplamı %100'ü geçebilmektedir.

Ordu ve Türkiye genelinde eleman temininde güçlük çekilme nedenleri genellikle paralellik göstermektedir. Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunmaması nedeni Türkiye genelinde %53,3 oranındayken Ordu ilinde bu oran %63,1 oranındadır. Yeterli Beceriye/niteliğe eleman yok diyen işverenler Türkiye genelinde %58,9 oranındayken Ordu ilinde bu oran %62,9 değerini göstermektedir. Bu meslekte eleman yok nedenini öne süren işyerleri Türkiye genelinde %47,7 oranında yer alırken bu oran Ordu ili için %41,2 değerindedir. Çalışma ortam ve koşullarının beğenilmemesi Türkiye genelinde %19,6 oranında yer alırken bu oran Ordu ilinde 0,8 birim farkla %18,8 oranındadır. En az belirtilen neden olan Önerilen ücretin az bulunması Türkiye genelinde %19,5 oranındayken aynı neden Ordu ilinde %17 değerindedir.

GELECEK DÖNEM İSTİHDAM EĞİLİMLERİ

Bu bölümde istihdam artışı ve azalışları 2013 İPTA sonuçlarına göre incelenecek, 31 Aralık 2013 ve 30 Haziran 2014 tarihleri için işverenlerden alınan istihdam değerleri kullanılarak yorumlanacaktır.

Tablo 39. Sektörlere Göre net İstihdam Beklentisi, Ordu,2013

Sektör	Net İstihdam Değişimi 31 Aralık 2013	Net İstihdam Değişimi 30 Haziran 2014	Net İstihdam Değişim Oranı 31 Aralık 2013	Net İstihdam Değişim Oranı 30 Haziran 2014
MADENCİLİK VE TAŞ OCAKÇILIĞI	16	16	4,2	4,2
İMALAT	881	441	10,3	5,1
SU TEMİNİ; KANALİZASYON, ATIK YÖNETİMİ	2	0	3,6	0,0
İNŞAAT	352	329	8,2	7,7
TOPTAN VE PERAKENDE TİCARET	501	121	7,4	1,8
ULAŞTIRMA VE DEPOLAMA	94	61	9,4	6,1
KONAKLAMA VE YİYECEK HİZMETLERİ	105	31	6,3	1,9
BİLGİ VE İLETİŞİM	15	1	13,5	1,0
FİNANS VE SİGORTA FAALİYETLERİ	12	1	3,0	0,3
GAYRİMENKUL FAALİYETLERİ	-3	4	-3,8	5,1
MESLEKİ, BİLİMSEL VE TEKNİK FAALİYETLER	65	37	16,5	9,4
İDARİ VE DESTEK HİZMET FAALİYETLERİ	-11	0	-1,0	0,0
EĞİTİM	25	16	2,3	1,5
İNSAN SAĞLIĞI VE SOSYAL HİZMET FAALİYETLERİ	25	18	1,4	1,0
KÜLTÜR, SANAT, EĞLENCE	1	0	1,7	0,0
DİĞER HİZMET FAALİYETLERİ	5	0	0,8	0,0
Genel Toplam:	2086	1077	7,3	3,8

Kaynak: İPTA, 2013

Ordu ilinde 2013 İPTA sonuçlarına göre alınan verilerde 31 Aralık 2013 tarihinde net istihdam değişiminin en fazla olduğu sektör 881 kişiyle İmalat sektörüdür. İmalat sektörünü 501 kişiyle Toptan ve Perakende Ticaret sektörü ve 352 kişiyle İnşaat sektörü takip etmektedir. 31 Aralık 2013 tarihi itibarıyla Ordu ilinde 2086 kişilik toplam istihdam değişimi beklenmektedir. 31 Aralık 2013 tarihi itibarıyla istihdam değişiminin en az olduğu sektör 11 kişilik azalmayla İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri sektöründedir.

30 Haziran 2014 tarihi öngörülerek yapılan araştırmada ise en yüksek sayıdaki net istihdam değişimi 441 kişilik istihdam ile İmalat sektöründe yer alırken, imalat sektörünü 329 kişiyle İnşaat sektörü ve üçüncü olarak 121 kişiyle Toptan ve Perakende Ticaret sektörü izlemektedir. 30 Haziran 2014 tarihinde ise Kültür, Sanat, Eğlence, Dinlenme ve Spor sektörü, Diğer Hizmet Faaliyetleri sektörü ve Su Temini, Atık Yönetimi ve Kanalizasyon sektöründe istihdam değişimi beklenmemektedir.

Tablo 40. Meslek Gruplarına Göre Net İstihdam Beklentisi, Ordu,2013

Meslek Grupları	Net İstihdam Değişimi 31 Aralık 2013	Net İstihdam Değişimi 30 Haziran 2014	Net İstihdam Değişimi Oranı 31 Aralık 2013	Net İstihdam Değişim Oranı 30 Haziran 2014
Yöneticiler	-1	2	-0,2%	0,4%
Profesyonel Meslek Mensupları	121	39	4,9%	1,6%
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek	96	60	4,0%	2,5%
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	13	41	0,7%	2,1%
Hizmet Ve Satış Elemanları	172	110	3,9%	2,5%
Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları	103	-42	119,5%	-48,6%
Sanatkârlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	448	296	10,9%	7,2%
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	727	437	13,5%	8,1%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	407	134	5,7%	1,9%
Genel Toplam:	2086	1077	7,3%	3,8%

Kaynak: İPTA, 2013

Yukarıdaki tabloda meslek gruplarına göre net istihdam beklentisi, 31 Aralık 2013 ve 30 Haziran 2014 referans tarihlerine göre verilmiştir. Bu tabloda bahsedilen tarihlerdeki beklenen net istihdam değişim oranları da verilmiştir. Net istihdam değişimi oranını şu şekilde açıklayabiliriz. Net istihdam değişim oranı, beklenen istihdam artışından beklenen istihdam azalışının çıkarılması ile elde edilen sayının mevcut çalışan sayısına bölünmesi ile elde edilen orandır.

31 Aralık 2013 tarihinde net istihdam artışının en fazla olduğu meslek 103 kişi ve %119,5 oranıyla Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları meslek grubunda, bu meslek grubunu 727 kişi ve %13,5 oranıyla Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek grubu takip etmekte ve üçüncü olarak 448 kişi ve %10,9 oranıyla Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubu gelmektedir. 31 Aralık 2013 tarihinde net istihdam değişiminde negatif değer olduğu tek sektör 1 kişilik azalma ve %0,2 oranıyla Yöneticiler meslek grubundadır.

30 Haziran 2014 için toplanan verilere göre net istihdam artışının en fazla olduğu meslek grupları sırasıyla Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar meslek grubu, Sanatkârlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubu, Hizmet Ve Satış Elemanları meslek grubu ve Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek; meslek grubu şeklinde sıralanmaktadır. 30 Haziran 2014 tarihinde net istihdam değişiminde azalma yalnızca Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları meslek grubunda yer almaktadır.

İSTİHDAM ARTIŞI BEKLENEN MESLEKLER

Tablo 41. En Fazla İstihdam Artışı Beklenen Meslekler, Ordu, 2013

Meslekler	Net İstihdam Değişimi 31 Ara. 2013	Meslek	Net İstihdam Değişimi 30 Haz. 2014
Dikiş Makinesi Operatörü-Kumaş	496	Dikiş Makinesi Operatörü-Kumaş	200
Beden İşçisi (Genel)	243	Mücevher Ustası	92
Şoför-Yük Taşıma	104	Beden İşçisi (İnşaat)	90
Beden İşçisi (İnşaat)	98	Kuruyemiş İmal İşçisi	75
Deri Dikici (Saraciye)-Elle	77	Ütücü	56
Diğer Balıkçılar	62	Şoför-Yük Taşıma	53
Beden İşçisi (Temizlik)	47	İnşaat Elemanları Kalıpcısı(Elle)	43
Ütücü	46	Satış Danışmanı	32
Garson (Servis Elemanı)	45	Betonarme Demircisi	31
Satış Danışmanı	41	Fındık Toplama İşçisi	31
İnşaat Ustası	41	Büro Memuru (İdari İşler)	31
İnşaat Elemanları Kalıpcısı (Elle)	39	İş Makineleri Operatörü	17
İş Makineleri Operatörü	37	Beton Ve Betonarme Kalıpcısı	16
Tünel Kalıpcı-İnşaat	33	Beden İşçisi (Genel)	16
Pazarlamacı	32	Pazarlamacı	16
Deniz Balıkları Üreticisi	31	Mermer İşçisi	12
Reyon Görevlisi	29	Komi (Garson Yardımcısı)	12
Kuruyemiş İmal İşçisi	29	Aşçı	11
Hat Çekici (Elektrik Cer Hatları)	22	Sıvacı	11
Makineci (Dikiş)	20	Diğer Bıçkıcılar, Kontrplak İmalatçıları	10

Yukarıdaki tabloda 2013 İPTA sonuçlarından alınan veriler kullanılarak Ordu ili için 31 Aralık 2013 ve 30 Haziran 2013 tarihlerinde en fazla istihdam artışının yaşandığı 20 meslek listelenmiştir. Her iki tarihte de Dikiş Makinesi Operatörü-Kumaş mesleğinde beklenen artış en fazladır. Bunun sebebi Ordu ilinde Tekstil sektörünün giderek gelişmesi ve bu sektörde yeni işletmelerin açılması olarak gösterilebilir.

31 Aralık 2013 tarihinde istihdam artışı beklenen meslekler sıralamasında Dikiş Makinesi Operatörü-Kumaş mesleğini 243 kişi ile Beden İşçisi(Genel) mesleği, 104 kişi ile Şoför-Yük Taşıma mesleği takip etmektedir.

30 Haziran 2014 tarihinde istihdam artışı beklenen meslekler sıralamasında Dikiş Makinesi Operatörü-Kumaş mesleğini 92 kişi ile Mücevher Ustası mesleği,90 kişi ile Beden İşçisi(İnşaat) mesleği takip etmektedir.

İSTİHDAM AZALIŞI BEKLENEN MESLEKLER

Tablo 42. En Fazla İstihdam Azalışı Beklenen Meslekler, Ordu, 2013

Meslek	Net İstihdam Değişimi 31 Ara. 2013	Meslek	Net İstihdam Değişimi 30 Haz. 2014
Güvenlik Görevlisi	-30	Diğer Balıkçılar	-42
Eczacı Kalfası	-14	Duvarcı	-9
Küvet Ve Duş Tekne İmal İşçisi	-10	Hamal	-7
Duvarcı	-8	Usta Öğretici (Mermercilik Ve Süsleme)	-5
Alçı Sıva Uygulayıcısı	-8	Ahşap Doğramacı	-5
Kat Görevlisi-Temizlik	-7	Bulaşıkçı/Steuard (Şefi)	-5
Fındık Toplama İşçisi	-5	Beden İşçisi (Temizlik)	-4
İnşaat Boyacısı/Boyacı-Bina	-5	Dava Takip Memuru	-3
Temizlik Görevlisi	-4	Peynir İmal İşçisi	-2
Isı Yalıtımcısı	-3	Hamurkâr	-2
Elektrikçi (Genel)	-3	İş Makineleri Teknisyeni	-2
Marangoz	-3	Dağıtım Elemanı (Gıda-İçecek)	-2
Pişirici (Ekmek)	-3	Kalıpçı-Pres	-1
Yükleyici (Loder) Operatörü	-3	Tornacı (Torna Tezgâhı İşçisi)	-1
Alçı Dekorasyoncu (Kartonpiyer)	-2	Motor Test Operatörü	-1
Veznedar-Banka	-2	Yönetici-Kamu Ve Özel Teşebbüse Ait Hizmetler	-1
Silindir Operatörü	-2	Oto Yıkama Elemanı	-1
Peynir İmal İşçisi	-2	Diğer Büro Memurları	-1
Plastik Öğütme Makinesi Operatörü	-2	Şoför (Yolcu Taşıma)	-1
Bilet Satış Elemanı (Gişe/banko)	-2	Pasta Ustası	-1

31 Aralık 2013 ve 30 Haziran 2014 referans tarihlerinde en fazla istihdam azalışı beklenen 20 meslek tabloda sıralanmıştır. Buna göre 31 Aralık 2013 tarihinde en fazla istihdam azalışı beklenen meslek Güvenlik Görevlisi mesleğindedir. Bunun sebebi Güvenlik Görevlisi alanında ihale alan firmaların yılsonunda sözleşmelerinin bitmesi gösterilebilir. Güvenlik görevlisi mesleğini 14 kişilik azalma ile Eczacı Kalfası mesleği, 10 kişi ile Küvet ve Duş Tekne İmal İşçisi mesleği takip etmektedir.

30 Haziran 2014 tarihinde ise en fazla İstihdam azalışı beklenen meslekler sıralamasında 42 kişi ile Diğer Balıkçılar mesleği gelmektedir. Diğer Balıkçılar mesleğindeki istihdam azalışı yaz aylarında denizlerdeki avlanma yasağının başlamasından kaynaklanabilir. Diğer Balıkçılar mesleğini 9 kişilik azalma ile Duvarcı mesleği ve 7 kişilik azalma ile Hamal mesleği takip etmektedir.

SONUÇ

Ordu İşgücü Piyasası Analizi raporunun, 2013 yılında Ordu ilinde gerçekleştirilen Talep Araştırması çerçevesinde öne çıkan amaçlarından bir tanesi en genel anlamıyla aktif işgücü politikalarının tümüne veri sağlamaktır. Diğer amaç ise işgücü piyasasında özellikle talep açısından ihtiyaç duyulan işgücünün eğitim ve becerilerini tespit etmek, işgücü arzı ve talebi arasındaki dengesizliğin giderilmesine yönelik politika ve önerilerin geliştirilmesine yardımcı olmaktır. Dolayısıyla bu raporun bulguları raporun veri sağlama kapasitesi ve ihtiyaçların tespitine yönelik katkı ve öneriler açısından değerlendirilebilir.

Talep Araştırması, Ordu ilinde istihdam ve işsizlik sorunlarının çözümüne yönelik işgücü yapısı ve sektörler bazında personel, eğitim, nitelik gibi ihtiyaçların belirlenmesine yönelik veri ve bilgi derlenmesini kolaylaştırıcı bir çalışma olmuştur. Özellikle il bazında işgücü piyasasına ilişkin verilerin az olması, Talep Araştırması'nın katkılarını daha kıymetli hale getirmektedir. Ancak bu rapor çerçevesinde veri derleme ve değerlendirme anlamında yaşanan bazı sıkıntılar vardır. Bu sıkıntılarının büyük çoğunluğu, özellikle işgücü piyasasına arz yönünden bakarken kullanılacak verilerin il özelinde değil, TR90 bölgesi genelinde mevcut olmasıdır. Veri anlamında ikinci bir kısıtlılık ise işgücü talebi araştırmasının sadece 10 ve fazla çalışanı olan işyerlerine odaklanmasıdır. Bu anlamda iki tespit yapılabilir. Birincisi 1-9 kişi büyüklüğüne düşmüş işyerlerinin azımsanamayacak kadar çok olmasıdır. Dolayısıyla Talep Araştırması sonucunda yapılan analiz ve veri gruplamaları, 1-9 kişi çalıştıran sadece bazı işyerlerini kapsamıştır. İkinci tespit ise araştırmaya çerçevesinde görüşülen işyerlerinin toplam istihdam anlamında Ordu özelinde beyan edilen sadece 28513 çalışanı kapsıyor olmasıdır. 2012 yılı itibarıyla Ordu ilinde çalışma yaşı nüfusun (15-64 yaş) yaklaşık 492.786 olduğu, bu nüfusun da 2012 yılı itibarıyla %55,5'inin işgücüne katıldığı düşünüldüğünde araştırmanın kapsamı hayli daralmış olmaktadır. Buna tarım sektörü, kayıt dışı sektör ve kamu sektörünün payları da eklendiğinde elde edilen verilerin sadece kısıtlı sayıda işyeri ve çalışan açısından geçerli olduğunu söylemek yanlış olmayacaktır. Yine de bu raporun sonuçlarına bu kısıtlılıklar göz önünde tutularak bakıldığında mevcut veriler ışığında bir takım değerlendirmeler ve öneriler yapmak mümkündür.

Bu raporda sunulan veri ve analizin değerlendirmesi sorun alanlarının, ihtiyaçların ve işgücü gelişimi açısından hedef kitlenin tespiti olarak üç grupta ele alınabilir. Aşağıda yapılan değerlendirme bu üç grubu birbiriyle ilişkili bir şekilde sunmaktadır.

TR90 bölgesinde iktisadi faaliyet ve istihdam (%55,2) tarım sektöründe yoğunlaşmakta, fakat en fazla Gayri Safi Katma Değer hizmetler sektöründe üretilmektedir. TR90 bölgesinde istihdam ve işgücüne katılım Türkiye'den yüksek, ancak kişi başı Gayri Safi Katma Değer Türkiye genelinden daha azdır. Bu durum tarım sektörünün ağırlığından kaynaklanmaktadır. Dolayısıyla tarımdan ayrılan kesimin kente geldiğinde iş olanağı bulabilmesi için sunulacak işgücü yetiştirme faaliyetlerinden yararlanması gerekmektedir.

Ordu'da çalışma yaşı kapsamındaki nüfus Türkiye genelinden daha düşük eğitimlidir. Buna ek olarak Ordu ilinde çalışma yaşı kapsamındaki kadın nüfus, erkek nüfustan daha az eğitimlidir. TR90 bölgesinde işgücüne katılım oranları cinsiyete göre incelendiğinde, erkeklerde % 68,9'la Türkiye Ortalamasının altında kalırken kadınlarda oran % 41,4 ile Türkiye Genel ortalamasının (%29,5) bir hayli üstünde olmasına rağmen, erkeklerle kadınlar arasında işgücüne katılım anlamında ciddi bir eşitsizliğe işaret etmektedir. Aradaki farkın bir sebebinin bölgede tarım sektörünün ağırlığı ve bu sektörde ücretsiz aile işçisi olarak çalışan kadınlar olduğu düşünülebilir. TR90 bölgesinde eğitim yükseldikçe işgücüne katılım da yükselmektedir. Bu veriler kadınların ve gençlerin işgücüne katılım oranının ve istihdam olanaklarının artması, işsizlik oranlarının ise azalması için kadınlara ve gençlere önem verilmesi gerektiğine işaret etmektedir. Dolayısıyla düzenlenecek olan işgücü yetiştirme faaliyetlerinin öncelikli hedef kitlesi kadınlar ve gençler başta olmak üzere işsizler, diğer bir hedef kitlesi ise işgücü dışında kalan nüfus olmalıdır.

İşgücü arzının eğitim durumu açısından bir diğer önemli tespit, son yıllar için bakıldığında ilköğretimden mezun olan öğrenci sayısı ile izleyen dönemde genel ortaöğretim ile mesleki ve teknik ortaöğretime kayıt olan öğrenci sayısı arasında fark olduğudur. Ordu ilinde 2012-2013 döneminde ilköğretimi bitirerek ortaöğretime devam edenlerin oranı (net % 69,6) Türkiye ortalamasının (net %67,4) üzerindedir. İlköğretim mezunlarının önemli bir kısmına tekabül eden bu kesimin kısmi oranlarda örgün öğretime devam etmediği, açık öğretim kapsamına geçtiği ya da göç yoluyla ilden ayrıldığı düşünülebilir. Bu durumda ilköğretimden sonra öğrenim hayatına son veren kesimin de işgücüne katılabilmesi ve istihdam olanaklarından yararlanabilmesi için verilecek işgücü yetiştirme eğitimlerinden faydalanması gerekmektedir. İşgücünün eğitim durumu anlamında bir diğer nokta ise Ordu ilinde yeni öğrenci kayıtlarının meslek ve teknik ortaöğretim lehine artışta olduğudur. Bu durum talep açısından daha fazla nitelikli işgücü yetişmesi anlamına gelmektedir.

TR90 bölgesi genelinde işsizliğin en yüksek olduğu yaş grubunun da 20-34 yaş grubu olduğu ve iş başvurularının çok büyük oranda ilkokul ve ortaokul mezunları tarafından yapıldığı gözlenmektedir. Bu veriler ışığında Ordu ili özelinde bu yaş grubu işgücünün eğitilmesi ihtiyacı olduğunu söylemek mümkündür. Bu anlamda düzenlenecek eğitimlerin hedef kitlelerinden bir tanesinin 20-34 yaş aralığındaki işgücü olduğu rahatlıkla söylenebilir. Özellikle de 30 yaş üstü işgücünde yaşanan istihdam zorluğu, bu yaş grubunun eğitimi için özel önlemlerin alınmasını gerektirmektedir.

Yine arz ve talep eşleştirmeleri anlamında, yapılan eşleştirmeler sonucunda gönderilen kişilerin işveren tarafından kabul edilmemesi durumunda kabul edilmeme sebeplerinin neler olduğu bilinmemektedir. İleride daha iyi işe yerleştirmeler yapılabilmesini sağlamak açısından işverenlerin gönderilen kişileri kabul etmeme sebeplerinin araştırılmasında yarar vardır.

İşgücü talebi açısından bakıldığında Ordu ili özelinde İmalat, Toptan ve Perakende Ticaret ile İnşaat sektörlerinin hem işyeri sayısı, hem çalışan dağılımı, hem açık iş, hem işe giriş-çıkışlar, hem de gelecekte istihdam artışı anlamında ağırlıklı bir yere sahip olduğu açıkça görülmektedir. Dolayısıyla düzenlenecek olan işgücü yetiştirme faaliyetlerinin kısa vadede bu sektörlerin ihtiyaçlarına yönelmesi olumlu sonuçlar yaratabilir. Bunun yanı sıra Gayrimenkul Faaliyetleri ile İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri sektörlerinde duraklama ve/veya düşüş olduğu da fark edilmektedir. Dolayısıyla düzenlenecek işgücü yetiştirme faaliyetlerinin bu duraklama ve düşüşü göz önüne alması gerekir.

İşgücü piyasası analizlerinde temel göstergelerden birisi olan açık iş oranı toplam açık iş sayısının yanı sıra sektörlerin istihdam büyüklüklerini de dikkate almaktadır. Açık iş oranı yüksek olan sektörlerin ağırlıklı sektörlerle ek olarak büyüme potansiyeli taşıdığını söylemek yanlış olmayacaktır. Bu anlamda Ordu ilinde bu potansiyeli yansıtan sektörler, Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler, Bilgi ve İletişim, İmalat ile İnşaat olarak belirmektedir. Ayrıca kısa ve orta vadede net istihdam artış oranı beklentisi en yüksek olan sektörler de Mesleki Bilimsel ve Teknik Faaliyetler, İmalat, Ulaştırma ve Depolama ile Bilgi ve İletişim sektörü olarak ortaya çıkmaktadır. Dolayısıyla düzenlenecek olan işgücü yetiştirme programlarının özellikle de orta vadede (1 yıl) bu sektörlerin ihtiyaçlarına yönelik olması işgücü arzı ve talebi eşleştirmeleri açısından olumlu sonuçlar verebilir.

Meslek olarak açık işlere bakıldığında Ordu ilinde işgücü talebinin tesis ve makine operatörleri ve montajcılar (%5,7); sanatkârlar ve ilgili işlerde çalışanlar (%4,9); profesyonel meslek mensupları; (%4,6) mesleklerinde yoğunlaştığı görülmektedir. Dolayısıyla düzenlenecek işgücü yetiştirme faaliyetlerinin bu mesleklere hitap etmesi gerektiği düşünülmektedir.

Son olarak ise dikkat edilmesi gereken önemli bir unsur, araştırma kapsamında Ordu ili işgücü piyasasına meslek grupları açısından bakıldığında en fazla çalışan sayısının hem kadınlar, hem de erkekler için nitelik gerektirmeyen işlerde yoğunlaştığıdır. Bu kategori meslek olarak açık işlere bakıldığında da 101 kişilik açık işle dördüncü sırada gelmektedir. Ayrıca temininde güçlük çekilen mesleklerde de Dikiş Makinesi Operatörü-Kumaş, Garson (Servis Elemanı),Makineci (Dikiş) kategorileri gibi zor çalışma koşullarıyla bilinen

meslekler öne çıkmaktadır. Bu durumda Ordu ilinde işgücü talebi açısından, aslında eğitim aranmayan mesleklerin veya işgücünün düşük düzey eğitilmiş olmasının işverenler için yeterli olacağı sonucuna varılabilir. Ancak bu araştırma ve analiz çerçevesinde ücret ve çalışma koşulları gibi işgücü piyasası bileşenleri değerlendirilmeye alınmadığı için, bu tespitin işgücü arz ve talebi arasında var olan dengesizlikleri gidermekte işlevsel olacağı düşünülmemektedir.

İşverenlerin gelecek ile ilgili olumlu beklentileri işgücü piyasasında talep yaratacaktır. Bu işgücü talebiyle arzı eşleştirerek Ordu'da istihdamı artırmak üzere aşağıdaki öneriler değerlendirilmelidir:

- İŞKUR'un işsiz kayıtlarında sayısal olarak işgücü piyasasında mevcut talebin çok üstünde olan işsizlere yönelik, onları istihdama dâhil edecek şekilde kurslar düzenlenmelidir.
- İşverenlerin nitelik gerektiren mesleklerde eleman talebine karşılık, sistemde kayıtlı iş arayanlara niteliklerini geliştirmek üzere eğitimler vererek, bu kayıtlı işgücünü işverene sunmak üzere işyeri ziyaretleri fazlaştırılabilir.
- TR90 bölgesinde tarım sektörünün ağırlığından ötürü bu sektörde meydana gelecek olası daralma tarımdan ayrılan kesimin kente göç etmesine neden olabilir. Bu nedenle, tarım sektöründen ayrılan kişiler ve özellikle kadınlar göz önüne alınarak bu bireylerin istihdamını sağlayacak eğitim faaliyetleri düzenlenmesi de gerekmektedir.
- İşgücü piyasasında kadınlar ve gençlerin istihdama katılım oranlarını yükseltmek amacıyla hedef kitlesi gençler ve kadınlar olan eğitim programları düzenlenmelidir.
- Dezavantajlı grubun işgücüne katılımını ve istihdamını artırmak için kontenjanları dolduramayan işverenler ile işbirliği yapılarak uygun mesleki eğitim programları hazırlanmalıdır.
- Mesleki eğitim programları çerçevesinde, örgün öğretimden ayrılan genç nüfusu ve açık iş taleplerini birlikte değerlendirerek, işgücü piyasasına dâhil edecek şekilde eğitim başlıkları belirlenmelidir.
- Kadınların istihdama katılımını artırmak amacıyla aktif işgücü piyasası politikaları kapsamında gerektiği takdirde mesleki eğitim kurslarına katılımı artıracak teşvik politikaları uygulanmalıdır.
- Özellikle kültür, sanat, eğlence, dinlenme ve spor sektöründe beklenen istihdam artışına yönelik bu sektörde faaliyet gösteren işyerleri ile yakın ilişki kurularak oluşması beklenen eleman ihtiyacını gidermek üzere eğitimler ve araştırmalar yapılmalıdır.

Ordu'daki işgücü talebini kurum vasıtasıyla karşılayabilmek için Ordu İŞKUR İl Müdürlüğü:

- İşe yerleştirme olanaklarını kamuyla paylaşmalı,
- Düzenli periyotlarla işe yerleştirmelere ve eğitim faaliyetlerine ilişkin istatistikleri kamuoyuna duyurmalı,
- Kurum veri tabanında yüksek nitelikli iş arayanların oranını arttırmalıdır.

KAYNAKÇA

1. TÜİK İşgücü Anketi Dinamik Veri Tabanı
2. DPT (2007) Dokuzuncu Kalkınma Planı (2007-2013) İşgücü Piyasası, Özel İhtisas Komisyonu Raporu, Devlet Planlama Teşkilatı, Ankara.
3. TOBB, Açılan-Kapanan İşyerleri İstatistiği (2012)
4. TÜİK (2012) Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi Sonuçları, 2012, Türkiye İstatistik Kurumu,
5. Türkiye İş Kurumu, 2012 İstatistik Yıllığı.
6. MEB, Örgün Eğitim İstatistikleri (2012)

EKLER

Ek 1: İl İşgücü Piyasası Talep Araştırması İşyeri Bilgi Formu

İŞKUR	 İLİ İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI		
İŞYERİ BİLGİ FORMU				
Sayın İşyeri Yetkilisi,				
Türkiye İş Kurumu (İŞKUR) tarafından gerçekleştirilecek olan işgücü piyasası araştırması ile ilimizde istihdam ve işsizlik sorununun çözümü için işgücü yapısı, sektörler bazında personel, eğitim, nitelik vb. ihtiyaçları belirlenmesine yönelik bilgi derlenmesi amaçlanmaktadır.				
Bilgi verme ve gizlilik				
1- Kurum ve kuruluşlardan alınan bu bilgiler, yalnızca istatistiksel çalışmalarda kullanılmak amacıyla toplanmakta olup, gizliliği 4904 sayılı Türkiye İş Kurumu Kanunu ile teminat altına alınmıştır. Kanun uyarınca sizden alınan bu bilgilerden şahsınıza özel olanlar; idari, adli ve askerî hiçbir organ, makam, merci veya kişiye verilemez, istatistik amaç dışında kullanılamaz. 2- 4904 sayılı Türkiye İş Kurumu Kanununun 21'inci maddesi gereğince Kurum tarafından, kamu ve özel kesim işyerlerinden iş ve işgücü konularında bilgi istenildiğinde, belirtilen süre içinde bilgi verilmesi zorunludur. 3- İşverenlerden toplanan bilgiler, Kurum hizmetlerinden başka amaçla kullanılamaz. İkinci fıkraya aykırı davranışlar hakkında Türk Ceza Kanununun 136. maddesi hükümleri uygulanır.				
Kapsam				
Bu araştırma, ilimizdeki 10 ve daha fazla kişi istihdam eden tüm işyerlerini kapsamaktadır. İşyeri Bilgi Formunun, İşyeri sahibi veya ortakları, müdür bulunan işyerlerinde insan kaynakları, personel, işletme veya muhasebe müdürleri tarafından doldurulması önerilmektedir. Yukarıdaki açıklamalar doğrultusunda bilgi formunu doldurarak verdiğiniz bilgiler ve çalışmaya yapmış olduğunuz katkılardan dolayı teşekkür eder, saygılar sunarız.				
İŞYERİ BİLGİLERİ				
Örnek No	:			
İşyerinin Yasal Ünvanı	:			
İşyerinin Tabeta Ünvanı	:			
ADRES BİLGİLERİ				
İL	:		
İLÇE	:			
KÖY	:			
MAHALLE	:			
CADDE/SOKAK	:			
DIŞ KAPI NO	:			
İÇ KAPI NO	:			
TELEFON/FAKS/e-posta	: /		
Formu Cevaplayan İşyeri Yetkilisinin				
Adı ve Soyadı	:	Ünvanı	:
Tarih	:	Telefonu	:
E-posta	:	İmza/Kapasel	:
Bu kısım Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü'nde Bilgi Formunun uygulanmasından sorumlu olan "kamu görevlilerince" doldurulacaktır.				
Bu İşyeri Bilgi Formu ZİYARETÇİ VE KOORDİNATÖR EL KİTABI OKUNDUKTAN SONRA UYKULANMIŞ VE VERİ GÖRÜŞ ZİYARETÇİ EL KİTABINA UYGUN YAPILMIŞTIR. ARZ EDERİM.				
ZİYARETÇİ		KONTROLÖR		VERİ GİRİŞ PERSONELİ
Adı ve Soyadı	:
Tarih ve İmza	:
BİLGİ İÇİN BAŞVURULABİLECEK ADRES TELEFON VE FAKS NUMARALARI				
İL MÜDÜRLÜĞÜ	TEL	FAKS	E-POSTA	
.....
Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü

Bölüm I - İŞYERİ FAALİYETİ	
S1. İşyerinin ana iktisadi faaliyetini aşağıdaki listeden işaretleyiniz? (Sadece bir faaliyet kolu işaretlenecektir.)	
01	Madencilik ve Taş ocakçılığı
02	İmalat
03	Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı
04	Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri
05	İnşaat
06	Toptan ve perakende ticaret, motorlu kara taşıtlarının ve motorsikletlerin onarımı
07	Ulaştırma ve depolama
08	Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri
09	Bilgi ve iletişim
10	Finans ve sigorta faaliyetleri
11	Gayrimenkul faaliyetleri
12	Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetleri
13	İdari ve destek hizmet faaliyetleri
14	Eğitim
15	İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri
16	Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor
17	Diğer hizmet faaliyetleri
S2. İşyerinin iktisadi faaliyet kodu işyeri listesindeki ile aynı mı, değişmiş mi? (Bu soru ziyaret edilen işyerinde değil, İŞKUR'un Bürosunda Koordinatör veya görevlendireceği bir kişi tarafından doldurulacaktır.)	
Aynı	Değişmiş
☐	☐
Sonraki Sayfaya Geçiniz 	

Bölüm II - MEVCUT İSTİHDAM			
S3: İşyerinizde çalışmakta olan mevcut personeli <u>fiilen yaptıkları işlere göre</u> sıralayınız?			
01	02	03	04
Yapılan İş (Örnek; mimar, ziraat mühendisi, harita teknikeri, buldozer operatörü, sekreter, taşıma işçisi vb.)	Erkek Çalışan Sayısı	Kadın Çalışan Sayısı	Toplam Çalışan Sayısı

Bölüm III -AÇIKIŞLER														
55: İşyerinizde şu an eleman ihtiyacı duyduğunuz meslekleri ve her meslekte ihtiyaç duyulan eleman sayısını belirtiniz?														
55.1: Eleman ihtiyacı duymuyorsanız. ☐ Soru 5'ye geçiniz.														
01	02	03	04							05	06			
Eleman İhtiyacı Duyulan Meslekler	Toplam Açık İş Sayısı	Talep Edilen <u>Asgari</u> Eğitim Düzeyi 1. Üstün lise 2. Genel lise 3. Meslek lisesi 4. Meslek yüksekokulu 5. Lisans 6. Lisans üstü 7. Farklıdır	<u>Becereli İhtiyacı (*)</u> 1. Bilgisayar kullanımı 2. Fiziki ve Bedensel yeterlik 3. Hesap yapabilmek (analitik beceri) 4. Mesleğe ilişkin yeterli bilgi 5. Proje tabanlı çalışma 6. Satış ve pazarlama becerisi 7. Sorun çözme ve bağışmaz karar verme becerileri 8. Takım çalışması 9-Yabancı dil 10. İletişim ve ifade yeteneği							İhtiyacı duyduğunuz eleman sayısında herhangi bir yolla arıyor musunuz? 1-EVET 2-HAYIR	<u>Açık İşlerinizi genellikle hangi yolla arıyorsunuz?*</u> 1. İÇKUR aracılığıyla 2. Gazete-İlan, vb. 3. Akademi-Öğretmen 4. İnternet-Sosyal Medya 5. Özel İstihdam Bölgeleri			
			1	2	3	4	5	6	7			8	9	10

BÖLÜM IV. 31 ARALIK 2013 TARİHİ İTİBARIYLA ÇALIŞAN SAYISINDA NET DEĞİŞİKLİK OLACAĞI DÜŞÜNÜLEN MESLEKLER		
56: 31 Aralık 2013 tarihi itibarıyla işyerinizde herhangi bir meslekte <u>net istihdam artışı</u> bekliyor musunuz?	Evetse ☐	6.0'ya geçiniz
	Hayırsa ☐	6.1 veya 6.2 geçiniz
6.6.1: 31 Aralık 2013 tarihi itibarıyla herhangi bir meslekte net istihdam artışı olacağını <u>beklemiyorum</u> .	☐	7.soruya geçiniz
6.6.2: 31 Aralık 2013 tarihi itibarıyla herhangi bir meslekte net istihdam artışı olup olmayacağına dair <u>şüphe bulunmamaktadır</u> .	☐	
66.3: 31 Aralık 2013 tarihi itibarıyla işyerinizde çalışan sayısında <u>net istihdam artışı olacağını</u> düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?		
Net istihdam <u>ARTIŞI</u> olacağını düşündüğünüz meslekler		Net sayısal <u>artış</u>

57: 31 Aralık 2013 tarihi itibarıyla işyerinizde herhangi bir meslekte <u>net istihdam azalışı</u> bekliyor musunuz?	Evetse ☐	7.0'ya geçiniz
	Hayırsa ☐	7.1 veya 7.2 geçiniz
5.7.1: 31 Aralık 2013 tarihi itibarıyla herhangi bir meslekte net istihdam azalışı olacağını <u>beklemiyorum</u> .	☐	8.soruya geçiniz
5.7.2: 31 Aralık 2013 tarihi itibarıyla herhangi bir meslekte net istihdam azalışı olup olmayacağına dair <u>şüphe bulunmamaktadır</u> .	☐	
57.3: 31 Aralık 2013 tarihi itibarıyla işyerinizde çalışan sayısında <u>net istihdam azalışı olacağını</u> düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?		
Net istihdam <u>AZALISI</u> olacağını düşündüğünüz meslekler		Net sayısal <u>azalış</u>

BÖLÜM V. 30 HAZİRAN 2014 TARİHİ İTİBARIYLA ÇALIŞAN SAYISINDA NET DEĞİŞİKLİK OLACAĞI DÜŞÜNÜLEN MESLEKLER		
58: 30 Haziran 2014 tarihi itibarıyla işyerinizde herhangi bir meslekte <u>net istihdam artışı</u> bekliyor musunuz?	Evetse ☐	8.0'ya geçiniz
	Hayırsa ☐	8.1 veya 8.2 geçiniz
5.8.1: 30 Haziran 2014 tarihi itibarıyla herhangi bir meslekte net istihdam artışı olacağını <u>beklemiyorum</u> .	☐	9.soruya geçiniz
5.8.2: 30 Haziran 2014 tarihi itibarıyla herhangi bir meslekte net istihdam artışı olup olmayacağına dair <u>şüphe bulunmamaktadır</u> .	☐	
5.8.3: 30 Haziran 2014 tarihi itibarıyla işyerinizde çalışan sayısında <u>net istihdam artışı olacağını</u> düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?		
Net istihdam <u>ARTIŞI</u> olacağını düşündüğünüz meslekler		Net sayısal <u>artış</u>

S.9: 30 Haziran 2014 tarihi itibarıyla işyerinizde herhangi bir meslekte net lehdem azalığı bekliyor musunuz?	Evetse ☐	9.2'ye geçiniz
	Hayırsa ☐	9.1 veya 9.2 geçiniz
S.9.1: 30 Haziran 2014 tarihi itibarıyla herhangi bir meslekte net lehdem azalığı olacağıni düşünmüyorsunuz.	☐	
S.9.2: 30 Haziran 2014 tarihi itibarıyla herhangi bir meslekte net lehdem azalığı olup olmayacağına dair <u>bilginiz bulunmamaktadır.</u>	☐	10.konuya geçiniz
S.9.3: 30 Haziran 2014 tarihi itibarıyla işyerinizde çalışan sayısında net lehdem azalığı olacağıni düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?		
Net lehdem <u>AZALIS</u> olacağıni düşündüğünüz meslekler		Net sayısal <u>Azalis</u>

BÜYÜK VE ELEMEN TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER							
10: 2013 yılı içerisinde işyerinizde eleman temininde güçlük çektiğiniz meslekleri ve bu mesleklerde temininde güçlük çektiğiniz eleman sayısını belirtiniz?							
10.1: Eleman temininde güçlük çektiğiniz meslek yok. ☐ Gözetleme BİTİMİSTİR. TEŞEKKÜRLER.							
01	02	03	04				
Eleman Temininde Güçlük Çekilen Meslekler	Teminininde güçlük çekilen eleman sayısı	Temininde güçlük çektiği mesleğin adı	Temininde Güçlük Çekilme Nedeni (*)				
			1. Bu meslekte eleman bulunamaması	2. Gerekli Mesleki beceriyehitilife sahip eleman bulunamaması	3. Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması	4. Çalışma ortam ve koşullarının beğenilmemesi	5. Önerilen ücretin az bulunması
			1	2	3	4	5
		☐					

Ek 2-

Ek 2- A: Örnek Hacmi ve Örnek Seçimi

İl İşgücü Piyasası Talep Araştırmasında tam sayım yapılan iller dışında tabakalı rassal örnekleme yöntemi kullanılmıştır. İşgücü Piyasası Araştırmasında amaç, kapsam dâhilindeki sektör bazında İl ve Türkiye tahmini vermektir. Örnek hacmi istenilen düzeyde tahmin üretilmesini sağlayacak kriterler dikkate alınarak ve % 25 cevapsızlık oranı ilave edilerek 74 ilde tamsayım 7 ilde örnekleme şeklinde belirlenmiştir.

Örnek hacminin dağıtımı, sektör düzeyinde uzlaşık dağıtım yöntemi ile yapılmıştır.

$$n_h = \bar{n} [K^2 + (1 - K^2) M_h^2]^{1/2}$$

\bar{n} = Göze düşen ortalama örnek hacmi

$$M_h = N_h / (N / h) = h \cdot W_h$$

K = Göreceli önem

h = Tabaka sayısı

$$n_{min} = K \cdot \bar{n} \text{ en küçük göze düşen örnek hacmi}$$

Bu yöntem birim sayısı çok küçük dahi olsa her tabakada belirli sayıda örnek hacmini garanti etmektedir. Dolayısıyla girişim sayısının çok az sayıda olduğu tabakalar yapısal olarak sistem içerisinde belirlenerek tamsayım ile ele alınmıştır. Tüm sektörlerde maliyet ve işgücü dikkate alınarak $n_{min}=125$ olacak şekilde tabakalara düşen örnek hacmi belirlenmiştir.

Örneklerin seçimi ardışık basit rassal örnekleme (ABRÖ) yöntemi ile gerçekleştirilmiştir. Bu yöntemde, birimlere (0,1] aralığında uniform dağılılan sürekli rassal sayılar (permanent random number-PRN) atanır. Atanan bu rassal sayılara göre

birimler küçükten büyüğe doğru dizilir, tabaka bazında belirlenen $d_h \in [0,1]$ şeklindeki sabit bir başlangıç noktasından sonraki ilk birimden başlamak üzere, tabaka bazında belirlenen örnek hacmi kadar birim örneğe seçilir.

Ek 2- B: Tahmin ve Notasyonlar

Her sektörde girişimler buldukları tabaka esas olmak üzere ABRÖ yöntemi ile örneğe seçilmişlerdir. Her tabakadan örneğe seçilen toplam n_h tane birimin π_h olarak tanımlanan bir seçim olasılığı vardır. Herhangi bir tabakadaki örnek birimin seçim olasılığı aşağıdaki gibi yazılır:

$$\pi_h = \frac{n_h}{N_h}$$

h = ele alınan ekonomik faaliyet ve büyüklük grubundaki tabaka indisi

n_h = h. tabakadaki örnek birim sayısı

N_h = h. tabakadaki toplam birim sayısı

Herhangi bir karakteristiğin (y) toplam tahmini (\hat{Y}), seçilen birimlerin seçim olasılıklarının tersi ile çarpımının toplamından elde edilir.

$$\hat{Y}_h = \sum_i \left(\frac{y_i}{\pi_h} \right) = \sum_i \frac{N_h}{n_h} y_i$$

(\hat{Y}) toplam tahminine ilişkin h. tabakadaki varyans formülü aşağıda verilmiştir:

$$v(\hat{Y}_h) = N_h^2 v(\bar{y}_h) = N_h^2 \left[\frac{\sum (y_i - \bar{y}_h)^2}{(n_h - 1)} \right] \text{ dir.}$$

Tabaka bazında gerçekleştirilen bu tahminlerden Türkiye toplamına tabakalı örneklemin genel kuralları kullanılarak ulaşılır. Herhangi bir karakteristiğin genel toplam tahmini

$$\hat{Y} = \sum_h \hat{Y}_h \text{ şeklinde bulunur.}$$

Toplam tahmine ilişkin varyans ise

$$v(\hat{Y}) = \sum_h v(\hat{Y}_h) \text{ olarak elde edilir.}$$

Alan uygulaması sırasında alanda kapanan, faaliyeti kapsam dışına çıkan, mükerrer olan ve referans yılında faaliyette bulunmayan birimler kapsam dışında değerlendirilmiş, birimin cevap vermeyi reddetmesi, alanda bulunamaması, el değiştirmesi gibi cevapsızlık durumunun oluşması halinde cevapsızlık düzeltmesi yapılmıştır. Bu yolla değişkenler bazında elde edilen sonuçların cevapsızlık nedeniyle ortaya çıkacak yanlılık etkileri giderilmiştir. Cevapsızlık düzeltmesi aşağıdaki gibi hesaplanmıştır.

R[®]= cevapsızlık düzeltmesi

R[®]=seçilmiş uygun birim sayısı (kapsam dışı birimler hariç) / cevaplı birim sayısıdır.

Ek 2- C: Tamsayım ve Örnekleme Yapılan İller Listesi ve Örnek Sayıları (2012)

Tamsayım Yapılan İllerin Adı	10+ İşyeri Sayısı	Örnekleme Yapılan İllerin Adı	10+ Örneklem İşyeri Sayısı
Balikesir	1.585	Adana	1.677
Manisa	1.582	Ankara	1.982
Tekirdağ	1.545	Antalya	1.745
Hatay	1.416	Bursa	1.838
Aydın	1.370	Denizli	1.507
Şanlıurfa	1.342	Diyarbakır	1.422
Kahramanmaraş	1.327	Gaziantep	1.472
Eskişehir	1.282	İstanbul	2.132
Sakarya	1.250	İzmir	1.881
Malatya	1.070	Kayseri	1.440
Afyonkarahisar	995	Kocaeli	1.737
Elazığ	974	Konya	1.658
Ordu	962	Mersin	1.572
Kütahya	890	Muğla	1.478
Erzurum	856	Trabzon	1.393
Van	850	Örneklem Toplam	24.934
Zonguldak	832		
Sivas	804	Tokat (Pilot İl)	704
Çorum	802	Samsun (Pilot İl)	1387
Çanakkale	753		
Düzce	736	Araştırmada Seçilen Toplam İşyeri	65.723
Uşak	691		
Giresun	687		
Mardin	677		
Osmaniye	671		
Adıyaman	644		
Batman	641		
Rize	607		
Aksaray	602		
Nevşehir	559		
Edirne	517		
Isparta	505		
Kırklareli	485		
Kastamonu	481		
Yozgat	475		
Amasya	445		
Niğde	423		
Bolu	406		
Karaman	393		
Yalova	386		
Burdur	364		
Şırnak	345		
Bartın	303		
Karabük	299		
Bilecik	291		
Bingöl	281		
Sinop	280		
Erzincan	278		
Kırşehir	260		
Artvin	244		
Kırıkkale	240		
Siirt	233		
Bitlis	216		
Ağrı	213		
Çankırı	212		
Muş	192		
Kars	177		
Iğdır	162		
Gümüşhane	127		
Kilis	119		
Hakkâri	117		
Tunceli	93		
Bayburt	77		
Ardahan	57		
Tamsayım toplamı	38.698		

Ek 2- D: Tamsayım ve Örnekleme Yapılan İller Listesi ve Örnek Sayıları (2013)

TAM SAYIM YAPILAN İLLER	İŞYERİ SAYISI	CEVAP VEREN İŞYERİ SAYISI	TAM SAYIM YAPILAN İLLER	İŞYERİ SAYISI	CEVAP VEREN İŞYERİ SAYISI	ÖRNEKLEM YAPAN İLLER	İŞYERİ SAYISI	CEVAP VEREN İŞYERİ SAYISI
Adana	3.803	3.326	Kars	296	261	Antalya	1686	1397
Adıyaman	855	733	Kastamonu	713	561	Bursa	1.802	1.555
A.Karahisar	1.327	1.131	Kayseri	2.897	2.710	Denizli	1286	1149
Ağrı	445	382	Kırıkkale	308	275	İstanbul	5.985	5.104
Aksaray	813	722	Kırklareli	601	506	İzmir	3020	2526
Amasya	625	578	Kırşehir	364	311	Kocaeli	1.783	1.521
Ardahan	77	74	Kilis	157	136	Ankara	4.026	3.086
Artvin	318	286	Konya	3.921	3.533	Örneklem Toplam	19.588	16.338
Aydın	1.786	1.414	Kütahya	1.111	924	GENEL TOPLAM	100.857	87.719
Balıkesir	2.050	1.802	Malatya	1.527	1.368			
Bartın	361	328	Manisa	2.104	1.881			
Batman	1.158	932	Mardin	1.399	1.194			
Bayburt	98	80	Mersin	3.144	2.713			
Bilecik	370	309	Muğla	2.326	2.049			
Bingöl	524	461	Muş	407	352			
Bitlis	375	347	Nevşehir	759	670			
Bolu	533	477	Niğde	581	471			
Burdur	461	394	Ordu	1.297	1.189			
Çanakkale	937	845	Osmaniye	948	847			
Çankırı	253	219	Rize	795	724			
Çorum	1.017	920	Sakarya	1.760	1.607			
Diyarbakır	2.749	2.468	Samsun	2.007	1.593			
Düzce	970	867	Siirt	366	347			
Edirne	639	560	Sinop	343	305			
Elazığ	1.314	1.095	Sivas	1.109	987			
Erzincan	380	347	Şanlıurfa	2.463	2.163			
Erzurum	1.197	1.046	Şırnak	660	576			
Eskişehir	1.735	1.579	Tekirdağ	2.141	1.849			
Gaziantep	2.935	2.662	Tokat	920	846			
Giresun	889	798	Trabzon	2.324	1.990			
Gümüşhane	178	152	Tunceli	163	151			
Hakkâri	200	187	Uşak	910	828			
Hatay	2.024	1.788	Van	1.203	1.061			
İğdır	277	246	Yalova	520	469			
Isparta	615	556	Yozgat	634	548			
K.Maraş	1.892	1.626	Zonguldak	983	842			
Karabük	413	365						
Karaman	510	442	Tamsayım Toplam	81.264	71.381			

Ek 3 –A: Tanım ve Kavramlar Sözlüğü

İşgücü Piyasası: Potansiyel çalışanların emeklerini arz ettikleri, işverenlerin de, ihtiyaç duydukları işgücünü talep ettikleri piyasadır. Çalışanlar öncelikle mesleki olmak üzere işe ilişkin beceri ve yeterliliklerini sunarken karşılığında ücret talep ederler.

İl İşgücü Piyasası: İşgücünün il düzeyinde arz ve talep olunduğu pazardır. İl düzeyinde işverenler birçok iş için çeşitli meslek dallarında işçi, çalışanlar da iş talep eder. Bu işler bakımından piyasa, il işgücü piyasasıdır.

İşgücü Piyasası Analizi: Belirli bir yer, bölge ya da ülkenin işgücü piyasasının niteliklerinin ve ayırıcı özelliklerinin incelenip çözümlenmesidir.

İşgücü Talebi: İşgücü talebi işverenlerin istihdam etmeyi istedikleri işçi sayısıdır.

İşgücü Talep Araştırması: İŞKUR tarafından 15 Mayıs-30 Haziran 2013 tarihleri arasında yapılan işyeri ziyaretleri kapsamında "İl İşgücü Piyasası Talep Araştırması İşyeri Bilgi Formu" uygulamasıdır.

İşgücü Talep Araştırması Çerçevesi: Maliye Bakanlığı kayıtları kullanılarak TÜİK tarafından hazırlanan "Türkiye İşyeri Kayıt Sistemi" üzerinden en güncel veri olan 2012 yılı kayıtlarıdır. Talep araştırması kapsamında çeşitli nedenlerle görüşülemeyen işyerleri için "işyeri cevapsızlık formu" doldurulmuştur.

İşgücü Arzı: Bireylerin her türden işgücü piyasasına pazarlamak üzere sundukları işgücü toplamıdır.

Tanımlanmış bir zaman dilimi (referans dönemi) içinde belirli bir yaş üzerindeki nüfus, işgücü bakımından üç temel gruba ayrılmaktadır; istihdam edilenler, işsizler ve işgücüne dâhil olmayanlar. İstihdam edilenler ve işsizler, birlikte işgücünü oluştururlar. Yukarıda belirtilenler şu şekilde özetlenebilir;

Çalışma çağındaki nüfus: İşgücü+ İşgücüne dâhil olmayanlar

İşgücü: İstihdam edilenler+ İşsizler

Kurumsal olmayan nüfus: Okul, yurt, otel, çocuk yuvası, huzurevi, hastahane, hapisane, kışla ya da Orduevinde ikamet edenler dışında kalan nüfustur.

Kurumsal olmayan çalışma çağındaki nüfus: Kurumsal olmayan nüfus içerisindeki 15 ve daha yukarı yaşta nüfustur.

Genç nüfus: 15-24 yaş grubundaki nüfustur.

İşgücü: İstihdam edilenler ile işsizlerin oluşturduğu tüm nüfusu kapsar.

İşgücüne Katılım Oranı (İKO): İşgücü katılım oranı bir ekonomide çalışan veya işsiz, ekonomik olarak aktif olan nüfusun çalışabilir yaşta nüfusa olan oranını ifade eder.

$$İKO = \frac{\text{İşgücü Arzı (İstihdam + İşsiz)}}{\text{Kurumsal Olmayan Sivil Nüfus}} \times 100$$

Çalışma hayatına katılımı ölçen bu gösterge, çalışma yaşındaki nüfusun ekonomik olarak aktif olan kesimini gösterir. Ülke mal ve hizmet üretiminde yer alabilecek işgücü arzının büyüklüğü hakkında bilgi verir. Cinsiyet ve yaş gruplarına ve eğitim durumuna göre işgücüne katılım oranı ekonomik olarak aktif nüfusun yapısı hakkında bir resim çizer.

Eğitim seviyelerine göre işgücü: Bu gösterge toplam işgücünü eğitim durumlarına göre analiz ederken, 25-29 yaş grubundaki yüksek eğitimlilerin işgücü içindeki oranına da özel önem verir.

İstihdam edilenler: Aşağıda yer alan işbaşında olanlar ve işbaşında olmayanlar grubuna dâhil olan kurumsal olmayan çalışma çağındaki tüm nüfus istihdam edilen nüfustur.

İş başında olanlar: Yevmiyeli, ücretli, maaşlı, kendi hesabına, işveren ya da ücretsiz aile işçisi olarak referans dönemi içinde en az bir saat bir iktisadi faaliyette bulunan kişilerdir.

İş başında olmayanlar: İşi ile bağlantısı devam ettiği halde, referans haftası içinde çeşitli nedenlerle işinin başında olmayan kendi hesabına veya işveren olarak çalışanlar istihdamda kabul edilmektedir.

Üretici kooperatifi üyeleri, bir iş ya da meslekte bilgi veya beceri kazanmak amacıyla belirli bir menfaat (aynı ya da nakdi gelir, sosyal güvence, yol parası, cep harçlığı vb.) karşılığında çalışan çıraklar ve stajyer öğrenciler de istihdam halinde olanlar kapsamına dâhil edilmektedirler.

İstihdam Oranı: Çalışanların çalışabilir yaştaki nüfusa oranıdır. Ülke ekonomisinin istihdam yaratma gücünü gösterir. Özellikle yaş, cinsiyet ve iktisadi faaliyetlere göre istihdama katılım oranı istihdam politikalarının oluşturulmasında kilit unsurlardır.

$$\text{İstihdam Oranı} = \frac{\text{Toplam istihdam}}{\text{Kurumsal Olmayan Sivil Nüfus}} \times 100$$

Yüksek istihdam oranı ülke ekonomisinin pozitif olarak değerlendirilmesine yol açmasına rağmen, bu gösterge tek başına yeterli değildir. İstihdam oranının değerlendirilmesinde ücretler, çalışma saatleri, kayıt dışı istihdam, eksik istihdam ve çalışma saatleri de önemlidir.

Düşük istihdama katılım oranı ise nüfusun ekonomik faaliyetlere katılmadığını, ekonominin ya yüksek işsizlik oranına ya da çok sayıda ekonomik anlamda aktif olmayan nüfusa sahip olduğunu gösterir.

İşteki durum: Ücretliler, kendi hesabına çalışanlar, işverenler ve ücretsiz aile işçileri olarak dört kategori altında toplanan işteki durum, işgücü piyasasının dinamiklerini ve ülke ekonomisinin gelişimini gösterir. Gelişen bir ülkede genel olarak beklenen tarım sektöründen sanayi ve hizmet sektörlerine geçişle birlikte, ücretli ve maaşlı çalışanların sayısındaki artış; kendi hesabına ve ücretsiz aile işçisi olarak çalışan sayısındaki azalıştır.

İktisadi faaliyetlere göre istihdam: Bu gösterge istihdamın hangi ekonomik faaliyetlerde yer aldığına ifadesidir. İstihdam genelde tarım, sanayi ve hizmetler olarak üç temel iktisadi faaliyete ayrılır. Bu gösterge toplam istihdamın sektörlere göre oransal dağılımını gösterir. Böylelikle sektörlere göre ekonomik gelişmeyi veya daralmayı, trendleri, gelişmiş ve gelişmekte olan ülke ekonomileri arasındaki seviye farkını ortaya koyar. Sektörel istihdam akışları verimlilik analizlerinde çok önemli yer teşkil eder. Toplam verimliliğin artması için, istihdamın daha az verimliliğe sahip sektörlerden daha yüksek verimliliğe sahip sektörlerle geçmesi gerekir.

Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması (NACE) Rev2.0 esas olmak üzere aşağıda yer alan sektörler kapsamı oluşturmaktadır.

A	Tarım, ormancılık ve balıkçılık
B	Madencilik ve Taş ocakçılığı
C	İmalat
D	Elektrik, gaz, Buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı
E	Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri
F	İnşaat
G	Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motorsikletlerin onarımı
H	Ulaştırma ve depolama
I	Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri
J	Bilgi ve iletişim
K	Finans ve sigorta faaliyetleri
L	Gayrimenkul faaliyetleri
M	Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetleri
N	İdari ve destek hizmet faaliyetleri
O	Kamu yönetimi ve savunma
P	Eğitim
Q	İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri
R	Kültür, sanat eğlence, dinlenme ve spor
S	Diğer hizmet faaliyetleri
T	Hane halklarının İşverenler Olarak Faaliyetleri: Hane halkları Tarafından Kendi Kullanımlarına Yönelik Olarak Ayrım Yapılmamış
U	Uluslararası Örgütler ve Temsilciliklerinin Faaliyetleri

Mesleklere göre istihdam: Meslek sınıflaması olarak kullanılan Türk Meslekler Sözlüğü, Uluslararası Çalışma Örgütü'nün ISCO-88 Uluslararası Standart Meslek Sınıflandırma Sistemi esaslarına göre hazırlanan ve meslek sınıflandırma sistemi içinde yer alan meslek unvanlarını, özetlenmiş meslek tanımlarını ve meslek kodlarını kapsayan bir sözlüktür.

Meslek sınıflaması dört rakamlı kodlanmış olup 9 ana grup altında toplanmaktadır. Ana grupların altında 2 basamaklı alt gruplar, alt grupların altında 3 basamaklı meslek grupları ve meslek gruplarının da altında 4 basamaklı meslekler yer almaktadır. İŞKUR tarafından kullanılan Türk Meslekler Sözlüğü (TMS) İSCO-08 ile uyumlu daha ayrıntılı bir sözlüktür. İSCO'da söz konusu olan meslek grubu iken TMS'de mesleklerin en ayrıntılı hali bulunmaktadır.

Bu gösterge özellikle farklı işgücü piyasalarında arz ve talep dengesizliklerin analizinde çok önemlidir. Karar vericiler ve politika yapıcıların ekonomik ve sosyal politikaların formüle edilmesinde ve işgücü, öğretim ve mesleki eğitimin planlanarak uygulanmasında, yürütülmesinde istihdamın mesleklere göre dağılımı önem arz etmektedir.

Kayıt dışı istihdam: Referans haftasında yaptığı işten dolayı herhangi bir sosyal güvenlik kuruluşuna kayıtlı olmayanlardır.

Birçok ülkede kayıt dışı istihdam, gelir ve üretim yaratmada önemli bir rol oynar. Kayıt dışı istihdam sosyal güvenlik sisteminin ve yasal yaptırımlarının dışında olmasına rağmen, yüksek nüfus artış hızına veya kentleşmeye sahip ülkelerde bir seçenek olarak karşımıza çıkmaktadır.

Kayıt dışı istihdam oranı: Bu gösterge kayıt dışı istihdamın toplam istihdam içindeki oranı olarak hesaplanmaktadır. Oranın büyüklüğü çalışma hayatının sosyal güvenceden uzaklığı hakkında bilgi verir.

$$\text{Kayıt dışı istihdam Oranı} = \frac{\text{Kayıtdışı istihdam}}{\text{Toplam istihdam}} \times 100$$

Eksik istihdam: Uluslararası Çalışma Örgütü tarafından düzenlenen 16. Çalışma İstatistikçileri Konferansında, mevcut eksik istihdam tanımı, yaşanan ölçüm zorlukları nedeniyle yeniden ele alınarak, eksik istihdam sorununu daha net ortaya koyabilecek "zamana bağlı eksik istihdam" ve "yetersiz istihdam" kavramlarına geçilmesine karar verilmiştir.

Zamana bağlı eksik istihdam: Referans haftasında istihdamda olan, esas işinde ve diğer işinde/işlerinde toplam olarak 40 saatten daha az süre çalışmış olup, daha fazla süre çalışmak istediğini belirten ve mümkün olduğu takdirde daha fazla çalışmaya başlayabilecek olan kişilerdir.

Yetersiz istihdam: Zamana bağlı eksik istihdam kapsamında yer almamak koşuluyla, referans haftasında istihdamda olan, son 4 hafta içinde mevcut işini değiştirmek için veya mevcut işine ek olarak bir iş aramış olan ve böyle bir iş bulunduğu takdirde 2 hafta içinde çalışmaya başlayabilecek olan kişilerdir.

İşsiz: Çalışma yaşında olup, işi olmayan, aktif olarak iş arayan ve çalışmaya hazır kesimi ifade eder. Referans dönemi içinde istihdam halinde olmayan (kâr karşılığı, yevmiyeli, ücretli ya da ücretsiz olarak hiç bir işte çalışmamış ve böyle bir iş ile bağlantısı da olmayan) kişilerden iş aramak için son üç ay içinde iş arama kanallarından en az birini kullanmış ve 2 hafta içinde işbaşı yapabilecek durumda olan tüm kişiler işsiz nüfusa dâhildirler. Ayrıca, üç ay içinde başlayabileceği bir iş bulmuş ya da kendi işini kurmuş ancak işe başlamak ya da işbaşı yapmak için çeşitli eksikliklerini tamamlamak amacıyla bekleyenler de işsiz nüfus kapsamına dâhildirler.

İşsizlik oranı: İşgücü piyasasının en çok bilinen ve medya tarafından da üzerine en çok değinilen göstergesi işsizlik oranıdır. Toplam işsiz sayısının işgücü arzına oranıdır. İşsizliğin değerlendirilmesinde toplam işsizlik oranı tek başına yeterli olmaz. Gelecek planlaması için genç işsizlik ve uzun süreli işsizlik oranlarının da ayrıca dikkate alınması gerekir.

$$\text{İşsizlik Oranı} = \frac{\text{İşsiz}}{\text{İşgücü arzı (istihdam + işsiz)}} \times 100$$

Genç işsizlik: Gelişmişlik seviyesine bakmaksızın birçok ülkede genç işsizliği en önemli politika konusu olarak değerlendirilir. Bu kavramda genç 15-24 yaş grubunu ifade eder.

Genç işsizlik oranı: Genç işsizliğini ayrıntılı olarak tanımlayabilmek için dört ölçüt önemlidir.

- 15-24 yaş grubundaki işsiz sayısının aynı yaş grubundaki işgücü içindeki oranıdır.
- İçinde genç işsizlerin oranını gösteren genç işsizlik oranı
- Yetişkin işsizlik oranı içinde genç işsizlik oranının yüzdesi
- Genç işsizlik indeksi olarak tanımlan toplam işsizlik içinde gençlerin oranı
- Genç nüfus içinde genç işsizlerin oranı

Uzun süreli işsizlik: Kısa süreli işsizlik; işsizlik ödenekleri, daha önce yapılan tasarruflar veya aile üyelerinin desteği ile yönetilebilir. İşsizliği süresi uzadıkça ekonomik yıkıma yol açar. Bir yıldan fazla süreli işsizlik olarak tanımlanan uzun süreli işsizliğin değerlendirilmesinde iki ölçüt önemlidir.

- Toplam işgücü içinde uzun süreli işsizlerin oranı
- Uzun dönemli işsizlik indeksi olarak tanımlanan bir yıldan fazla süredir işsiz olanların toplam işsizlik içindeki oranı

İşgücüne dâhil olmayan (İnaktif) nüfus: İşsiz veya istihdamda bulunmayan kurumsal olmayan çalışma çağındaki nüfustur. Bu gösterge, özellikle kişilerin neden işgücü içinde yer almadıklarını açıklamaları bakımından çok önemlidir. Kişiler, çeşitli nedenlerle işgücü piyasası içinde yer almayabilirler. Çalışmak istedikleri halde kendilerine uygun iş bulamayacakları gibi düşüncelerle iş aramayan kesim potansiyel işsiz olmaları nedeniyle işgücü piyasasını yakından ilgilendiren kavramdır.

İşgücüne dâhil olmayanlar aşağıdaki gruplara ayrılmıştır.

1. *İş aramayıp çalışmaya hazır olanlar:* Çeşitli nedenlerle iş aramayıp, ancak 2 hafta içinde işbaşı yapmaya hazır olduğunu belirten kişilerdir.
 - 1.1. *İş bulma ümidi olmayanlar:* Daha önce ii aradığı halde bulamayan veya kendi vasıflarına uygun bir iş bulabileceğine inanmadığı için iş aramayan ancak işbaşı yapmaya hazır olduğunu belirten kişilerdir.
 - 1.2. *Diğer:* Mevsimlik çalışma, ev kadını olma, öğrencilik, irat sahibi olma, emeklilik ve çalışamaz halde olma gibi nedenlerle iş aramayıp ancak işbaşı yapmaya hazır olduğunu belirten kişilerdir.
2. *Mevsimlik çalışanlar:* Mevsimlik çalışması nedeniyle iş aramayan ve işbaşı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.
3. *Ev işleriyle meşgul:* Kendi evinde ev işleriyle meşgul olması nedeniyle iş aramayan ve işbaşı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.
4. *Eğitim/Öğretime devam ediyor:* Bir öğrenim kurumuna, kursa vb. devam etmesi nedeniyle iş aramayan ve iş başı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.
5. *Emekli:* Bir sosyal güvenlik kuruluşundan emekli olduğu için iş aramayan ve iş başı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.
6. *Çalışamaz halde:* Bedensel özür, hastalık veya yaşlılık nedeniyle iş aramayan ve iş başı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.
7. *Diğer:* Ailevi ve kişisel nedenler ve bunun dışındaki diğer nedenler ile iş aramayan ve iş başı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

İşgücüne Dâhil Olmayan Nüfus Oranı = $\frac{\text{Kurumsal Olmayan Sivil Nüfus} - (\text{İstihdam} + \text{İşsiz})}{\text{Kurumsal Olmayan Sivil Nüfus}} \times 100$

Eğitim durumu: 6 ve yukarı yaştaki tüm fertlerin eğitim durumları hakkındaki bilgilerdir. Uluslararası Standart Eğitim Sınıflaması (ISCED,1997) uygun olarak sınıflandırılmaktadır, ana grupta aşağıdadır

1. Okuma yazma bilmeyen
2. Okuma yazma bilip bir okul bitirmeyen
3. İlkokul
4. İlköğretim
5. Ortaokul veya mesleki ortaokul
6. Genel Lise
7. Mesleki veya teknik lise
8. Yükseköğretim

Başvuru: İş arayanların, gereksinimlerinin karşılanması için Kurum il Müdürlüklerine doğrudan yaptıkları müracaatlardır (İŞKUR)

Kayıtlı İşsiz: Çalışma yaşında ve gücünde olan, çalışmak isteyen, Kuruma başvurduğunda asgari ücret düzeyinde gelir getirici bir işi olmayan, Kurum tarafından henüz kendisine iş bulunamayan aktif kayıtlardaki kişilerdir. Kayıtlı işgücünden, daha iyi şartlarda iş arayanlar, emeklilerden iş arayanlar ve belli bir iş yerinde çalışmak isteyenler çıkarıldığında geriye kalanlar kayıtlı işsiz sayılmaktadır. (İŞKUR)

Kayıtlı işgücü: İş arayanlardan aktif kayıtlarda yer alanların tümüdür.

Aktif kayıt: Son işlem tarihinden itibaren 2 yıl süre ile işe gönderilmek üzere hazır olan kayıttır.

Açık İş: Kuruma işverenlerden intikal eden işçi istemidir.

Açık İş: İşveren tarafından hemen veya yakın gelecekte doldurulmak istenen ve işverenin işyeri dışından uygun bir adayın bulunması için aktif adımları attığı yeni yaratılan, boş veya boşalacak iştir. (EUROSTAT) . Bu tanıma göre açık iş muhakkak işyeri dışına açılmalıdır. İşgücü Talep araştırması kapsamında derlenen açık işler bu kapsamdadır.

İşe Yerleştirme: İş arayanların kurumca işe yerleştirilmesidir.

Beceri: Eğitim, öğretim ve deneyimin ürünü olan beceri, ilişkin olduğu konudaki bilgiyle bir araya geldiği zaman uzman kişinin niteliğini oluşturur. *Beceri*, genel olarak iş ve görevleri başarabilmek için gerekli olan sistematik zihinsel ve fiziksel eylemleri, yatkınlıkları, etkinlikleri ifade eder.

Beceri Eksiği: İşgücünün sahip olduğu genel uzmanlığın işin gerekleriyle uyumsuzluğudur.

Beceri İhtiyacı: Belirli bir organizasyon, sektör veya ulusal ekonomide, farklı türdeki faaliyet, iş veya mesleki rol için gereksinim duyulan beceridir.

Beceri Açığı: Beceri açığının yapısı ve düzeyini belirtir. İşgücü piyasasında becerili işgücüne ihtiyacın, mevcut işgücü arzından ne kadar fazla olduğunu gösterir. Dünyanın birçok ülkesinde işgücü piyasaları, artan işsizlik, yetersiz eğitilmiş personel, ekonomik ve teknolojik koşulların hızla değişmesi ve bu değişime ayak uydurma güçlükleri gibi sorunlarla karşı karşıyadır. Beceri açığının nedenleri arasında, (1) iş gereksinimleriyle karşılaştırıldığında yetersiz kalan ehliyetler, (2) Ehliyetlerle karşılaştırıldığında yetersiz kalan işler, (3) İşsizlik, gizli işsizlik, (4) sayısal olarak becerili işçi açığı yer alır.

Temininde güçlük çekilen meslekler: İşverenler açık işlerini istedikleri becerilere sahip çalışanlarla doldurmadıkları takdirde, bu durumu temininde güçlük çekilen meslekler veya beceri eksikliği açık işler olarak ifade ederler.

Yaş bağımlılık oranı: 0-14 ve 65 ve daha yukarı yaştaki nüfusun, 15-64 yaş grubundaki nüfusa oranının yüzde olarak ifadesidir.

$$\text{Yaş Bağımlılık Oranı} = \frac{(0-14 \text{ yaş nüfus} + 65 \text{ yaş nüfus})}{15-64 \text{ yaş nüfus}} \times 100$$

Bölgesel Gayri Safi Katma Değer (GSKD): Bir bölgede yerleşik ekonomik birimlerin belli bir dönemde bu bölgedeki ekonomik faaliyetleri sonucunda ürettikleri mal ve hizmetlerin (çıktı) değerinden, bu üretimde bulunabilmek için kullandıkları mal ve hizmetler (ara tüketim) değerinin çıkarılması sonucu elde edilen değerdir.

Kişi Başı Bölgesel Gayri Safi Katma Değer: Cari fiyatlarla bölgesel gayri safi katma değer yıl ortası bölge nüfus tahminine bölünmesi ile TL cinsinden kişi başı bölgesel gayri safi katma değer elde edilir. Hesaplanan bu değer ithalat ağırlıklı ortalama dolar kuruna bölünmesi ile dolar değeriyle kişi başı bölgesel gayri safi katma değere ulaşılmaktadır.

Girişim: Yasal birimlerin oluşturduğu en küçük özellikle mevcut kaynaklarının tahsisi için belirli derecede karar alma özerkliğini kullanarak, mal ve hizmet üreten bir organizasyon birimidir. Girişim, bir veya birden fazla yerde, bir veya birden fazla faaliyet yürütebilir.

Yerel birim: Coğrafi olarak tanımlanan bir yere yerleşmiş girişim veya onun bir parçasıdır. Ekonomik faaliyet, coğrafi olarak tanımlanan bu yerde veya bu yerden tek ve aynı girişim için bir veya daha fazla kişinin çalışması halinde yürütülür.

Açık İş Oranı: Açık işlerin, açık işler ile mevcut çalışanların sayısının toplamına bölünmesi ile elde edilen bir orandır. Temel olarak, işyerleri tarafından fiilen doldurulmak istenen ve bu doğrultuda gerekli girişimlerin yapıldığı pozisyonları göstermektedir. İşyerinde çalışanlar yardımıyla doldurulmayı bekleyen pozisyonlar ise açık iş kavramı kapsamında yer almamaktadır. İşgücü arzına ilişkin işsizlik oranına kıyasla işgücü talebinin bir göstergesi olarak ekonominin konjonktürel hareketlerine dair daha kullanışlı bir göstergedir. Örneğin ekonominin büyüme

dönemlerinde açık iş oranında nispi olarak yükseliş görülürken, açık iş oranının gerilediği dönemler ekonomide yavaşlama işareti olarak değerlendirilmektedir.

Net İstihdam Değişim Oranı: Beklenen istihdam artışından, beklenen istihdam azalışının çıkarılması ile elde edilen sayının mevcut çalışan sayısına bölünmesi ile elde edilen orandır.

Ek 3 –B: Nüfus ve Konut Araştırmasına Göre İl Düzeyinde İşgücü Piyasası Göstergeleri

1- Temel İşgücü Göstergeleri

il	15 ve daha yukarı yaştaki nüfus	İşgücü	İstihdam	İşsiz	İşgücünde olmayan nüfus	İşgücüne katılım oranı (%)	İstihdam oranı (%)	İşsizlik oranı (%)
Toplam	55 639	26 420	24 320	2 100	29 219	47,5	43,7	7,9
Adana	1 536	671	595	77	864	43,7	38,7	11,4
Adıyaman	408	211	187	23	197	51,7	46,0	11,1
Afyonkarahisar	530	250	237	13	281	47,1	44,7	5,1
Ağrı	333	163	151	12	170	49,0	45,5	7,2
Amasya	255	124	116	7	131	48,5	45,6	6,0
Ankara	3 794	1 691	1 570	121	2 103	44,6	41,4	7,1
Antalya	1 559	835	790	45	723	53,6	50,7	5,4
Artvin	134	78	73	5	56	58,3	54,7	6,0
Aydın	794	391	359	33	403	49,2	45,1	8,3
Balıkesir	942	459	426	33	483	48,7	45,2	7,2
Bilecik	163	76	72	4	87	46,7	44,2	5,3
Bingöl	182	86	78	8	95	47,5	43,1	9,3
Bitlis	208	103	91	11	106	49,2	43,7	11,1
Bolu	223	105	99	6	118	47,1	44,4	5,7
Burdur	201	103	97	6	98	51,3	48,2	5,9
Bursa	2 045	985	916	69	1 060	48,2	44,8	7,0
Çanakkale	408	204	195	8	204	49,9	47,8	4,2
Çankırı	140	69	65	3	71	49,0	46,6	5,0
Çorum	415	193	183	10	221	46,6	44,1	5,3
Denizli	733	384	360	23	350	52,3	49,1	6,1
Diyarbakır	995	402	347	55	592	40,4	34,9	13,8
Edirne	335	188	177	11	147	56,2	52,9	5,9
Elazığ	418	178	159	19	241	42,5	38,0	10,6
Erzincan	167	79	74	5	88	47,4	44,4	6,4
Erzurum	549	259	242	17	290	47,2	44,1	6,6
Eskişehir	634	265	247	18	369	41,8	39,0	6,6
Gaziantep	1 134	497	460	38	637	43,9	40,5	7,6
Giresun	336	166	153	14	169	49,6	45,4	8,3
Gümüşhane	100	45	41	4	55	45,0	41,2	8,5
Hakkari	174	72	62	9	102	41,2	35,8	13,0
Hatay	1 035	474	423	51	560	45,8	40,9	10,8
Isparta	327	163	152	12	164	50,0	46,4	7,1
Mersin	1 241	570	517	54	671	46,0	41,6	9,4
İstanbul	10 368	4 983	4 565	418	5 384	48,1	44,0	8,4
İzmir	3 173	1 477	1 330	147	1 696	46,6	41,9	9,9
Kars	211	108	102	6	102	51,4	48,3	6,0
Kastamonu	292	161	156	6	131	55,2	53,3	3,5
Kayseri	917	396	368	28	522	43,1	40,1	7,0

Kırklareli	284	153	140	13	131	54,0	49,4	8,4
Kırşehir	173	80	75	6	93	46,5	43,1	7,3
Kocaeli	1 208	555	502	53	653	45,9	41,5	9,5
Konya	1 493	683	649	33	811	45,7	43,5	4,9
Kütahya	453	207	195	12	246	45,6	43,0	5,9
Malatya	556	251	230	21	305	45,2	41,4	8,4
Manisa	1 048	546	520	26	502	52,1	49,6	4,8
Kahramanmaraş	726	335	307	28	391	46,1	42,2	8,4
Mardin	471	198	177	20	274	41,9	37,6	10,3
Muğla	669	365	343	22	303	54,6	51,3	6,1
Muş	248	125	115	10	123	50,3	46,3	8,1
Nevşehir	215	115	110	5	100	53,4	51,1	4,3
Niğde	244	129	122	7	115	52,9	49,8	5,8
Ordu	551	299	282	16	252	54,2	51,3	5,4
Rize	253	120	108	13	132	47,6	42,6	10,5
Sakarya	678	309	281	27	370	45,5	41,5	8,8
Samsun	960	472	434	38	488	49,2	45,2	8,0
Siirt	185	79	73	7	106	42,9	39,2	8,6
Sinop	164	81	77	4	83	49,6	47,1	4,9
Sivas	474	209	194	15	265	44,1	40,9	7,4
Tekirdağ	647	341	317	24	306	52,7	49,0	6,9
Tokat	453	218	207	11	235	48,1	45,6	5,2
Trabzon	592	305	281	24	288	51,4	47,4	7,8
Tunceli	72	40	35	5	32	55,1	48,2	12,5
Şanlıurfa	988	447	400	46	542	45,2	40,5	10,4
Uşak	269	144	132	12	125	53,6	49,1	8,4
Van	638	276	249	27	362	43,2	39,0	9,8
Yozgat	347	171	159	12	176	49,4	45,9	7,0
Zonguldak	488	238	220	17	251	48,7	45,1	7,3
Aksaray	273	147	139	8	126	53,8	51,0	5,3
Bayburt	58	33	32	2	25	57,4	54,5	4,9
Karaman	176	88	81	6	88	49,9	46,4	7,1
Kırıkkale	216	84	75	9	132	38,8	34,8	10,3
Batman	314	128	112	16	186	40,8	35,7	12,6
Şırnak	260	109	93	17	150	42,1	35,7	15,3
Bartın	150	74	69	5	77	49,0	45,7	6,9
Ardahan	80	50	47	3	31	61,7	58,2	5,7
İğdır	125	71	66	5	54	56,8	52,6	7,3
Yalova	163	76	69	8	87	46,8	42,0	10,2
Karabük	178	73	67	6	105	40,9	37,4	8,6
Kilis	85	43	41	2	42	50,7	47,9	5,5
Osmaniye	343	148	132	16	194	43,3	38,6	10,9
Düzce	262	141	130	11	121	53,6	49,4	7,8

Kaynak: TÜİK, Nüfus ve Konut Araştırması, 2 Ekim 2011

2- İstihdamın Sektörel Dağılımı

il	İstihdam (000)	Tarım (000)	Sanayi (000)	Hizmet (000)	Tarım (%)	Sanayi (%)	Hizmet (%)
Toplam	24 320	5 531	6 605	12 184	22,7	27,2	50,1
Adana	595	113	170	312	19,0	28,6	52,4
Adıyaman	187	95	34	58	50,8	18,4	30,8
Afyonkarahisar	237	96	53	88	40,4	22,5	37,1
Ağrı	151	54	42	55	35,8	28,0	36,1
Amasya	116	54	17	45	46,3	14,9	38,8
Ankara	1 570	75	349	1 146	4,8	22,2	73,0
Antalya	790	214	108	468	27,1	83,6	59,3
Artvin	73	29	11	33	40,1	14,7	45,2
Aydın	359	118	77	164	32,8	21,4	45,8
Balıkesir	426	169	81	176	39,7	19,0	41,3
Bilecik	72	15	27	30	21,3	37,1	41,7
Bingöl	78	27	16	35	35,0	20,7	44,3
Bitlis	91	40	13	39	43,6	13,7	42,7
Bolu	99	30	22	47	29,8	22,7	47,5
Burdur	97	45	17	35	46,3	17,8	35,8
Bursa	916	132	390	394	14,4	42,6	43,0
Çanakkale	195	76	34	85	38,8	17,5	43,8
Çankırı	65	29	11	25	45,1	16,3	38,5
Çorum	183	69	49	65	37,4	27,0	35,6
Denizli	360	106	116	138	29,3	32,3	38,4
Diyarbakır	347	82	87	178	23,6	25,2	51,3
Edirne	177	63	28	86	35,6	16,0	48,4
Elazığ	159	45	32	82	28,5	20,1	51,4
Erzincan	74	29	9	36	38,6	12,5	48,8
Erzurum	242	110	32	100	45,3	13,3	41,4
Eskişehir	247	38	80	129	15,5	32,4	52,1
Gaziantep	460	75	172	213	16,3	37,5	46,2
Giresun	153	70	26	56	46,1	17,0	37,0
Gümüşhane	41	16	7	18	38,2	17,5	44,3
Hakkari	62	12	6	44	19,5	9,7	70,8
Hatay	423	107	103	213	25,3	24,3	50,3
Isparta	152	62	22	68	40,8	14,7	44,5
Mersin	517	166	101	250	32,0	19,6	48,4
İstanbul	4 565	31	1 677	2 857	0,7	36,7	62,6
İzmir	1 330	156	404	770	11,8	30,3	57,9
Kars	102	49	16	37	48,3	15,4	36,3
Kastamonu	156	82	20	54	52,8	12,7	34,5
Kayseri	368	54	135	179	14,6	36,7	48,7
Kırklareli	140	35	43	62	25,0	31,0	44,0
Kırşehir	75	29	15	31	38,6	19,9	41,5
Kocaeli	502	22	221	258	4,4	44,1	51,5
Konya	649	205	155	289	31,6	23,8	44,5
Kütahya	195	76	50	69	39,0	25,7	35,3
Malatya	230	78	47	105	34,0	20,2	45,7
Manisa	520	212	131	178	40,7	25,1	34,2

Kahramanmaraş	307	97	97	112	31,8	31,7	36,5
Mardin	177	58	31	88	32,8	17,4	49,8
Muğla	343	107	50	186	31,1	14,7	54,2
Muş	115	65	17	34	56,2	14,4	29,4
Nevşehir	110	47	16	47	42,6	14,2	43,2
Niğde	122	58	22	42	47,5	18,4	34,1
Ordu	282	138	57	88	48,8	20,1	31,1
Rize	108	39	26	43	36,3	23,8	39,9
Sakarya	281	71	89	121	25,2	31,7	43,2
Samsun	434	169	90	175	38,9	20,8	40,3
Siirt	73	23	12	38	31,7	16,3	52,0
Sinop	77	27	20	30	35,2	26,0	38,8
Sivas	194	73	42	78	37,8	21,8	40,3
Tekirdağ	317	49	148	121	15,4	46,6	38,1
Tokat	207	102	34	71	49,1	16,3	34,6
Trabzon	281	103	55	123	36,7	19,5	43,8
Tunceli	35	8	3	25	21,6	7,8	70,6
Şanlıurfa	400	191	58	151	47,6	14,5	37,8
Uşak	132	52	35	45	39,5	26,4	34,1
Van	249	65	83	101	26,1	33,4	40,5
Yozgat	159	78	29	52	48,8	18,4	32,9
Zonguldak	220	58	67	96	26,2	30,4	43,5
Aksaray	139	59	31	50	42,2	22,0	35,8
Bayburt	32	16	5	11	50,0	14,4	35,6
Karaman	81	32	20	29	39,7	25,1	35,2
Kırıkkale	75	16	16	43	21,2	21,5	57,3
Batman	112	30	26	56	26,5	23,5	50,0
Şırnak	93	15	13	65	15,7	14,5	69,8
Bartın	69	25	18	26	36,3	26,5	37,2
Ardahan	47	31	2	14	66,2	3,8	30,0
İğdır	66	32	8	25	49,0	12,3	38,7
Yalova	69	8	20	41	11,7	29,0	59,2
Karabük	67	10	18	39	15,0	26,8	58,2
Kilis	41	18	7	17	42,9	16,5	40,6
Osmaniye	132	34	39	59	25,8	29,6	44,5
Düzce	130	42	43	45	32,1	33,3	34,6

Kaynak: TÜİK, Nüfus ve Konut Araştırması, 2 Ekim 2011

Ek 4- Ek Tablolar

Ek 4-A: Türkiye Geneli İPTA Alan Uygulama Sonuçları

Sektörlere Göre İPTA Sonuçları-2013/1. Dönem									
Sektörler	İşyeri Sayısı	Çalışan Sayısı	Açık İş Sayısı	Temininde Güçlük Çekilen Kişi Sayısı	31 Aralık 2013 için Belirtilen Net İstihdam	30 Aralık 2014 için Belirtilen Net İstihdam	Açık İş Oranı	Net İstihdam Değişim Oranı 31 Aralık	Net İstihdam Değişim Oranı 30 Haziran
Madencilik ve taş ocakçılığı	1.590	78.462	2.398	2.814	1.492	2.248	3,0	1,9	2,9
İmalat	47.378	1.991.454	113.084	134.403	101.196	79.726	5,4	5,1	4,0
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	590	37.568	494	510	534	538	1,3	1,4	1,4
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	389	28.801	532	559	219	524	1,8	0,8	1,8
İnşaat	29.776	653.825	22.728	45.631	36.993	35.600	3,4	5,7	5,4
Toptan ve perakende ticaret	45.281	925.382	44.837	61.834	48.878	46.739	4,6	5,3	5,1
Ulaştırma ve depolama	10.977	289.106	8.628	13.091	6.680	10.241	2,9	2,3	3,5
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	11.428	282.720	16.875	22.200	1.700	15.535	5,6	0,6	5,5
Bilgi ve iletişim	2.325	71.742	2.814	2.764	4.272	3.881	3,8	6,0	5,4
Finans ve sigorta faaliyetleri	3.382	97.973	2.064	2.340	3.754	3.874	2,1	3,8	4,0
Gayrimenkul faaliyetleri	1.487	32.464	1.370	1.891	2.058	2.669	4,1	6,3	8,2
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	8.034	182.122	7.261	10.595	8.681	14.246	3,8	4,8	7,8
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	6.690	490.060	17.891	19.887	34.422	35.670	3,5	7,0	7,3
Kamu yönetimi ve savunma zorunlu sosyal güvenlik	2	27	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0
Eğitim	5.319	153.509	3.861	5.693	3.671	2.659	2,5	2,4	1,7
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	4.111	165.943	7.017	9.896	5.126	4.929	4,1	3,1	3,0
Kültür, sanat, eğlence, dinlenme ve spor	766	19.251	623	852	-12	546	3,1	-0,1	2,8
Diğer hizmet faaliyetleri	4.142	94.944	5.606	5.988	4.243	8.707	5,6	4,5	9,2
GENEL TOPLAM	183.667	5.595.354	258.082	340.950	263.906	268.334	4,4	4,7	4,8

Kaynak: Türkiye İPTA 2013

Ek 4-B: İl Geneli İPTA Alan Uygulama Sonuçları

Sektörlere Göre İPTA Sonuçları-2013/1. Dönem									
Sektörler	İşyeri Sayısı	Çalışan Sayısı	Açık İş Sayısı	Temininde Güçlük Çekilen Kişi Sayısı	31 Aralık 2013 İçin Belirtilen Net İstihdam Değişimi	30 Aralık 2014 İçin Belirtilen Net İstihdam Değişimi	Açık İş Oranı	Net İstihdam Değişim Oranı 31 Aralık	Net İstihdam Değişim Oranı 30 Haziran
Madencilik ve taş ocakçılığı	12	381	10	4	16	16	3	4	4
İmalat	233	8594	433	553	881	441	5	10	5
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	2	47	0	2	0	0	0	0	0
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	2	56	0	2	2	0	0	4	0
İnşaat	241	4267	167	196	352	329	4	8	8
Toptan ve perakende ticaret	392	6744	257	335	501	121	4	7	2
Ulaştırma ve depolama	73	1005	45	35	94	61	4	9	6
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	89	1671	59	118	105	31	3	6	2
Bilgi ve iletişim	9	108	6	7	15	1	5	14	1
Finans ve sigorta faaliyetleri	26	420	14	11	12	1	3	3	0
Gayrimenkul faaliyetleri	6	79	1	1	-3	4	1	-4	5
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	31	394	27	30	65	37	6	17	9
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	16	1089	6	8	-11	0	1	-1	0
Eğitim	36	1068	15	26	25	16	1	2	2
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	35	1868	59	76	25	18	3	1	1
Kültür, sanat, eğlence, dinlenme ve spor	1	59	0	1	1	0	0	2	0
Diğer hizmet faaliyetleri	30	662	7	21	5	0	1	1	0
GENEL TOPLAM	1234	28513	1106	1427	2086	1077	4	7	4

Kaynak: ORDU ve Türkiye İPA 2013

Ek 4-C: İllerin Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Sıralaması,

İLLERİN SOSYO-EKONOMİK GELİŞİMİŞLİK SIRALAMASI (SEGE-2011)					
İL KODU	İLLER	SEGE 2011 Sırası	İL KODU	İLLER	SEGE 2011 Sırası
TR100	İstanbul	1	TRB11	Malatya	42
TR510	Ankara	2	TR332	Afyon	43
TR310	İzmir	3	TR905	Artvin	44
TR421	Kocaeli	4	TRA12	Erzincan	45
TR611	Antalya	5	TR631	Hatay	46
TR411	Bursa	6	TR821	Kastamonu	47
TR412	Eskişehir	7	TR813	Bartın	48
TR323	Muğla	8	TR722	Sivas	49
TR211	Tekirdağ	9	TR833	Çorum	50
TR322	Denizli	10	TR823	Sinop	51
TR424	Bolu	11	TR903	Giresun	52
TR212	Edirne	12	TR633	Osmaniye	53
TR425	Yalova	13	TR822	Çankırı	54
TR222	Çanakkale	14	TR712	Aksaray	55
TR213	Kırklareli	15	TR713	Niğde	56
TR621	Adana	16	TR832	Tokat	57
TR721	Kayseri	17	TRB14	Tunceli	58
TR422	Sakarya	18	TRA11	Erzurum	59
TR321	Aydın	19	TR632	Kahramanmaraş	60
TR521	Konya	20	TR902	Ordu	61
TR612	Isparta	21	TR906	Gümüşhane	62
TR221	Balıkesir	22	TRC13	Kilis	63
TR331	Manisa	23	TRA13	Bayburt	64
TR622	Mersin	24	TR723	Yozgat	65
TR334	Uşak	25	TRC12	Adıyaman	66
TR613	Burdur	26	TRC22	Diyarbakır	67
TR413	Bilecik	27	TRA22	Kars	68
TR812	Karabük	28	TRA23	Iğdır	69
TR811	Zonguldak	29	TRC32	Batman	70
TRC11	Gaziantep	30	TRA24	Ardahan	71
TR901	Trabzon	31	TRB13	Bingöl	72
TR522	Karaman	32	TRC21	Şanlıurfa	73
TR831	Samsun	33	TRC31	Mardin	74

TR904	Rize	34	TRB21	Van	75
TR423	Düzce	35	TRB23	Bitlis	76
TR714	Nevşehir	36	TRC34	Siirt	77
TR834	Amasya	37	TRC33	Şırnak	78
TR333	Kütahya	38	TRA21	Ağrı	79
TRB12	Elazığ	39	TRB24	Hakkari	80
TR715	Kırşehir	40	TRB22	Muş	81
TR711	Kırkkale	41			